

HUGO- ÉS NEBULA-DÍJAS SZERZŐ

**ROBERT J.
SAWYER**

LETÖLTVE

**ROBERT J.
SAWYER**
LETÖLTVE

A fordítás alapját képező kiadás:

Robert J. Sawyer

The Downloaded

2024

Sorozatszerkesztő:

Burger István

Irodalmi szerkesztő:

Dr. Mund Katalin

Műfordító:

Szente Mihály

Olvasószerkesztő:

Fehér Katalin

Borító:

Avery Olive, Bibliofic Designs

ISBN 978 963 551 177 8

Kiadó: **Metropolis Media Group Kft.**

© 2024, Robert J. Sawyer

Felelős kiadó a Kft. ügyvezető igazgatója

Tördelőszerkesztő: **Szegedi Gábor**

Sorozatterv és tipográfia: Nagual Design

Nyomdai munkák: A-Színvonal 2000 Nyomdaipari Kft.

Felelős vezető: **Ardai Zsolt ügyvezető**

Eric Greene-nek, egy jó és bölcs majomnak

ELSŐ FEJEZET

A civilizációk összeomlása akkor veszi kezdetét, amikor az emberek elkezdik feltenni maguknak a kérdést: ez örömet okoz nekem?, és nem pedig azt kérdezik maguktól: ez örömet okoz másoknak?

(James Kerwin)

Beszélgetés dr. Jürgen Haasszal

Szóval... maga az a *személy*, aki szeretne beszélgetni valamennyiünkkel? Tudom, hogy meleg van odakint, de nem gondolja, hogy ruhát kéne viselnie? Egy kockás dzseki? Hípp-hopp, varázsütésre? Köszönöm, én megvagyok, és itt leszek... még úgy hét évig. Kóstolja meg az ötszáz éves borjút, és ne felejtse el borravalót adni a robotnak!

Nem? Semmi reakció? Nem egy egyszerű hallgatóság, az biztos. Na mindegy, a lényeg, hogy örülök a beszélgetésnek. De fogadni merek, hogy mások nemet mondanak rá. Nem, nem a mi csapatunk tagjai, hanem, tudja: *abból* a csapatból néhányan. De azért rajta, vágjunk csak bele!

Ó, ne erőlködjön azzal, hogy dr. Haasnak szólít, a Jürgen pont megfelelő lesz, köszönöm. Tessék? Bocsánat, olyan akcentussal beszél, hogy alig értem. Hogy mikor jöttem rá, hogy baj van? Lássuk csak. Éjszaka volt. Miért? Mert szeretem az éjszakát. A

fenébe, néha úgy intéztem a dolgokat, hogy az éjszaka látszólag napokig tartson, ha érti, mire gondolok.

Telihold volt. A filmekben mindig telihold van, nem igaz? Én régebben halálra bosszankodtam magam emiatt. És amikor az éjszakai égboltot mutatták, csak összevissza elszórva pislogtak a csillagok. Soha nem látszott felismerhető' csillagkép.

De én gondoskodtam róla, hogy az én égboltom valóságos legyen: északon a Nagy Medve, délen a fenséges Orion, bár a bolygókkal egy kicsit csaltam, ahogyan a planetáriumokban szokták csinálni annak idején. Nem állandóan fénylő pontoknak látszottak, hanem apró korongoknak. Láthattam a Jupiter felhősávjait, a Szaturnusz gyűrűit, és egy kicsit a Mars domborzatát is.

De igen, azt hiszem, ugyanúgy szeretem a teliholdat, mint bárki más, úgyhogy rendszerint nálam is telihold volt. Tudom, hogy a fénye miatt a legtöbb csillagot nem lett volna szabad látni, de a Jürgen-verzumban én parancsoltam még az égboltnak is.

Hogy megalomániás lennék? *Moi?* Ez csak akkor lenne igaz, ha hamis kitalációk között lettem volna. De a Hold csakugyan kitelve ragyogott, és a csillagok pislákoltak, és még azokat is látni lehetett, amik közvetlenül a bolygók korongjai mellett voltak, míg a Tejút fenségesen ívelt át egyik horizohtól a másikig. És nem, egyetlen felhő sem lebegett az égen. Én már láttam a felhőket mindkét oldalukról - a munkám egyik külön jutalma, érti? -, és hacsak nem emlékeztettek egy sárkányra, vagy valami más, menő dologra, nem használtam őket.

Szóval, hát igen, *tökéletes* éjszakai égbolt volt felettem. Már csak egy kis északi fény hiányzott, mint amit a Yukont bemutató, turistáknak szánt reklámokban lehetett látni, és - *voilà!* - ott

vibráltak a zöld és aranyszín fényfátylak. Káprázatos volt. Viszont nem volt fagy; ezt elcsesztem. Olyan meleg volt, mint egy régi, augusztusi éjszakán Torontóban, a nélkül az átkozott magas páratartalom nélkül.

Mármost egy ilyen éjszakán az embernek különleges dolgot kell csinálnia, nemde? Mint például, hogy testszörfözik a Niagara-vízesésen. Kölyökkoromban egyszer láttam a zuhatagot napnyugta után, amikor különböző színű fényekkel megvilágították. Az én verzióm is olyan volt: piros és lila, zöld és kékeszöld vízfüggönyök ragyogtak a sötétben.

Megformáltam a Niagara folyót, amint a szakadék felé özönlik. A száguldó áradat magasra felverte a tajtékot, ami szivárványokra bontotta szét a holdfényt. A parton fehér hármassziromszőnyegek terültek el - az az átokverte, közönséges virág, amit pontosan egyszer láttam a természetben. Ellenben gyönyörű, és miért is ne, több milliót teremteni ugyanolyan könnyű volt, mint egyet.

És igen, a sötétben való testszörfözés örültség, naná, hogy az, de éppen ezért éri meg csinálni. Mármost egy ilyen előadáshoz közönség is kellett, és... á, itt jött be a képbe ő, Letitia. A haja végigomlott a hátán, hosszú, formás lábával gyorsan lépkedve közeledett felém, kedvesen mosolygott, és barátságos kifejezés ült azon a gyönyörű arcán.

Ne nézzon így rám! Letitia káprázatosán szép nő, és nem tárgyiasítom! Csak elmesélem, milyennek láttam, rendben? Kérek egy perc szünetet!

Na persze, nem az igazi Letitia közeledett felém. Az igazi a tartályában volt, ahogyan én is az enyémben. Nem láttam őt a hús-vér valójában - tejó ég, tényleg négy év telt el? Hát igen, repül

az idő, ha az ember jól szórakozik, vagy amikor a rendszerórája gyorsan ketyeg.

Viszont az ottani óra valójában *lassan* ketyegett. Igen, az én szempontomból alig négy év telt el abban a szimulált valóságban, vagyis ami engem illet, a 2063-as évben járunk, de a külvilágban öt *évszázad* telt el. Ami azt jelentette, hogy a 2500-as évek közepe táján lehetünk, és közeledünk az úti célunkhoz.

Amikor utoljára láttam az igazi Letitiát, harmincnyolc éves volt. Én egy évvel voltam idősebb nála - még most is az vagyok, szubjektív időben -, de egy évvel később kaptam meg az úrhajós jelvényt, mint ő; az orvosi egyetem elvégzéséhez idő kellett.

Mindenesetre ruhát nem kellett viselnem. Semmi sem árthatott nekem, és a hőmérsékletet mindig arra állítottam be, amit éppen kellemesnek találtam. Ettől függetlenül magamra varázsoltam egy, az ANSA kék és arany színében pompázó fürdőnadrágot. Ami pedig Letitia öltözetét illette... na, ez különös volt. Az úrhajós kezeslábasát viselte. De legalább annak világosbarna színe révén jól látszott a sötétségben.

Visszanéztem, hogy meggyőződjek róla, Letitia engem figyel, aztán összeszedtem magam azon a hármasszirmokkal borított északi parton - a kanadai oldalon -, mély guggolásba ereszkedtem, és felszökkenem a levegőbe. A röppálya csúcsára érve a fejem fölé nyújtottam a kezemet, készen arra, hogy kecsesen, elegánsan csobbanjak bele az alattam tomboló áradatba. Amikor belevágódtam, a víz meleg volt - végül is, minek szenvedtem volna, nemde? -, és egy teljes percig lent maradtam, mielőtt feltörtem a felszínre. A fehéren tajtékzó felső vízréteggel együtt száguldottam a Niagara- vízesés felé.

Közvetlenül azelőtt, hogy elértem volna a sziklaperemet, rádöbbsentem, hogy több nézőm lenne, ha bevonnám a *Maid of the Mist* nevű hajót, rajta a sárga esőköpenybe bújt turisták seregével, és - tadamm! - ott úszott a hajó, messze előttem és alattam, mialatt úgy süvítettem bele a nagy semmibe, mintha gyorsítórakéta lett volna az alfelemben. Mialatt egy métert ereszkedtem, legalább tíz métert repültem előre vízszintesen, és hamarosan rádöbbsentem, hogy mire elérem a Niagara folyót, Letitia messze mögöttem lesz.

Van bennem egy butuska rajongás a szuperhősfilmek iránt, így aztán a jobb karomat az oldalamhoz húztam, mint Superman, amikor fordulót hajt végre, és elkezdtem visszakanyarodni Letitia felé. A szél vadul lobogtatta a hajamat, és sűrű párát repített nekem. Gyanítottam, hogy Letitia csak a sziluettemet látja a sötét égbolton, a Holddal a háttérben. Hogy rendezzem ezt, teremtettem három, forgóállványra szerelt reflektort a déli partra, és magamra irányítottam a fénykévéjüket, mialatt tovább fordultam és ereszkedtem Letitia felé.

Letitiának lelkesen tapsolnia kellett volna, illetve fülig érő szájjal vigyorogni, de egyiket sem tette. Csak állt ott, a két karját a keblén összefonva, és a fejét csóválta. A rendszer általában tudta, hogy mit akarok látni, de bármikor felülírhattam a döntéseit, csak akarnom kellett. A levegőben repülve azt mondtam Letitia szimulációjának, hogy ujjongjon, és fusson arrafelé, ahová hamarosan leszállók.

De semmi sem történt. Csak állt ott, és ingerültnek tűnt. Széttártam a karomat, mintha ezzel fékeztem volna, és Letitiától körülbelül három méterre, lassan, szelíden földet értem. Elindultam felé, és ekkor felfedeztem valami meghökkentőt. A

haja hosszabb volt, mint valaha, de nem ez zavart. Minél több haja van egy nőnek, annál jobb, mondom én. Csakhogy, a feje búbjától a fenekéig vörös gyöngyök sorakoztak a hajfürtjeiben, úgy néztek ki, mint a fonálra fűzött áfonyaszemek. A gyöngyök sem érdekelték különösebben, de a vörös színt utálok - tudom, furcsán hangzik ez egy orvostól -, és nem létezett, hogy ilyennek képzeltem el őt.

Gyors egymásutánban hármat pislogtam - ez volt a rendszeresen használt trükköm a működési zavarok korrigálására -, de semmi sem változott.

- Jesszusom, Letitia! - mondtam ekkor, és hosszúhosszú idő óta első ízben hallottam a saját hangomat. - Ez egy tisztán aranyérmes teljesítmény volt. Miért nézel rám ilyen csúnyán?

Rendszerint kellemes, jamaicai akcentus érződött a beszédén, de a hangját most harag árnyalta.

- Elfelejtettem, Jürgen, hogy néha átmész kisfiúba. Talán beszélned kéne dr. Csanggal.

Csang. Az a rohadék. A saját tartály egyik legfőbb előnye az, hogy amikor az ember beleköltözik, kint hagy másokat - legalábbis bizonyos alakokat.

- Szimuláció felülírás, fí, khí, pszí, ómega - mondtam fennhangon. - Indítsd újra Letitiát!

De Letitia pontosan olyan maradt, amilyen addig volt. Ott állt a hármasszirmok között, és ingerülten meredt rám.

- Varázsolj magadra több ruhát, tökfej! - válaszolta. - Beszélnünk kell.

Beszélgetés Letitia Garvey kapitánnyal

Igen, igen, ez Jürgenre vall. Hogy ott váljak rá a Niagara folyó partján, méghozzá - hogy is mondta? - fülig érő szájjal vigyorogva. Nem mondom, hogy jellemző a férfiakra, hogy a tétlen szemlélő szerepét osztják egy nőre, de az olyan asztronauták, mint Jürgen, továbbra is ragaszkodnak ahhoz az úgynevezett macsó „spiritusz”-hoz, ami a Mercury-program hét úrhajósának folyt az ereiben. Na persze, a szóban forgó időben Jürgen ereit fagyálló töltötte meg, ahogyan az enyémet is, de nyilván érti, mire gondolok.

Vagy talán mégsem. Azt hiszem, jobb lesz, ha elmagyarázom. Ami engem illet, a dolog az anyai nagyapámmal kezdődött, aki jamaicai születésű. 1989-ben, amikor huszonkilenc éves volt, az orvosok megállapították, hogy a Non-Hodgkin-limfóma egy ritka altípusában szenved, amelynek neve: köpenysejtes limfóma. Mennyire ritka? Észak-Amerikában évente csupán néhány száz esetben diagnosztizálták. Mennyire súlyos? Gyógyíthatatlan, halálos betegség. Az orvosok azt mondták a nagyapámnak, hogy legfeljebb négy éve van hátra. Hát, ennyi nem lehetett elég egy férfinak, aki ENSZ békefenntartó katonaként túlélte egy több hónapos küldetést. És nem lehetett elég egy férfinak, akinek a bakancslistáján még számtalan tétel sorakozott. Nagyapámnak és nekem van egy közös vonásunk: egy készítés, hogy *mindent* ki kell próbálnunk. És egyikünk sem bírta elviselni soha, ha valami akadályoz minket a célunk elérésében.

Természetesen, sosem találkoztam vele, de a nagyanyám és anyám mesélt róla. Egy fekete férfi abban, ami akkor még a fehér ember világa volt. Minden lépéséért meg kellett küzdeni - és így

nekem is folytatnom kell a harcot, nemde? Továbbviszem a családi hagyományt.

Akkoriban azt mondták, hogy a rák ellenszere húsz év múlva lesz meg - és ezt hajtogatták öt évtizeden keresztül. De az tény, hogy ha vontatottan is, de haladtak a köpenysejtes limfóma gyógymódjának felfedezése felé. Az átkozottul biztosnak tűnt, hogy négy éven belül nem lesz meg az ellenszer, és talán húsz év múlva sem, de tudni lehetett, hogy egyszer kidolgozzák az eljárást. Így aztán a nagyapám úgy döntött, hogy lefagyasztatja magát, amikor végül a rák elveszi az életét. Ő az a férfi volt, aki nem hagyta, hogy egy olyan jelentéktelen kis valami, mint egy végső stádiumú rák megállítsa - legalábbis nem egyszer s mindenkorra.

Szakszervezeti tag lévén volt életbiztosítása, illetve egy magán egészségpénztárban is gyűjtötte a pénzt, míg végül hárommillió dollárt hozott össze. Akkoriban ennyi elég volt ahhoz, hogy gondoskodjon a feleségéről, illetve az anyukámról, és az ő két testvéréről, de még a mélyfagyasztásra is futotta belőle. Nagyapa aláírt egy szerződést egy Egyesült ColdBoot nevű, Nevadában működő vállalattal, ami a világ egy legjobb krionikai telepét üzemeltette.

Ebben azért nem kevés ironia van. Ragyogó véleményeket lehetett olvasni... a telephelyről, a személyzetről, a testeket tároló berendezésekről. Körülbelül százhetven emberi testet tároltak mélyfagyasztásban. De egyetlen írás sem szólt arról, hogy életet lehelvek egy holttestbe, mert fogalmuk sem volt róla, azt hogyan kellene csinálni. Volt is erről egy vicc: hány krionikus cserél ki egy izzót? Egy sem - csak ülnek a sötétben, és várják, hogy fejlődjön a technika.

Mindenesetre, amikor nagyapám 1994-ben, harmincnégy éves korában meghalt, valóban lefagyasztották. Ahogyan ő maga mondta, közvetlenül azelőtt, hogy elment, amúgy is hidegvérű ember volt egész életében.

A huszonegyedik század első évtizedében a köpenysejtes limfóma kemoterápiát is alkalmazó kezelései sokat fejlődtek, de teljes megoldást még nem nyújtottak. Még ha valakiben sikerült is úgy viaszorítani a betegséget, hogy nem volt nyoma a testében, a kiújulási arány száz százalék volt. Az a rohadt gyilkos mindig visszatért, és másodjára szinte lehetetlen volt megfékezni.

De hamarosan erőteljes kezeléseket fejlesztettek ki, amelyek kombinálták a kemoterápiát, a sugárkezelést és az autológ őssejt-transzplantációt. Ez a technika volt az alapvető eljárás egy ideig, és a diagnosztizálástól számítva kilenc-tíz évet adott a betegeknek.

Aztán a 2020-as években következett az, amit CAR-T terápiának neveztek. Az onkológusok végre- valahára elkezdtek használni a *gyógymód* szót ezzel a ráktípussal kapcsolatban, jóllehet a főnevet még gyakran megelőzte *a. potenciális* melléknév.

A nagyanyámnak hiányzott a nagyapám, de nem sietett felélesztetni, részben azért, mert félt attól, hogy egy férfi, akinek a teste olyan, mint egy harminc év körüli sportolóé, mit kezdene egy immár nyugdíjas korú feleséggel.

Viszont 2032-ben a CAR-T-t felváltották a fejlett génterápiák, amelyek teljes és tartós gyógyulást eredményeztek. Így aztán a nagyanyám úgy döntött, hogy eljött az idő. Ő, az anyukám és az apukám, valamint Devon és Leroy bácsikáim, továbbá én, a tizenkét éves kislány Nevadába utaztunk, és kérvényeztük a

ColdBootnál, hogy élesszék fel a nagyapámat. Történelmi esemény volt, amit nagyapa nem láthatott előre, amikor lefagyasztatta magát; kiderült, hogy ő lesz az első ember a világ összes krionikus intézetében, akit megpróbálnak visszahozni az életbe.

Gyorsan kellett dolgozniuk: eltávolítani belőle a fagyálló folyadékot, amire kicserélték a vérét, hogy ne robbanjanak szét a sejtjei, belepumpálni hat liter o-pozitív vért, aztán beindítani a szívét.

Kiemelték nagyapa testét az acéltartályból, amiben harmincnyolc évet töltött, és gyorsmelegítő fűtőtakarót tettek rá. A fali képernyők elég nagyok voltak ahhoz, hogy az emeleti megfigyelő galériáról is le tudjuk olvasni a rajtuk szereplő adatokat. Ezek mutatták az életjeleket, vagy azok hiányát. A testhőmérséklet 17 Celsius-fok volt, de gyorsan emelkedett, viszont az EKG-n és az EEG-n egyenes vonal ábrázolódott, és a légzést ellenőrző műszer sem mutatott semmit. Ez a berendezés akkor is ezt jelezte volna, ha rám rakják, ugyanis visszatartottam a lélegzetemet.

Láttunk még két digitális kiíró, mindkettő vörös fénnel világított, és egyik a másik felett volt elhelyezve. A felsőn az állt: kronológiai életkor, és azt mutatta: 72 év / 3 hónap / 5 nap. Az alsón a biológiai életkor felirat szerepelt, és azt mutatta, ami nagyapa majdnem négy évtizeddel korábban kiállított halotti bizonyítványban szerepelt: 34 év / 10 hónap / 22 nap.

Végül eljött a defibrillálás ideje. A kilenc orvos egyike lehúzta a takarót, egy másik a defibrillátor lapátjait kezelte, és...

...és nagyapa mellkasa hirtelen megemelkedett. Az elektrokardiogram működésbe lépett, és pár pillanattal később az

EEG is, és rögtön ezután a légzésfigyelő gép jelezte, hogy nagypapa szaggatott, mély lélegzeteket vesz. A mellkasát figyeltük, amint folyamatosan emelkedett és süllyedt.

A biológiai kort mutató kiíróra pillantottam, és azt láttam, hogy a *nap* értéke immár hatos, ami kétségkívül egy kis színjáték volt az orvosok részéről. Direkt úgy állították be az időzítőt, hogy az egyik nap vége előtt álljon indításkor, és így az utolsó szám változása jelezze az új élet kezdetét.

Mi, odafent a galérián, egymást ölelgettük, és izgatottan ujjongtunk. A nagymamám szemében az öröm könnyei gyülekeztek. Odalent, azok az orvosok, akik éppen nem voltak elfoglalva valakivel, vállon veregették egymást, vagy éppen kezet fogtak.

Aztán vártuk, hogy nagypapa kinyissa a szemét.

És vártunk.

És vártunk.

Végül anyám nem bírta tovább. A ColdBoot három igazgatóhelyettese ott volt velünk a galérián, és anyám, illetve én felénk fordultunk.

- Mi történik? - kérdezte anyám. - Miért nem ébred fel?

Mr. Nakamura, egy fekete hajú, magas férfi megpróbált megnyugtatóan mosolyogni, de láttam rajta, hogy erőlteti a mosolyt.

- Valószínűleg olyan, mint én - felelte -, nem számít, mennyit alszom, amikor megszólal az ébresztő, még öt perc alvásra vágyom.

Anyám gyanakodva nézte a férfit, de aztán visszafordultunk, és a ferdén megdöntött ablakon át lenéztünk az újjáélesztő terembe. Az ünnepi hangulat elillant, és a kilenc orvos kapkodva tett-vett.

Egyikük az ujjával többször megütögette nagyapa homlokát, mintha egy kontakthibás gépet próbált volna működésre bírni.

Eltelt még néhány perc, és Nakamura sem bírta tovább. Előredőlt, megnyomta a zárt láncú hírközlő gombját, ami a párkányra volt szerelve, és megszólalt:

- Heather, mi történik odalent?

Egy doktornő, akinek a bőre még az enyémnél is sötétebb volt, felnézett, és bár az arca alsó felét maszk takarta, a szeme vad pánikról árulkodott.

- Minden nominális - válaszolta. - Minden nominális, de...

- Akkor miért nem ébredt még fel? - kérdezte Nakamura éles hangon.

A doktornő felvonta és leengedte a vállát, és érdekes módon a légzésfigyelő monitorán világító vonal ugyanebben a ritmusban emelkedett fel és ereszkedett le.

- Nem tudom - felelte aztán.

Nagyapa nem tért magához azon a napon. Sem a következőn, sem az azután következőn. Nakamura végül az irodájába hívott minket.

- Rettenetesen sajnálom - mondta -, de Mr. Henderson kómában van. Sehogy sem reagál semmilyen külső ingerre. Minden teljesen rendben van vele, csak éppen nem tér magához.

- Azt ígérték, hogy fel tudják támasztani! - válaszolta a nagyanyám.

- Nos, én nem tettem ilyen ígéretet - jelentette ki Nakamura, aki alighanem még az általános iskolába járt, amikor nagyapát lefagyasztották -, viszont az is tény, hogy felélesztettük őt. A férje visszatért az életbe. Még sosem történt meg, hogy valakit újraélesztettek, és... .

- A picsába ezzel a baromsággal! - kiabálta nagymama, és ekkor hallottam először így beszélni. - Ez nem élet!

Nakamura vonakodva bólogatott, majd azt felelte:

- Neurológusokat hívtunk ide, a szakterület legjobbait. De addig is, meg kell beszélünk...

- Micsoda? - vágott közbe a nagyanyám. - Még több pénzt akarnak? Te magasságos Jézus!

- Nem, nem, nem - tiltakozott Nakamura mindkét kezét feltartva. - Szó sincs róla. Csak éppen... szóval a férje még most is köpenysejtes limfómában szenved, és a génreszekvenáló terápiához nem követelmény, hogy eszméletén legyen. Azt javaslom, vágjunk bele, és szabadítsuk meg a ráktól, hogy amikor végre felébred, egészséges legyen.

De sosem ébredt fel. Átköltöztették egy tartós ápolást-gondozást nyújtó intézetbe, ami Montego Bayben működött, nagymama házának közelében, és nagyanyám mindennap meglátogatta, amíg ő maga meg nem halt.

A nagyanyám félretett annyi pénzt, hogy lefagyasztassa magát, amikor eljön az ideje, de miután végignézte, hogy szeretett férje éveken át csak fekszik, úgy döntött, hogy nem követi a példáját. És tényleg, ki hibáztatná ezért? Abban az időben, mialatt a ColdBoot orvosai megpróbálták teljesen visszahozni az életbe nagyapát, hét másik embert is felélesztettek, mivel megtalálták a gyógymódot azokra a betegségekre, amelyek végeztek velük... és egyik sem nyerte vissza az eszméletét.

A ColdBoot versenytársai szintén megpróbáltak visszahozni lefagyasztott embereket, és egy esetet leszámítva, amikor is a test egyáltalán nem indult be, az exhalottak teste ismét működni kezdett, de ők sem ébredtek fel.

Végül, noha sokáig nem adta tanújelét annak, hogy valaha is feladná, nagyapa teste annyira megöregedett, hogy felmondta a szolgálatot. 2056-ban halt meg, kilencvenöt éves korában, miután az utolsó negyed évszázadban csak feküdt eszméletlenül, semmire sem reagálva, ami szerintem a halálnál is rosszabb sors.

A tudósok végül kitalálták, hogy a krionikai vállalatok miért nem tudják felébreszteni a pácienseiket. A ColdBoot és a hozzá hasonló cégek munkatársai azt feltételezték, hogy a testet és a tudatot is le lehet fagyasztani, hogy aztán a kiolvasztás után működőképesek legyenek. De mialatt folyamatosan finomították és fejlesztették az eljárásaikat, hogy kicselezzék a Kaszást, más vállalatoknál megerősítették azt, amit egyesek már az 1980-as évek óta gyanítottak. Jóllehet, a központi idegrendszer autonóm részei tisztán a klasszikus biológiai vonalak mentén működnek, a tudat - a gondolkodó belső lény - kvantummechanikai interakciók terméke, ennél fogva a kvantumeffektusok megszokott csapásának alanya: a dekoherenciáé. Alig néhány nap leforgása alatt a kvantumállapot összeomlik, megsemmisíti a valaha létezett tudatot, amit soha többé senkinek nem sikerül helyreállítani. A lefagyasztott emberek egy csomó pénzt megspóroltak volna, ha csak egyszerűen eltemettetik magukat: végérvényesen és jóvátehetetlenül elmentek.

Beszélgetés Roscoe Koudouliannal

Még vannak kérdések? Te jó ég, azt hittem, már túl vagyunk ezen. De maga legalább nem egy undok jogász, aki nem akar mást, csak bezáratni az embereket. Vagy mégiscsak az? De most komolyan, miért higgyek magának, amikor azt állítja, hogy nem akar ítélkezni felettünk? Mindenki ítélkezik. Ilyen az emberi természet - és gondolom, a maga természete is, nemde?

Nem válaszol? Jól van, csináljuk így. Még csak azt sem kérdezi meg, hogy miért kerültem be? Mindenki ezt akarja kideríteni, amikor megtudja, hogy egy volt elítélttel beszél. Tényleg? - ezt mondják, tesznek egy lépést hátra, és menekülési útvonalat keresve körülnéznek. Aztán jön a kérdés: És miért került be?

Hát, én megmondom magának. Megöltem egy embert. Egy aljas rohadékot, aki a közösségi médiában zaklatott. Álnév mögé bújva, persze. A kis szemétláda azt hitte, sosem tudom meg, hogy valójában ki ő. De gyerekjáték volt kideríteni. Csak kívártam, hogy az egyik kommentjében előkerüljön egy jellegzetes szófordulat, és végül a Facebookon azt írta, hogy szégyen vagyok a Homo sapiensre, de olyan rosszul írta a sapiens szót, hogy még az automatikus hibajavító sem bírta kitalálni, mi a fenét akar mondani. Nem a megszokott hibát követte el, vagyis hogy felcserélte az i-t és az e-t, hanem mindenestől kihagyta az i betűt. És azt írta: sapeuns. Így aztán átugrottam a Town Square-re, bepötyögtem ezt a szót a keresőbe, hogy kiderítsem, ki használja még így, és a rohadt életbe, leesett az állam. Megtaláltam a fickót, minden álnév nélkül: Mitch Aldershot, aki rengeteget bántott gyerekkoromban, aki a közvetlen közelünkben lakott, West Lafayette-ben. Felnőttkorunkban megkeresett a neten, és úgy

döntött, hogy továbbra is szemétkedik velem, hogy megint megkeserítse az életemet. De mint az ilyen alakok általában, gyáva volt, és álnév mögé rejtőzött. Újra meg újra blokkoltam, de mindig visszatért, más és más néven.

Mindenesetre, miután végre megtudtam, hogy kivel van dolgom, könnyen kiderítettem, hogy hol lakik. Már nem Indiánében élt, ahogyan én magam sem. Bostonban parkoltatta a seggét, én pedig Buffalóban, de nem telt el sok idő, és üzleti ügyben Beantownba utaztam.

A reptéren kocsit béreltem - egy olyan teljesen önvezetőt -, és a híreket olvasgatva a fickó házához vittem magam. A pontos dátumra már nem emlékszem, de egy szombat délutánon történt, ötvenhét májusában vagy júniusában. Ha kíváncsi rá, utánanézhetsz, benne volt az újságokban. Akkoriban történt az a puccskísérlet Floridában, azt hiszem, és mintha a marsi kolóniákon akkor rendeztek volna népszavazást a magánélettel és a személyiségi jogokkal kapcsolatban.

Mindenesetre, a kocsi tökéletes munkát végzett: pontosan Aldershot háza előtt állt meg velem. A tervem az volt, már ha azt tervnek lehet nevezni, hogy odamegyek az ajtóhoz, és megnyomom a csengőt. Őszintén szólva, fogalmam sem volt, hogy ajtót nyit-e nekem. A kamerán keresztül láthatta, hogy ki áll a bejárat előtt. De amikor megérkeztem, Aldershot történetesen pont végzett a fűnyírással, és bevitte a fűnyírót a garázsába, aminek az ajtaja fel volt hajtva. Egy pillanatig szinte csodáltam őt, amiért maga végzi a fizikai munkát ahelyett, hogy egy robotra bízna.

Bementem utána, és a fűnyíró kerekei olyan hangosan zörögtek a padlón, hogy nem hallotta a lépteimet. Megnyomtam a falon a

gombot, ami sejtésem szerint az ajtót működtette, és tény, ami tény, a garázsajtó leereszkedett.

Mitch megpördült, és meglepődött.

- Mi a pokol? - fakadt ki ijedten. Aztán meglátta, hogy ki áll előtte. - Koudoulion? - dadogta elképedten. Tudta, hogy nézek ki, mivel látta a netre feltöltött fotókat, amik a két bordér collie-m társaságában ábrázoltak, vagy a lányommal voltunk rajtuk azokon a hétvégéken, amiket nálam töltött, vagy éppen engem, amint a lányom baseballcsapatánál edzősködöm.

- Aldershot - válaszoltam, mert azt akartam, biztosan értse, hogy tudom, kivel állok szemben. Az eltelt időben fordult a kocka: legalább öt hüvelykkel magasabb voltam nála, és 30 fonttal nehezebb, és a súlytöbblet java részét izom adta.

Pár pillanatig egymást néztük. Az ő arcán megjelentek a rémület jelei, az enyémen pedig, azt gondolom, a haragé és az elszántságé. Tőlem balra volt egy ajtó, ami sejtésem szerint a házba vezetett. Gyorsan léptem egyet oldalra, hogy Aldershot és az ajtó között álljak.

- Mit... mit akarsz? - dadogta Aldershot.

Ez a legédesebb dolog - gondoltam. - Az étel, ami hidegen fogyasztva a legjobb. Rendezni a régi számlákat. Ez járt a fejemben, de amit mondtam, az így hangzott:

- Szétrúgni a rohadt seggedet.

Feltartotta a kezét a „Nyugalom, ember!” gesztussal, és a fűnyírót otthagynva hátrálni kezdett. Örültem, hogy a kocsija nincs a garázsban. Nagyobb terület állt a rendelkezésünkre, mint amekkora egy bokszing. Bőven volt helyünk, hogy megkapja tőlem azt a rohadtnagy verést, amit bőven megérdemelt.

- Figyelj rám... ööö... Roscoe! - mondta Aldershot. - Én soha...

- Soha mi? Sosem akartad pokollá tenni az életemet? Akkor kezdted, amikor négyéves voltam, az isten szerelmére! Minden egyes napon kiverted belőlem a szart, és miért? Mert néha Star Trek-es pólót viseltem? Mert vörös a hajam? Mert balkezes vagyok?

Tettem felé egy lépést, aztán még egyet, és folytattam:

- Tudod, annak idején néha elgondolkodtam azon, hogy miért lesz olyan valaki, mint te. Némelyik gyerek azt mondta, hogy ver az apád. Mindenki tudta róla, hogy egy részeges alak, úgyhogy talán tényleg ezt csinálta. De hiába ez a magyarázat, aligha érdekli azt, aki még maga is gyerek. Jól van, te is gyerek voltál. Viszont, harminc évvel később megint megkerestél. Miért, a rohadt életbe?

Aldershot hallgatott, de közben tovább araszolgatott hátrafelé, a garázs hátsó fala irányába. Azt a falat java részben elborította egy elektromos töltőállomás, illetve egy Masonite szerszámtartó, amin különféle kerti szerszámok sorakoztak.

- Miért? - kérdeztem ismét.

- Te olyan egy nyápic vagy, Koudoulion! - felelte, előhúзва a kedvenc gyerekkori sértését.

És ennyi volt. Rávettem magam. Félreugrott, de elkaptam a karját, annál fogva megfordítottam, és nekivágtam a hátsó falnak.

- Ne nevezd így! - kiabáltam dühösen. - Soha többé ne merészd ezt mondani rám!

Magam felé rántottam, aztán ismét nekicsaptam a falnak. Megint magam felé húztam, és észrevettem, hogy véres folt maradt a falon ott, ahol a tarkója nekiütődött.

- Miért? - kérdeztem mély, fojtott hangon. - Miért kerestél meg ennyi év után?

A fejét balra fordítva az ajtóra nézett, de nem mondott semmit.

Megint nekilöktem a falnak, és a vérfolt még nagyobb lett. Felrántotta a térdét, hogy tökön rúgjon, ahogyan annak idején szokta, amikor összevert. Kifordultam oldalra, hogy elkerüljem ezt, mire ő a helyzetet kihasználva megpróbált elmenekülni. De sikerült elgáncsolnom, ekkor hasra esett, és elterült a garázs padlóján. Egy pillanattal később már mellette álltam, és vesén rúgtam.

- Miért? - förmedtem rá ismét.

Magzati pózba gömbölyödött, és csak nyöszörgött. Megint belerúgtam.

- Miért?

- Azért, mert... - nyögte, ziháló és hörgő lélegzetvételek közepette - mert amikor megtaláltalak a neten... csak kíváncsi voltam, hogy mi lett belőled, ezért kerestelek meg... mindenféle baloldali baromságot posztoltál, és...

- A politika miatt gyötörtél? - kérdeztem döbbenten.

- Az olyan érző szívű alakok, mint te, évtizedekre tönkreteszik Amerikát. Nem bírtam elviselni, hogy mérgezed a kislányod elméjét.

Ekkor az történt, hogy - ahogyan mondani szokták - vörös köd ereszkedett az agyamra. Arra emlékszem, hogy megpördültem, tettem néhány lépést, és lekaptam egy sövényvágó ollót a szerszámtárolóról. Mire visszafordultam, Aldershot már talpon volt. A garázsajtót nyitó kapcsolóhoz rohant, és rácsapott a tenyerével.

Az ajtó emelkedni kezdett, én pedig nekirontottam Aldershotnak, egy rántással megfordítottam, hogy szemben legyen velem, és...

Hát igen, erre a részre nem emlékszem tisztán, de azt hiszem, az orvosszakértőnek igaza volt, alighanem így történt...

Kinyitottam a sövényvágó ollót, és az egyik pengét Aldershot mellkasának közepébe döftem. Aztán kihúztam a pengét, ő pedig csak állt ott, és a lassan emelkedő ajtó megtámasztotta, ezért nem dőlt el.

A száját tátva, döbbenten meredt rám, és vér csörgött a mellkasából.

Egy örökkévalóságnak tűnő idő után az ajtó összecsukódó paneljei elhaladtak a feje mögött, ekkor hanyatt dőlve kizuhant a behajtóra... Pontosan abban a pillanatban, amikor egy pudlit sétáltató nő elment a járdán a ház előtt. Én bénultan álltam ott, mialatt a nő előkapta a telefonját. Minden bizonnyal a rendőröket hívta, mert hamarosan meghallottam a szirénák visítását.

Beszélgetés Letitia Garvey kapitánnyal

Szóval igen, a ColdBoot és a vetélytársai le tudtak fagyasztani egy testet, de nem tudták megőrizni a tudatot. A nagyapám évtizedeken át magatehetetlenül feküdt, és még csak nem is álmodott. Minden, ami ő

valaha volt, egyszer és mindenkorra eltűnt.

Ez azonban nem gátolt meg abban, hogy álmodjak róla, és amikor a tartályomban voltam, ő is sokszor ott volt velem. Persze, csupán szimuláció formájában, és talán nem is hasonlított az igazi emberhez. Ó, külsőleg igen. A szimulált változat úgy nézett ki, mint ő. Elég fotót és amatőr filmet láttam róla, hogy jól alkossam meg a részleteket. És gondolom, neki is megvoltak a hibái és a gyenge pontjai, ahogyan mindenki másnak, de az *én* világomban a nagyapám *tökéletes* volt. Az a fajta személy, aki mindig is lenni akartam: erős, találmányos, rettenthetetlen. A tartályomban együtt vettünk részt különféle kalandokban. Felelevenítettem az ő békefenntartó élményeit, rakétákat és taposóaknákat kerülgettünk. És elkísértem Cape Townba, ahová az 1990-es években ment, hogy együtt vonuljon Mandelával. A valóságban a rák addigra már lelassította nagyapát, és éppen csak túlélte egy rakás fehér alattomos támadását, de az én változatomban én is ott voltam velük - vele, Mandelával és a többiekkel -, szétrúgtunk jó néhány segget, és megjegyeztük, kikkel kell még elszámolunk a jövőben.

Természetesen, nem nagyapám volt az egyetlen ember, aki szerette volna kicselezni a halált. A megoldás az ő számára már túl későn született meg, de a halhatatlanságra való törekvések

máshol, más vállalatoknál kezdtek gyümölcsözőre fordulni, és végül az emberi tudat szkennelése és feltöltése egy számítógépbe - legalábbis egy racionális, értelmes kivonata annak, amit az agyunk őriz -, a Science fiction világából átkerült a tudományos tények világába. Az elme közvetlen, digitális szkennelésével semmit sem értek el, de a kvantum-összefonódás alkalmazásával sikerült előállítani egy pontos másolatot egy kvantumszámítógépben.

Csakhogya az első kvantummásolatok legtöbbje megőrült. Hogy miért? Mert a kvantumszámítógépben nem volt semmi, amit láthattak vagy csinálhattak volna. Léteztek, de érzékszervi ingerek nélkül. Nem vette körül őket egy világ, amiben élhettek, sem tér, amiben mozoghattak volna.

A megoldást keresve, először azzal próbálkoztak, hogy nullára lassították a kvantumszámítógép órajelét. Az elgondolás úgy szólt, hogy csak egy pillanatképet tárolnak a tudatról, ami így nem érzékeli az idő múlását. De ugyanaz történt, mint a lefagyasztott agyak esetében: az alanyok soha többé nem ébredtek öntudatra. Kiderült, hogy működésben kell tartani a tudatot, és ez azt jelentette, hogy meg kell őrizni normálisnak, ez pedig azt jelentette, hogy meg kell építeni egy virtuálisvalóság-környezetet a kvantumszámítógépben, ahol a tudat érezhet, gondolkodhat, és interakcióba léphet más dolgokkal.

Tároljuk a testet fagypona alatti hőmérsékleten, tároljuk a tudatot egy kvantumszámítógépben - és valamikor a jövőben egyesítsük őket! Ez volt a tökéletes megoldás, nemcsak azoknak, akik megpróbálták legyőzni a halált, mint a nagyapám, hanem az olyan asztronautáknak is, mint Jürgen és én, akik több évszázadig tartó, csillagközi utazásra indultak.

Csakhogy, a rohadrt életbe, valami rettenetesen félrement.

MÁSODIK FEJEZET

Beszélgetés Roscoe Koudouliannal

Az önvezető kocsiknak van egy átkozott tulajdonságuk: természetesen, a törvény államról államra változik, de akkoriban Massachusettsben a zsaruk kiküldtek egy jelet a központjukból, és az adott területen lévő autók egyszerűen nem indultak be. És ezt tették, amikor egy sétálgató nő bejelentette, hogy Mitch Aldershot teteme a szeme láttára zuhant ki a garázból, amikor felemelkedett annak ajtaja. Én pedig ott álltam, a kezemben a véres sövényvágó ollóval, amivel leszúrtam a fickót.

Így aztán az autó, amivel elmenekülhettem volna, ugyanolyan halott volt, mint Aldershot. Azért persze elfutottam, de a rendőrök a térfigyelő kamerák jóvoltából simán látták, hogy hol vagyok, és a büntett helyszínétől három saroknyira taserrel leterítették, és letartóztattak.

Az eset teljesen egyértelmű volt, mivel az a nő csinált egy videót a telefonjával az eseményekről, közvetlenül Aldershot halála után. Az esküdtek számára az egyetlen nagy kérdés az volt, hogy előre elhatároztam-e, hogy megölöm Aldershotot. Ez ellen szólt a tény, hogy fegyver nélkül mentem a házához. De alátámasztotta az a tény, hogy kinyomoztam a hollétét, Bostonba utaztam, és felkerestem azzal a szándékkal, hogy legalább behúzzok neki egyet-kettőt. Hogy a gyilkos fegyver - a sövényvágó olló - egy egyszerű használati tárgy volt, ami a helyszínen akadt a kezembe, a seggfej kerületi ügyész szerint nem számított.

Az esküdtszék végül ellenem döntött. Bűnösnek találtak előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosságban, és a bíró 50 évre ítélte azzal a kikötéssel, hogy legalább 35 évig nem kerülhetek feltételes szabadságra.

Harmincöt év. Alányom a bírósági eljárás alatt töltötte be a nyolcadik életévét. Ez azt jelentette, hogy negyvenhárom éves lesz, mire kikerülök, és addigra valószínűleg neki is lesznek saját gyerekei - az unokáim.

Az ügyvédem, Padma Chopra azt ígérte, fellebbezni fog, de dacára annak, amit hallani lehet, az embernek nem jár automatikusan még egy lehetőség. Ha az ügyvédnek nem sikerül bebizonyítania, hogy a bíró valahogy elszúrta, például elutasított egy tiltakozást, aminek helyt kellett volna adnia, vagy rosszul tájékoztatta az esküdtszéket a törvényről, semmi sem lesz a fellebbezésből - és velem is ez történt.

Arra számítottam, hogy bevonzolnak az állami börtönbe, ám ekkor különös dolog történt. Stella Rosen, a Massachusetts Büntetés-végrehajtási Intézet akkori igazgatója az irodájába hívatott engem és Padmát.

- Ötven év... az nagyon-nagyon hosszú idő - mondta Rosen, amikor leültem a gondosan rendben tartott, tölgyfa íróasztalával szemben lévő székre.

- Vagy harmincöt - válaszoltam -, ha megkapom a kedvezményt.

Az igazgatónő hátradólt forgószékén, megigazította rövidre nyírt, ősz haját, és összekulcsolta a két kezét a tarkója mögött.

- Igaz, igaz - helyeselt bólogatva. - És a vita kedvéért tételezzük fel, hogy megkapja.

- Erre mérget vehet! - feleltem magabiztosan.

- Hallott már azokról az űrhajósokról, akik hamarosan útnak indulnak a Proxima Centauri felé? - kérdezte Rosen, ami egy *non sequitur* volt a részéről. Ez a kifejezést a *Star Trekből* tanultam.

- Ööö... igen.

- Le fogják fagyasztani a testüket, hibernálják őket az ötszáz évig tartó utazás időtartamára. És feltöltik a tudatukat egy kvantumszámítógépbe, ami itt marad a földön. Eddig világos?

- Igen, azt hiszem.

- Na, szóval - folytatta az igazgatónő -, részesei vagyunk egy újító szándékkal létrehozott, nemzetközi programnak, ami hasonló vonalak mentén működik, jöllehet a mi esetünkben senki sem utazik sehová. Ahelyett, hogy bedugnánk az elítélteket egy börtönbe, lehetővé tesszük számukra, hogy lefagyasztva töltsék el a büntetésük idejét úgy, hogy a tudatukat egy számítógépben tároljuk. Ezennel felajánlom önnek és Ms. Choprának ezt a lehetőséget.

Nyilván döbbsenten meredtem rá, és azt kérdeztem tőle:

- Mi a fenéért egyeznék bele egy ilyen marhaságba?

- Nos, először is, a virtuális valóságban a szálláshelyek sokkal kellemesebbek, mint egy valódi börtöncella. Ezenfelül, a saját tartályában tartózkodik, ahogyan azokat a valamiket nevezik. A saját, mindentől elzárt környezetében. Mindenki, akivel kapcsolatba lép, szimuláció lesz, és nem igazi emberi lény. Nem kell aggódnia zaklatás, nemi erőszak vagy bármi ilyesmi miatt.

- Nézzen rám! - kértem tőle. - Úgy nézek én ki, mint akinek aggódnia kell a zaklatok miatt?

- Egyszer már megtörtént magával, nemde? Ezért van most itt. És el sem hinné, hányán mennek be a börtönbe abban a hitben, hogy ők lesznek az alfahímek, aztán a végén összetörve jönnek ki

onnan. Igen, maga gyilkos, de nem hivatásos bűnöző. Fogalma sincs, milyen kemények azok a rohadékok.

- Nincs alku! - jelentettem ki határozottan.

- Váljon, hadd fejezzem be! Először is, ha hajlandó részt venni a programban, a büntetését húsz évre csökkentjük - ami az ön esetében sokkal jobb, mint a feltételes szabadlábra helyezés. Azt akarjuk, hogy a kísérleti csoport összes tagja egyszerre menjen be a virtuális börtönébe, és egyszerre jöjjön ki, hogy csapatként tanulmányozhassuk őket.

De az igazi előny a következő: a tudatát tároló kvantumszámítógépet a normál sebességnél hússzor gyorsabban fogjuk működtetni. Igen, azt fogja érezni, hogy 20 év telik el - eleget töprenghet azon, hogy mit követett el, és gondoskodunk arról, hogy alaposan átgondolja -, de a külvilágban csupán 10 hónap fog eltelni.

- Tíz hónap - ismételtem halkan.

- Ahogy mondja! - felelte az igazgatónő. - És a lefagyasztott teste egy napot sem fog öregedni ez alatt az idő alatt. Nem öregemberként fog kikerülni a börtönből, hanem a harmincas éveiben járó, életerős férfiként.

Egyből Annabelle-re gondoltam, a lányomra - ha elfogadom az ajánlatot, leülöm a büntetésemet, és kint leszek, még mielőtt betölti a tízet. Nem kell évtizedeken át hallgatnia, hogy az emberek azt mondogatják neki, micsoda szörnyeteg az apja, és mindezt úgy, hogy még csak nem is magyarázhatom el neki a dolgot, hanem mellette leszek, mialatt felnő. Az első napjai a cserkészeknél, az első napjai a középiskolában, az első randevú... és melegen ajánlom, hogy az a fiú vagy az a lány időre hazahozza!

Padma beszélni kezdett, és meglepett azzal, hogy mennyire ért a témához:

- Nem hiszem, hogy ennyire fel tudják gyorsítani a szimulált valóságot úgy, hegyközben képesek lesznek nagy felbontású képeket előállítani és fenntartani.

- Á, igen... - válaszolta Rosen. - Ebben igaza van. Az immerzív valóságot szimuláló számítógépek rendszerint a normálisnál lassabb órajellel működnek, nem pedig gyorsabban. De ez azért van, mert egy felhasználó hirtelen dönthet úgy, hogy megváltoztatja a helyszínt, például madagaszkári erdővé alakítja. És akkor annak minden részletét gyorsan kell kiszámítani és megjeleníteni, amihez sok időre és feldolgozó kapacitásra van szükség. Viszont, a mi programunkban olyan emberek vesznek részt, akik a helyzetükből eredően meg vannak fosztva a szabad mozgás lehetőségétől. Csupán egy változatlan börtöncellát kell szimulálnunk, illetve még néhány helyszínt, amiket előre előállíthatunk, magas felbontással és teljes részletességgel. A felgyorsított rendszeróra működése tökéletesen megfelel a mi behatárolt céljainknak.

- A francba ezzel az egésszel! - mordultam fel ekkor. - Azt nem értem, miért csinálják ezt? Az állam mit nyer vele?

Rosen felém hajolt, és megfontoltan felelt:

- Egyszerű gazdasági számítás. Ennek az eljárásnak a költsége a töredéke annak, mint amennyibe az kerül, ha valakit évtizedekig börtönben tartunk. Nincs szükség ennivalóra, sem örökre, és a kriminológusaim úgy vélik, sokkal valószínűbb, hogy jó útra tért exelítélteket kapunk a folyamat végén.

- Milyen veszélyekkel és kockázatokkal kell számolnunk? - kérdezte Padma.

- Egy szakértő részletesen elmagyarázza majd az egész folyamatot, és végigkíséri rajta önt és az ügyfelét. Az eljárás fontos része a teljes körű tájékoztatás és az önkéntes beleegyezés. És igen, mindig fennáll a lehetősége annak, hogy valami balul sül el. Ezzel együtt, annak esélye, hogy egy elítélt életét veszti az eljárás alatt, még negyedannyi sincs, mint annak az esélye, hogy erőszakos halált hal egy harmincöt éves börtönbüntetés során. És mivel csak 10 hónapig lesz lefagyasztva, nulla a valószínűsége annak, hogy öregen, végelgyengülésben hal meg.

- Át kell gondolnom a dolgot - mondtam végül.

Az igazgatónő mosolygott, de az arckifejezése nem sok örömről tanúskodott.

- Természetesen - válaszolta. - Amíg gondolkodik, átszállítjuk a Cedar Junctionbe.

Innentől kezdve két lehetőség volt előttem: vagy egyenesen bevonulok egy állami börtönbe, vagy adok egy esélyt ennek az őrült tervnek. Nem létezett harmadik forgatókönyv, amiben az állt, hogy hazamegyek, még egyszer megölelem Annabelle-t, és alszom még egy éjszakát a saját ágyamban.

Padmára néztem, aki a két kezét feltartva jelezte, hogy rajtam múlik a dolog, aztán ismét Rosen felé fordultam és azt mondtam neki:

- Rendben, benne vagyok.

Beszélgetés dr. Jürgen Haasszal

Hol is tartottunk? Ó, igen. Azt kérdezte tőlem, mikor jöttem rá, hogy minden a feje tetejére állt. Nos, ahogy már említettem: ott álltunk a Niagara folyó partján, és csuromvizes voltam a testszörfözés után, Letitia pedig haragosan nézett rám.

Rám szólt, hogy rakjak magamra több ruhát. Láttam rajta, hogy nem szórakozásból mondja ezt, így sietve elképzeltem magamat abban, ami a jellegzetes öltözetem volt a feltöltés előtt: sportcipő, világosbarna farmer, és narancsszínű, virágmintás hawaii ing.

De ez volt az első jele annak, hogy valami nincs rendben, érti? Az előttem lévő, szigorú nő valahogy az igazi Letitia volt, és nem az az avatar, amit én alkottam meg.

- Hogy a pokolba kerülsz ide? - kérdeztem döbbenten.

- Úgy érted, a saját tartályodba? Annak ellenére, amit gondolsz rólam, Jürgen, több vagyok egy szépséges pofikánál. Én vagyok a küldetés parancsnoka, emlékszel? Olyan hozzáférési jogaim vannak, amikkel mások nem rendelkeznek. És ez átkozottul jó dolog, mert most valami nagyon félrement.

- Micsoda? - kérdeztem.

- Tudod, hogy milyen nap van ma?

Egy a héthez volt az esély arra, hogy eltalálom.

- Kedd.

- Nem, nem! Úgy értem, hányadika van? Mi az objektív dátum a külvilágban?

- Nos, azt hiszem, kétezer... ötszáznegyven... valamennyi lehet... mostanra. Jól mondom?

Letitia megcsóválta a fejét, és szemlátomást meglepődött azon, hogy nem szentelek figyelmet a naptárnak.

- 2548. február 14.

- Ó, és úgy döntöttél, meglátogatsz Valentin-nap alkalmából!

A homlokát ráncolva meredt rám, majd kifakadt:

- Dehogyan, te dinnye! Ez az a nap a fedélzeti időzítő szerint, amelyen meg kell néznem a külső kamerák képét, mielőtt megkezdjük a Proxima Centauri b végső megközelítését. Hogy meggyőződünk róla, biztonságosan leküldhetjük a leszállóegységünket. Világos?

- Világos. És?

- És tudod, mit mutatnak a kamerák olyan nagyok és fényesnek, mint amilyen a te kövér segged?

Megcsóváltam a fejemet.

Letitia rézsútosan felfelé mutatott, és azt felelte:

- Azt.

Megfordultam, felnéztem, és az a szépség ott fénylett, teljesen kitelve és gyönyörűen.

- Egy holdat? - kérdeztem.

- Nem egyszerűen egy holdat - felelte ő -, hanem a holdat. A mi Holdunkat. A Lunát.

- Hogy a pokolba kerül a Holdunk a Proxima Centaurihoz?

Letitia úgy nézett rám, mintha egy idiótát látott volna, és türelmesen válaszolt:

- Nem került oda. A helyzet az, hogy nem mentünk sehová. Tulajdonképpen vicces: a Holdat sokkal könnyebb felismerni, mint a Földet. A sok felhő eltakarta az utóbbi felszínét. Amikor először megláttam a Földet, azt hittem, hogy a Proximab-t látom - egy gyönyörű, tökéletes otthont a számunkra -, de a Holdat

semmivel sem lehet összetéveszteni. Nincs telihold, mint itt, nálad. Egy órán keresztül figyeltem, és a szemem láttára vált egyre teltebbé. A Nyugalom tengere és a Derűtség tengere teljesen egyértelműen látszott, nem beszélve a Tychóról és a belőle kiinduló sugarokról. Nem lehet kérdéses: a csillaghajónk még most is a Föld körül kering.

- Nem lehet igaz - tiltakoztam a fejemet rázva.

- De igen, igaz. Nemhogy egy másik csillag közelében járnánk, hanem még csak el sem indultunk. Öt évszázadot töltöttünk azzal, hogy nem mentünk sehová.

- Jézusom - mormoltam halkan.

- De nem ez a legrosszabb hír. Úgy értem, ha csak ennyi baj történt volna, begyűjtanám a *Hokulea* hajtóműveit, és útnak indulnánk. Igen, még négy szubjektív évbe telne, mire elérnénk a Proxima Centaurit, de akkor mi lenne? A testünk semmit sem öregedne.

Ez nekem teljesen rendben lévőnek tűnt. Az előző hírek eléggé lesújtottak.

- Rendben, felőlem mehetünk - feleltem gondolkodás nélkül.

- Nem, nincs rendben. Mert rákapcsolódtam a fedélzeti kamerákra is, és megnéztem a hibernálótermet. És mit gondolsz, mi a helyzet? Üres. A kriokoporsókat sosem rakták fel a fedélzetre.

- Akkor hol vannak? Hol van a testünk?

- Honnan a fenéből tudnám? De csak egy módon tudjuk kideríteni. Ha nem módosítom a parancsokat, a küldetésre vonatkozó utasítások úgy szólnak, hogy te és én két órán belül reintegrálódunk, vagyis felélesztik a testünket, és visszatöltik beléjük a tudatunkat.

A hajó vezető orvosaként a kapitánnyal együtt kellett felébrednem, hogy segíthessek neki abban az esetben, ha valami rosszul alakulna a többiek automatikus felélesztése során.

- Megpróbáltál már kapcsolatba lépni a küldetésirányítással? - kérdeztem.

- Természetesen. Semmi válasz. Mi több, nem észleltem semmiféle rádiójelet.

- Ezek szerint a *Hokulea* kommunikációs rendszere nem működik - válaszoltam. Inkább ezt a lehetőséget vetettem fel, mint a sokkal ijesztőbbeket, amelyek a tudatomban keringtek.

- Minden jel szerint - felelte Letitia. - Akkor, benne vagy? Ahogy már mondtam, meg tudom akadályozni, hogy letöltődj, de nem ártana, ha lenne mellettem egy orvos.

Bizonyára letörten néztem rá. Ötszáz év alatt sok minden történhetett. Semmi sem garantálta, hogy ha letöltődünk, és egy rossz helyzetbe csöppenünk, a rendelkezésünkre fog állni a felszerelés, mivel újra feltölthetjük a tudatunkat a kvantumszámítógépbe. És igen, szerettem a tartályomat; már nagyon hozzászoktam ahhoz az élethez. Feltételezem, ezért nem követtem nyomon az idő múlását, egyáltalán nem vártam, hogy végre megérkezzünk. Ó, igen, foggal-körömmel harcoltam, hogy bekerüljek a Proxima Centauri küldetésbe, hogy én legyek a vezető orvos a *U.N.N.S Hokulea*, a Föld első csillaghajójának fedélzetén - de az már évekkel ezelőtt történt.

És a személyzet huszonnégy tagja ugyanaz a típus volt, mint én. A való világban nem fűztek minket rokoni kapcsolatok senkihez, és ez is szerepet játszott abban, hogy hajlandóak voltunk elutazni a Proxima Centaurihoz, és ott egy új kolóniát létesíteni. Nem terveztük azt, hogy valaha, még egyszer a Föld felszínére tesszük a

lábunkat. És valószínűnek tűnt, hogy ha most mégis megteesszük, ötszáz évvel azután, hogy lefagyasztottak minket, valószínűleg szörnyszülöttek leszünk, mint azok a szerencsétlenek lettek volna, akik leszerződtek a ColdBoottal, ha valaha visszatértek volna az életbe.

Mialatt ott álltam, és Letitiát bámultam, hirtelen elegendő lett a Niagara bömböléséből, meg a sötétségből, és szimulált ujjaim egyetlen pattintásával megváltoztattam a környezetet. Immár egy csendes őszi erdőben álltunk, vörös és narancssárga levélszőnyeg terült el a talpunk alatt. Ez csupán egyike volt annak a számtalan valós és elképzelt helyszínnek, amiket tetszésem szerint elővarázsolhattam - amíg idebent voltam. De nagyon jól tudtam, hogy ha letöltődöm, akkor az összes szuperképességem eltűnik.

- Tudod, mit mondok? - feleltem. - Azt hiszem, ezt kihagyom. - Letitiának leesett az álla, én pedig feltartottam a kezemet, és folytattam: - Nézd, nem számít, hogy hol vagyunk, nem fenyeget közvetlen veszély. Ha bármi baj történhetne a hibernációs felszereléssel vagy a kvantumszámítógéppel, akkor rég megtörtént volna. És erős a gyanúm, hogy a személyzet többi tagja pillanatnyilag ugyanolyan boldog, mint én voltam néhány perccel ezelőtt. Amennyiben a Proxima-küldetést valamilyen oknál fogva törölték, mi értelme lenne kirángatni valamennyiünket a saját kis mennyországunkból?

- Én mindenesetre le fogok tölteni - válaszolt a Letitia határozottan. - A saját mennyország szép és jó dolog - az enyém tele volt lovakkal, amiken lovagolhattam, és új tájakkal, amiket felfedezhettem, nem beszélve a barátaimról, akik jó társaságnak bizonyultak -, de az én dolgom kideríteni, hogy mi történt. Jól

van, ha te nem akarsz jönni, akkor dr. Csángót viszem magammal.

Elsőre tetszett a gondolat: Csang, a faszfej kénytelen lesz elhagyni a maga mennyországát, bár el tudtam képzelni, milyen nyomorúságos hely lehet. Ettől függetlenül, Letitia jól láthatóan csalódottan nézett rám. Nem létezett kijárat, amin keresztül kivonulhatott volna, nem létezett ajtó, amit bevághatott volna maga mögött. Egyszerűen *csak puff!*, eltűnt.

Ott álltam a csupasz ágak alatt, és száraz falevelek vettek körül minden oldalról. Szimulált szívem hangosan kalapált, míg szimulált gyomrom görcsösen összehúzódott. Nem mintha gyáva lennék, vagy ilyesmi, és valóban elvállaltam ezt a munkát, de...

Hirtelen *puff!*, Letitia visszatért. Megállt előttem, összefonta a karját a mellkasán, és azt mondta:

- Ezt művelnéd a Proxima Centaurinál is? Amint előkerül az első probléma, visszamásznál a tartályodba? Ez nem az a Jürgen, akit én ismerek.

Fájdalmat okoztak ezek a szavak, de igazat adtam neki: én sem ilyennek ismertem magamat. Úgy tűnt, a mennyország megváltoztatja az embert... egy olyan valamivé formálja, ami egy kicsivel rosszabb annál, mint amilyen korábban volt. Gondolkodtam pár pillanatig, aztán kimondtam azokat a szavakat, amikről sosem hittem volna, hogy valaha ki fogom mondani:

- Számítógép, állítsd le a programot!

Az őszi erdő fokozatosan elhalványodva eltűnt körülöttünk, végül nem maradt más, csak a két avatar lebegett egy hatalmas szürkeségben, egy üres térben, amiről azt gondoltam, olyan lehet, mint amilyenek egy vak ember leírja azt, amiben él.

- Jól van - mondtam végül. - Jól van, fenébe az egészszel!
Derítsük ki, hol a pokolban vagyunk!

Beszélgetés Letitia Garvey kapitánnyal

Igen, rendben, vettem az adást. Ez az idő-dolog még most is nagyon zavaró. Hadd magyarázzam el! Tudja, sosem kellett számolnunk semmiféle idődilatációval az utazásunk során. A *Hokulea* csillaghajó maximális sebessége csupán a fénysebesség körülbelül egy százaléka volt. A különbség a között az idő között, amit a tudatunk érzékelt a kvantumszámítógépben, és ami a külvilágban telt el, teljes mértékben annak volt köszönhető, hogy a számítógép órája a normál sebességnek csupán százhuszad részével dolgozott. Ami a valóságban egy év volt, az számukra csak három nap. Ez elvileg arra szolgált, hogy a csillagközi utazásunk öt évszázada csupán négy évnek tűnjön, ami azért nagyjából elviselhető időtartam.

És igen, a tudatunknak elméletileg mindvégig itt kellett volna maradnia a Földön; itt kisebb volt a valószínűsége a dekoherenciának, mint a sugárzással teli űrben való, hosszú utazás során. A kvantumösszefonódás azonnal hat, még végtelen távolságokból is, így aztán semmi sem akadályozhatta meg azt, hogy a tudatunk egyesüljön a testünkkel a hajó fedélzetén, amikor az megérkezik a Proxima Centaurihoz.

De ekkor ez az egész kétségesnek tűnt: a testeket nem rakták fel a *Hokulea* fedélzetére, ami azt jelentette, hogy továbbra is a Földön kell lenniük. Egyértelműnek látszott, hogy óriási baj történt, és felkészültem a legrosszabbra, hogy megbirkózzak azzal, amit Jürgennel találunk.

Feltéve persze, hogy a testünk feltámad, és a letöltés is működik. Jürgen mutatóványa, amikor is a Niagara-vízesésben testszörfözött, semminek tűnt ahhoz képest, ami érzésem szerint

várt ránk. Minden jel arra vallott, hogy hamarosan óriási problémával szembesülünk.

Körülbelül húsz perc kell ahhoz, hogy egy lefagyasztott testet felmelegítsenek, feltöltsenek vérrel, és beindítsák a szívet - de ez a való világ időszámítása szerint ennyi. Számunkra az a húsz perc tíz másodperc alatt elillant.

Aztán megkezdődött az automatikus letöltés. Jóllehet az avatarjaink a teljes testi mivoltukban ábrázoltak minket, azok csupán kirakatok voltak a tudatunk számára, hogy épen őrződjön meg a kvantumszámítógépben. A vizuális effektek, amiket akkor láttunk, miközben a tudatunk átsiklott a számítógépből az immár újjáélesztett testünkbe, egy rég halott programozó által kitalált, mesterséges képi elemek voltak. De így is lenyűgöző élmény volt végignézni, hogy Jürgen a lábától kezdődően semmivé foszlik, mialatt alighanem ugyanez a dolog történt velem. Hamarosan eltűnt a combja, aztán az alsóteste - ettől érzésem szerint máris növekedett az intelligenciaszintje -, majd a felsőteste, és...

És ebben a pillanatban, minden különösebb hűhó nélkül, már az igazi, hús-vér testemben voltam, és valódi mennyezetet bámultam, amin valódi LED- lámpák világítottak. Mindenem bizsergett, egy kicsit fájt a fejem, illetve a hátam is, a torkom száraz volt, és a fény bántotta a szememet, és, te jó isten, csodálatos volt!

Beszélgetés dr. Jürgen Haasszal

Letitiának és nekem elméletileg egyszerre kellett volna letöltődnünk a felélesztett testünkbe, de azt hiszem, az én tudatom átköltöztetése a szubjektív másodperc töredékével korábban kezdődött, mint az övé - ami azt eredményezte, hogy a kvantumszámítógép lassú órájának köszönhetően, néhány perccel korábban ébredtem fel a valódi világban, mint Letitia.

A kriokoporsó fedele már nyitva volt, ami jól jött - pokolian ijesztő lett volna egy lezárt konténer teljes sötétségében felébredni. Négy ponton voltam összekapcsolva a kriorendszerrel: egy-egy kanül a femoralis artériáimba csatlakozott bele, egy-egy pedig a nyaki artériáimba. Mire magamhoz tértem, ezeken keresztül a gép már kiszívta belőlem a fagyálló folyadékot, cserébe visszapumpálta belém a véretem, amit egy, a koporsó végében épített tartály tárolt mostanáig. Lecsatlakoztattam a flexibilis csöveket a kanülokról, és azon dohogtam magamban, hogy miért nincs itt egy orvos, aki ezt elintézni nekem.

Egy darabig csak feküdtem, mert lesújtott az érzés, hogy elveszítettem valamit, ami nagyon fontos - mintha aljas csalással megfosztottak volna mindentől, ami drága nekem. Szinte féltem felülni, hogy többet lássak ebből a... ebből a valóságnak nevezett, *banális* izéből, de végül megtettem.

Kicsit kába voltam, és homályosan láttam, mint akkor szokott az ember, amikor túl gyorsan áll fel, noha még ültem. Mialatt a tartályomban tartózkodtam, egyszer sem fájt a fejem, sőt soha nem éreztem semmiféle fájdalmat.

Azonnal ráismertem a környezetemre: a Kvantum Krionikai Intézet hibernálótermében voltam. Letitiának igaza volt: a

testünk nem utazott sehová, mindvégig a Földön maradt. A teremnek nem voltak ablakai, de a lámpák égtek; arra gondoltam, hogy vajon végig világítottak-e az elmúlt ötszáz év alatt, vagy csak most kapcsolódtak fel, amikor kezdetét vette az újraélesztési folyamat.

Öt évszázad.

Valóban ennyi telt el? Igen, persze, ez volt a terv, de...

- Üdvözlöm, doktor Haas! - köszönt rám egy férfihangon beszélő valaki. A szívem nagyot dobbant - az én igazi, dobogó, vért pumpáló szívem. A fejemet jobbra-balra forgatva körülnéztem, és megláttam, hogy a hűtőegységem másik oldalán zömök robot áll. Fekete lánc talpakon közlekedett, doboz formájú teste a steampunk stílust idézte, és ezen a testen téglalakú fej ült. Kellett pár pillanat, de eszembe jutott a neve:

- Penolong?

- Igen, én vagyok - válaszolta a robot, üvegesen csillogó elülső szemét rám szegezve. - Tudom, néha sokat kell várni egy orvosra - folytatta -, de ötszáz év egy kicsit soknak tűnik, nem gondolja?

És tessék, ezzel megkaptam a megerősítést. De azért, a biztonság kedvéért, megkérdeztem tőle a dátumot. Azt az időpontot adta meg, amit Letitia mondott korábban:

- 2548. február 14. - közölte és bár most kevésbé tűnt viccesnek, mint akkor, amikor én mondtam valami hasonlót, hozzátette: - Boldog Valentin-napot!

Penolong asszisztensként szolgálta azokat az orvosokat, akik az életfunkcióink felfüggesztését és a testünk lefagyasztását felügyelték. Épp készültem megkérdezni, hogy mi történt Megannel, aki annak a csapatnak a vezetője volt, de eszembe

jutott, hogy mostanra rég halottnak kell lennie. Ugyanakkor feltettem a kérdést:

- Hol vannak a többiek?

-Nem tudom - válaszolta Penolong. - Miután önöket lefagyasztották, deaktiváltam magam egészen mostanáig, amikor talán ismét szükség lesz rám.

- Húha, egy robot Rip van Winkle - jegyeztem meg mosolyogva. Egy falióra nyolc-negyvenkettőt mutatott, de fogalmam sem volt, hogy reggel van-e, vagy este.

- Engedje meg, hogy segítsék! - kérte Penolong, azzal a koporsóm oldalához gurult. Jóval alacsonyabb volt nálam, de erős karokkal szerelték fel, és azokba kapaszkodva átmásztam a peremen, majd leléptem a padlóra. Még ekkor is szédültem egy kicsit, ezért a robotra támaszkodtam, hogy ne dőljek el.

Természetesen meztelen voltam, de szemben azzal, amit a tartályokban éreztem, ahol szintén meztelen voltam, itt kiszolgáltatottnak és sebezhetőnek éreztem magam - és fáztam is. A kriokamráim végében lévő, hermetikusan zárt tárolóra mutattam, és azt kérdeztem:

- A ruháim még most is ott vannak?

- Mindjárt megnézem - felelte Penolong. Elengedtem őt, és inkább a koporsó peremébe kapaszkodtam. Odagurult a tárolóhoz, kinyitotta, és kivette belőle az úrhajós kezeslábasomat, továbbá alsóneműt, és a cipőmet.

Miközben némi ügyel-bajjal felöltöztem - közben a való világ megszégyenítő mozzanataival kellett megbirkóznom, például azzal, hogy a zoknim beleakadt a nagylábujjam körmének éles sarkába -, azt kérdeztem a robottól:

- Garvey kapitánynak hamarosan fel kell ébrednie. Tudod, hol van?

A kriokoporsók négy sorban álltak, mindegyikben hat-hat egység, és valamennyi egység körülbelül két méterre volt a szomszédjától. Penolong az első sorhoz gurult, megállt Letitia a tartályánál, és bejelentette:

- Itt van!

Még ekkor is bizonytalanul álltam a lábamon, és többször meg kellett kapaszkodnom a hűtőegységekbe, miközben odamentem a kapitány koporsójához. Pontosan abban a pillanatban, amikor odaértem, a konténer fémfedele közepén kettévált, a résből fehér, fagyos nitrogénfelhő szökött ki, aztán a két féltető beleereszkedett az egység oldalába, így láthatóvá vált a kapitány teste, amit fűtőtakaró borított.

Megfordult a fejemben, hogy fölé hajolok, hogy amikor kinyitja a szemét, az én mosolygó arcomat lássa először, de inkább letettem róla. Megérdemelte, hogy az első pillanatokban egyedül legyen, mialatt megbirkózik azzal, hogy visszatért a valóságba. Intettem Penolongnak, hogy kövessen, és a koporsó végéhez mentünk, ahol láthattam a státuszmonitort, amelyen sorban megjelentek a Letitia életjelenségeit leíró adatok. Támaszt keresve jobbra dőltem, és rákönyököltem Penolong fejére.

Letitia hamarosan mocorogni kezdett. Tettem egy lépést előre arra az esetre, ha segítségre lenne szüksége, de jobban boldogult, mint én az előbb, és erőlködés nélkül, könnyedén felült. Intett nekem, Penolong pedig köszöntötte:

- Üdvözlöm, kapitány! Örülök, hogy visszatért!

A fűtőtakaró lecsúszott róla, és láthatóvá vált meztelen felsőteste - és remekül nézett ki, főleg ahhoz képest, hogy már

ötszázhuszonnyolc éves volt -, de rögtön azt tette, amit én az imént: a ruháit kérte.

Kinyitottam a tárolót, odavittem a kapitánynak az öltözetét, és bevallom, élvezettel bámultam őt, mialatt ide-oda hajlongva és nyújtózkodva felöltözött. Miután végzett, körülnézett, és biccentett egyet csak úgy magának; kétségkívül ő is rájött, hogy hol vagyunk. De aztán tágra nyitotta a szemét, és kifakadt:

- Az meg mi?

Arrafelé néztem, amerre ő, de elsőre nem láttam, hogy miről beszél.

- Mi az? - kérdeztem értetlenül.

A kapitány rekedtes hangon beszélt, de tökéletesen érthetően:

- Miért van ott *két* nyitott koporsó?

Igaza volt. Az egyik az enyém volt, de egy másik is nyitva volt a negyedik sorban. Elméletileg senkinek sem lett volna szabad felébrednie előttem és a kapitány előtt.

- Jóságos ég! - mondta Penolong, és odagurult, hogy megnézzé, mi történt. Én is odatántorogtam ahhoz az egységhez, és amikor odaértem, halkán megszólaltam:

- Tejó isten...

Erre Letitia is elindult. Hozzám hasonlóan bizonytalanul állt a lábán, de csak pár másodperc kellett neki, és megjelent mellettem. Aztán mindannyian döbbsen bámultuk azt, ami előttünk volt.

A tartály nem nyílt ki... hanem valami szétzúzta a fedelét. Kiszikkadt holttest feküdt benne; a koponya beroskadt, a hús és a bőr java része rég az enyészeté lett. Az arcból nem maradt meg annyi, hogy fel lehessen ismerni egykori gazdáját.

Letitia a státuszképernyőn szereplő névre pillantott.

- Mihail Szidorov - mondta, és elcsuklott a hangja, de hogy azért, mert a hangszálai még nem működtek rendesen, vagy az erős érzések miatt, azt nem tudtam megítélni. Mihail a hajó robotszakértője volt, ő felelt azért a többtucatnyi robotért, amik a *Hokulea* rak- terében várták, hogy segítsenek nekünk megművelni a talajt, vagy más fizikai munkákat végezzenek, vagy pedig veszélyes feladatokat, miután megérkezünk a Proxima Centaurira.

Felnéztem a mennyezetre, arra gondolva, hogy talán onnan zuhant rá valami a koporsóra, de nem láttam erre utaló nyomokat. Aztán lenéztem, és megpillantottam a feszítővasat, amivel valaki feltörte az egységet, és bezúzta Mihail koponyáját.

Letitia minden jel szerint ugyanúgy megrendült, mint én.

- Ez nem igazán gyilkosság, ugye? - kérdezte. - Úgy értem, Mihail tudata feltehetően még most is sértetlen a saját tartályában, viszont...

- Viszont soha többé nem térhet vissza a való világba - fejeztem be helyette a mondatot.

- Meg kell néznünk, mi a helyzet a többiekkel! - jelentette ki Letitia. Én a közelebb eső két sort ellenőriztem Penolong kíséretében, míg Letitia a távolabbiakat vizsgálta meg. A többi tartály sértetlennek tűnt.

- Szegény Mihail évek óta halott - mondtam ekkor -, talán évszázadok óta. Hol a pokolban van a személyzet?

- Te tudod? - kérdezte Letitia a robottól.

- Nem - felelte Penolong. - Ahogyan dr. Haasnak már megmondtam, én is csak most ébredtem fel.

- Derítsük ki! - javasolta Letitia, azzal a terem kijárata felé indult, és immár parancsnokhoz méltó módon, határozottan

mozgott, a szédülés, illetve gyengeség jelei nélkül. A nyomába szegődtem, Penolong pedig engem követett. Kiléptünk egy üres, zellerzöld színű folyosóra. Szubjektíven négy év telt el azóta, hogy Letitia vagy én itt jártunk, és azt hiszem, egy kicsit mindketten eltávolodtunk.

- Hol van a felvonó? - kérdezte Letitia.

- Erre jöjjenek! - mondta Penolong, és előttünk gurulva mutatta az utat. Emlékeztem rá, hogy az első emeleten vagyunk, de Penolong nem tudott közlekedni a lépcsőn, ezért amikor megérkezett egy kabin, mindhárman beszálltunk.

Hamarosan megérkeztünk a földszintre, ahol át kellett mennünk egy zsilipszerű valamin, hogy bejussunk a tulajdonképpen előtérbe. Az egész épület egy sor egymással összekötött Faraday-kalitka volt. A falak vezető anyagokból kialakított hálókát tartalmaztak, ezek akadályozták meg, hogy külső elektromágneses behatások dekoherenciát idézzenek elő a kvantumszámítógépekben.

A tágas előtérben egyetlen embert sem láttunk, de robotot mindjárt kettőt is, és mindkettő hasonlított Penolonghoz, ám nem törődtek azzal, hogy felbukkantunk a közelükben.

Az épület bejárata üvegből készült, de annyi napfény özönlött be rajta, hogy először nem láttuk tisztán, mi van odakint. Csak amikor odamentünk a fő csúszóajtók melletti, a padlótól a mennyezetig érő ablakhoz, akkor láttuk meg a külvilágot.

- Jóságos ég! - mondta ismét Penolong, és azt éreztem, hogy a szívem felgyorsulva dübörög, míg a gyomrom görcsösen összerándul.

Odakint minden romokban hevert, és a maradványokat eleven növényzet borította. Betontömbök meredeztek a tér minden

irányába, némelyiken vaskos gyökerek törtek át. Láttam néhány rozsdás halmot, amik valaha autók lehettek, valamint hosszabb-rövidebb, repedezett aszfaltcsíkokat. És láttam épületek maradványait; némelyik teljesen összeomlott, soknak a teteje szakadt le, és szinte az összes ablak ki volt törve. Közel s távol egy teremtetett lelket sem lehetett látni.

Egy darabig hallgattunk, aztán Letitia fojtott hangon megszólalt:

- Azt hiszem... Hamarosan irigyelni fogjuk Mihail Sziporovot. Legalább nem kell visszatérnie *ebbe*.

HARMADIK FEJEZET

Beszélgetés Roscoe Koudouliannal

Mielőtt beleegyeztem ebbe az örültségbe, hogy krio- álomban töltöm le a börtönbüntetésemet, Stella Rosen, a Massachusetts Büntetés-végrehajtási Intézet igazgatója azt mondta:

- Igen, azt fogja érezni, hogy húsz év telik el - eleget gondolkodhat azon, hogy mit követett el, és gondoskodunk arról, alaposan átgondolja -, de a kívülágban csupán 10 hónap fog eltelni.

Nem igazán figyeltem a kis mellékes megjegyzésére, nevezetesen: „és gondoskodunk arról, hogy alaposan átgondolja”. Sokkal jobban érdekelt az, hogy valós időben egy év sem fog eltelni, és Annabelle-nek csupán egy születésnapjáról maradok le, nem pedig húszról.

De arról a részről, hogy gondoskodnak róla, elgondolkodjanak a bűnömön, arról kiderült, hogy kurva komoly ügy. Láttam valaha a *Mechanikus narancsot*? Igen, igen, ősrégi, de a régi filmek hozzám hasonló rajongói megnézik Stanley Kubrick összes filmjét, ahogyan megnézzük Hitchcock, és Welles, és Kerwin filmjeit. Abban a filmben egy Alex nevű gonosz erőszaktevő averziós terápiában részesül, ami úgy történik, hogy nemi erőszakot ábrázoló filmet nézetnek vele, közben a szemhéját kampókkal tartják nyitva.

Nagyon felkavaró, azt kell mondanom, és ez az egyetlen Kubrick-film, amit csak egyszer néztem meg.

Hát, nem pontosan ezt művelték velem. De minden szubjektív héten egyszer, több száz szerdai napon, amit a sitten töltöttem, kivittek a szimulált börtöncellából, és belöktek egy virtuális helyszínre, ahol újra át kellett élnem azt a 2570-ben történt dolgot, amikor is szembekerültem a gyerekkori zaklatóm- mal, Mitch Aldershottal, a háza garázsában, Bostonban. A gyilkosságról nem készült igazi felvétel - csak a közvetlen következményeit örökítette meg a telefonjával az a nő, aki a pudlijával sétált el a ház előtt -, de a vallomásom és a törvényszéki szakértők leírása alapján, fájdalmas részletességgel teremtték meg az... ööö... esemény szimulációját.

Valahányszor át kellett élnem, egy kicsit mindig változtattak rajta. Néha a saját szemszögemből láttam, mint a belső nézetű lövöldözős játékokban. Máskor Aldershot perspektívájából láttam a jelenetet. Megint máskor úgy láttam, mintha a szemgolyóm a sövényvágó olló pengéjén lett volna, mialatt az behatolt Aldershot mellkasába, átment a bordái között, és belefúródott a szívébe, ami dobbant még egyet- kettőt, és megállt.

Újra és újra, megint és megint. Nem kellett fizikailag nyitva tartaniuk a szememet, ahogyan Alexszel csinálták a filmben. Ha az ember avatar formájában létezik, akkor azok, akik megteremtik a szimulációt, a testrészeit is irányítják.

Alexnek a kedvenc zeneszerzője, Beethoven zenéjét játszották, amikor végignézték vele azokat a filmeket. Én nem kaptam zenei aláfestést, csak a kettőnk küzdelmének hangjait hallottam: mordulásokat, a testek puffanásait, erősen felerősítve az elszakadó hús recsegését, és Aldershot szívének utolsó dobbanásait.

Kegyetlen és szokatlan büntetés, azt mondja? Lehet, hogy az. De működött, a rohadt életbe! Bevált. Megtalálták a módját annak, hogy lecsendesítsék a bennem élő, dühöngő szellemet. Ó, nem állítom, hogy ha provokáltak volna, nem vágtam volna oda egyet, De a gondolata annak, hogy erőszakos tettet *kezdemenyeezzek*, fokról fokra, újrajátszásról újrajátszásra, egyre inkább taszított.

Két virtuális évtizeddel a büntetésem megkezdése után próbának vetettek alá. Végül is, nem voltam egyedül a börtönben - az aztán végképp kegyetlen és szokatlan büntetés lett volna. Egy rakás szimulált bűnöző vett körül, és biztosra veszem, hogy Stella, valamint az ő okostojás emberei kívülről figyeltek minket, a való világból, mialatt lassan megváltozott az, ahogyan a többi elítélttel viselkedtem.

A szimulált bűnözőket nyilvánvalóan egy hozzám hasonló, érző szívű lélek programozta. Mindegyik bűnös volt, de mindegyik mellett szólt egy-két enyhítő körülmény: borzasztó gyerekkor, hozzá nem értő ügyvéd, egy nemes ügy, ami miatt elkövették a bűncselekményt. De akármilyen ügyes volt az a programozó, a többiekkel való beszélgetések során, ahogy teltek az évek, mindig mindenki ugyanazt hajtogatta. Szerencsére, időről időre szabadlábra helyezték egyiket-másikat, és új szimulált alak vette át a helyét.

És persze, csupa férfi volt körülöttem. Akármilyen progresszívnek számított ez a kitalált börtön, továbbra sem raktak össze benne férfiakat és nőket. Ha valaki heteró, mint én, annak két évtized nagyon sok idő úgy, hogy még csak nem is lát nőket.

Ugyanakkor, azt kell hogy mondjam, a valódi örök, akik a külvilágban figyeltek minket, kifejezetten *kedvesek* voltak. Húsz

szubjektív évet kellett el- töltennem a sitten, igaz? Nos, a jelek szerint közvetlenül azelőtt, hogy feltöltöttek, rávették Annabelle legjobb barátnőjét, Averyt, hogy viseljen testkamerát, amikor ők ketten együtt töltöttek valamennyi időt - egy napot az iskolában, majd softballmeccsen vettek részt, aztán együtt voltak egy egész szombati napon.

Ezt követően, holmi jótét lélek tíz félórás részre vágta a felvételeket, és kiválogatta a jobb jeleneteket. És beprogramozták a szimulációt futtató számítógépet, hogy nyomjon be egy-egy 30 perces csodát a tartályomba minden egyes héten - *külső* héten, pontosabban, ami azt jelentette, hogy minden hatodik *belső* hónapban kaptam egy-egy újat. Ettől függetlenül, azokért az új videókért éltem, és amíg vártam rájuk, megengedték, hogy annyiszor nézzem meg a régieket, ahányszor csak akarom.

Annabelle kábé a legédesebb kislány volt, akit valaha látott. Igen, persze, elfogult vagyok - de akkor is igaz. És olyan mozgékony volt, olyan gyengéd, maga az abszolút öröm, az egyetlen jó dolog, ami a Darlitával való, rövid házasságomból kisült. Szerettem volna megölelni, szerettem volna összeborzolni sötét haját, szerettem volna segíteni neki megírni a házi feladatot. Ezek egyikét sem tehettem meg. Csak annyit csinálhattam, hogy néztem és hallgattam, nevettem, amikor nevetett, a szívem majd szétrobbant a büszkeségtől, amikor pontot szerzett a softballmeccsen, és amikor láttam, hogy jelentkezik, és helyes választ ad a római számokról a matekórán, és sírtam, amikor a videó véget ért, mert tudtam, hogy fél év fog eltelni, mire megkapom a következő részt.

„Apu, apu, ezt nézd meg! Nézz ide! Tudok hátra- szaltózni! Látod? Látod? Még egyszer megcsinálom. Tessék! Király, mi?”

„Nagyon fogsz hiányozni, amikor elmész, apu. Ne maradj el sokáig, rendben? Szeretlek!”

Te jó ég, annyira hiányzik! Hiányzik minden egyes napon.

Hogy mivel töltöttem az időt a börtönben? Csak hetente egyszer engedték meg nekünk... Így mondom: nekünk, mintha a többi elítélt valódi ember lett volna, de persze nem azok voltak. Na mindegy, szóval, csak hetente egyszer nézhettünk filmet, viszont annyit olvashattunk amennyit akartunk. Mint már említettem, szeretem a régi filmeket, és az egyik kedvencem *A máltai sólyom*, a Bogart-féle verzió. A regényt is szeretem, és legalább hatszor olvastam el a börtönben. John Hustont Oscar-díjra jelölték a legjobb adaptált forgatókönyv kategóriában, pedig csak szóról szóra felhasználta Dashiell Hammett párbeszédeit a könyvből. A könyvben és a filmben egyaránt, Dundy hadnagy azt mondja Sam Spade-nek, akit a saját társa meggyilkolásával gyanúsít: „Még nem ismer engem eléggé. Akár maga tette, akár nem, én mindenképp becsületesen fogok eljárni.”¹

Ez már csak így működik, amennyire meg tudom ítélni: az, hogy az ember olcsón megússza-e, amikor az igazságszolgáltatással akad dolga, vagy nagyon ráfarag, az a hatalmon lévők szeszélyein múlik. És én hittem abban, amit Stella Rosen mondott. Megígérte, hogy azt fogom érezni, hogy húsz évet ülök, de a kívülágban csak tíz hónap fog eltelni.

Ha valóban húsz évet töltöttem volna a börtönben, minden tudásom és képzettségem elavult volna, de tíz tényleges hónap alatt ez a veszély nem fenyegetett. Ettől függetlenül, a büntetésem mellé elő volt írva, hogy részt kell vennem valamilyen szakképzésen. Végül is, a munkáltatóm nem köteles visszavenni egy elítélt gyilkost, és nem tűnt valószínűnek, hogy bárki más

szívesen alkalmazna. Nem sok erőszakos bűnelkövető szerzett diplomát, de én elvégeztem egy főiskolát, kereskedelmi és marketing szakon. És ezen nevetnem kellett: úgy a főiskola elvégzése, mint a börtönbüntetésem viszonylag kevés időre szakított ki az otthonomból.

Legalábbis ezt mondták.

Hat év. Hét év. Nyolc.

Tanulmányozni kezdtem, hogyan indíthatnék be egy saját online vállalkozást, hogy miután kikerülök a sittről, ne kelljen aggódnom amiatt, hogyan találok valakit, aki munkát ad nekem. De ez egyszerűen ment, és rengeteg időm maradt arra, hogy felfedezzek más dolgokat. Anélkül, hogy igazán terveztem volna, azon kaptam magam, hogy a szociológia felé vonzódok. Az apám professzor volt a Purdue-n, és szociológiát tanított. De olyan robbanékony volt, olyan könnyen felkapta a vizet - hát igen, az alma nem esik messze a fájától, ugye? -, hogy körülbelül bármi elég volt ahhoz, hogy elrohanjon az ebédlőasztaltól; sosem beszélgettem vele a munkájáról, vagy gyakorlatilag bármi másról.

Tíz év. Tizenegy. Tizenkettő.

És éreztem némi iróniát is. Az egyik indok, ami miatt Mitch Aldershot többször nekem esett - mintha a hozzá hasonló szörnyetegeknek valóban szükségük lenne indokra a gonosztetteikhez -, az volt, hogy az apám értelmiségi, míg az ő apja valóban *dolgozik*, méghozzá építkezéseken. Azt hiszem, ezt akár égi áldásnak is tarthattam volna: az én apám csak szavakkal bántott, míg Aldershotot a saját apja rendszeresen elverte.

Mindenesetre azt gondoltam, hogy talán sikerül egy kicsit megértenem apámat, ha megismerkedem azzal a témával, amivel az élete java részében foglalkozott. És meg kell hogy mondjam,

minél többet olvastam róla, annál érdekesebbnek találtam. Durkheimtól, Marxtól és Webertől kezdve, egészen a jelenkorig; lenyűgözött a gondolat, hogy valaki képes megérteni embertömegek viselkedését, és megpróbál megtervezni jobb módokat arra, hogy az emberek együtt éljenek. És még inkább foglalkoztatott az, hogy a rendszerek, amiket azok a tanult férfiak és nők javasoltak, miért nem bizonyultak működőképesnek. Mi a fene baja van az emberiségnek?

Tizenhat év. Tizenhét. Tizenennyolc.

Végül elérkezett a varázslatos nap: a büntetésem utolsó napja, az a nap, amelyen visszaküldenek újjáélesztett testembe, a nap, amelyen hazamegyek, és újra láthatom Annabelle-t, a lányomat.

Azt vártam, hogy megjelenik a börtönőr avatarja, és beizzítja a bulit, de ez nem történt meg. Beszéltem a kedvenc örömmel, hogy meggyőződjek róla, nem néztem el a naptárt, de természetesen nem tévedtem. Csak vártam és vártam, és amikor eljött az este, még mindig a kibaszott börtönben voltam.

Másnap szóltam az őrnék, aki a reggeli névsorolvasást intézte - röhejes szertartás volt, mivel én voltam ott az egyetlen igazi személy -, hogy az előző napon szabadulnom kellett volna.

- Én is ezt gondoltam - felelte az őrn.
- Megtenné, hogy beszél az igazgatóval?
- Úgy lesz - Ígérte.

De az a nap is eltelt, és a következő is, és a következő is.

Én mindenképp becsületesen fogok eljárni.

Basszák meg, pedig hogy bíztam bennük!

Huszonegy év. Huszonkettő. Huszonhárom...

A rohadt, kurva életbe!

.....

1 A máltai sólyom

Beszélgetés Letitia Garvey kapitánnyal

Hát igen, szóval, Jürgen és én sokáig néztünk kifelé az előtér ablakain. Nem lehetett kérdéses, hogy hol vagyunk: a Kvantum Krionikai Intézetben, a kanadai Waterloooban. Ez egyike volt azoknak a kvantumtudományi intézményeknek, amelyekről a város a becenevét kapta: Kvantum-völgy.

Az épület, amiben tartózkodtunk, jó állapotban maradt, de mindenütt romok vették körül. És mégis felismertem a megroskadt épületeket: a régi Bleaney Systems irodaházat balra, aminek a földszintjén egy Tim Hortons működött, és mellette azt, ami valaha luxuslakótorony volt. A futurisztikus építészet nyomait sehol sem lehetett felfedezni. Akárhogyan semmisült meg a város, röviddel azután történt, hogy feltöltődtünk.

- Gondolod, hogy ez egy atomháború műve? - kérdezte Jürgen.

Először én is erre gondoltam, mert mindenki, aki a huszonegyedik század közepén nőtt fel, félt ettől a dologtól. De megráztam a fejemet, és azt feleltem:

- Nem hiszem. Mert akkor ez az épület is megsérült volna. - Kimutattam a külvilágra, és folytattam: - Azok úgy néznek ki, mint amiket *elhanyagoltak*. Mintha mindenki meghalt volna, és évszázadokon keresztül nem került volna sor karbantartásra-felújításra.

Jürgen hümmögött, majd azt kérdezte:

- Akkor egy járvány?

- Lehetséges - válaszoltam, azzal Penolonghoz fordultam, és azt kérdeztem tőle: - Hogy lehet az, hogy ebben az épületben még mindig van áram, és működnek a lámpák?

- Az egész tetőt napelemek borítják - felelte a robot. - Energetikai szempontból önellátóak vagyunk. Ezt az állapotot törvény írta elő, mikor elkezdünk fagyasztott testeket tárolni és emberek tudatát feltölteni. Az udvarban vannak ciszternák, amiben az esővizet gyűjtjük, amit aztán az alagsorban megtisztítunk. És bár inaktív állapotban töltöttem az elmúlt négyszázyolcvankilenc évet, megfigyelhetik, hogy néhány társam aktív maradt. Ők elvégezték a szükséges karbantartásokat és javításokat, hogy minden működőképes maradjon.

- Mennyire biztonságos a külvilág? - kérdeztem ekkor.

- Fogalmam sincs - vallotta be Penolong, és a láncalpára mutatott, ami hasznavehetetlen lett volna a töredezett betonon és a sűrű növényzetben. - Sosem voltam odakint.

- A robotoknak nem kellett volna feléleszteni minket, amikor kiderült, hogy baj történt? - vetette fel Jürgen.

Penolong odatette mechanikus karját, ahol a csípője lett volna, ha lett volna lába, és félig-meddig arra számítottam, hogy a gépezet azzal fog visszavágni: „tudja, nem minden magukról szól”, de a programozók nyilván nem voltak jártasak az emberi testbeszédben, mert a robot inkább mentegetőzve, semmint kihívóan válaszolt:

- Sajnálom, dr. Haas. Ehhez csak az ANSA összekötőjének volt felhatalmazása.

- De az összekötő nyilván évszázadok óta halott - mondta Jürgen.

- Lehet, de nem számít - tette hozzá Penolong.

Jürgen elkeseredetten fújt egyet, de aztán csak bólogatott.

- Jól van - mondtam ekkor -, kezdjük a legfontosabbal! - Körülnéztem, de négy szubjektív év telt el azóta, hogy utoljára itt

voltam. - Vezess minket a kvantumszámítógép irányítóközpontjába!

Penolong elindult, Jürgen és én követtük. Ugyanazzal a felvonóval utaztunk, mint az előbb, csak ezúttal felfelé, aztán a kis robot végigvezetett minket egy folyosón, míg megérkeztünk az irányítóközpont két- szárnyú fémajtájához. A robot jelére az ajtószárnyak besiklottak a falba, odabent fényre gyúltak a lámpák, mi pedig bementünk.

A terem úgy nézett ki, mint a legtöbb számítógépes vezérlőterem a 2040-es évek nagy adatvédelmi forradalma óta. Egy központi felhőhöz kötött terminálok helyett a műveletek külön-külön pontokon bonyolódtak le. Egy hagyományos számítógép esetében szinte végtelen kapacitást lehetett belezsúfolni egy tetszőlegesen kicsi konténerbe. Azok, amelyek ezt a helyet vezérelték, hokikorong méretű, zömök korongok voltak, amelyek halványan emlékeztettek a régi idők digitális asszisztenseire, amiket felváltottak.

Az egyik falon egy gigászi monitor a huszonnégy kriokoporsó adatait mutatta. Jürgenét és az enyémet a valóságnak megfelelően üresnek jelezte, míg Mihail Szidorové körül vörös figyelmeztető fények villogtak. A többi huszonegy indikátorai zöld fénnel világítottak, jelezve, hogy megfelelően működnek.

Az ezzel szemkötti fal java részben üvegből volt, amelyen át a szomszédos teremben lévő kvantumszámítógépre nyílt kilátás. Moore törvénye egyelőre nem vonatkozott erre a csodára, és a berendezés, az ezüstös-szürkés színben pompázó, tükröző oldalú tetraéder, betöltötte a termet.

Jürgen megállt mellettem, és néhány pillanatig csak a szemünket meredve bámultunk. A tudatunk abban a valamiben

lakott négy szubjektív éven keresztül, és ott tárolódott még huszonkét leendő csillagközi utazó tudata, köztük a szegény Mihailé is. Ott létezett a valóságunk minden egyes bitje - minden egyes qubitje -, Jürgen Niagara-vízesésétől kezdve, Jamaicán, Dél-Amerikán és a Himaláján keresztül, amiket én teremtettem magamnak. Az ábrázatom tükröződött a tetraéder egyik háromszögletű oldaláról, és az arcom olyan volt, amilyennek még sose láttam a rólam készült fotókon: egyszerű, vegytiszta ámulatról tanúskodott.

Megfordultam, és odamentem ahhoz a munkaállomáshoz, ami a kvantumszámítógép órájának sebességét vezérelte. A hokikorong kellemes kékeszöld színben játszott. Leültem, néhányszor megkopogtattam a felszínét, hogy felhívjam magamra a figyelmét, és megszólaltam:

- Bejelentkezés: Letitia Garvey.

- Üdvözlöm, Letitia! - köszönt a korong. - Hosszú ideje nem találkoztunk.

- Át akarom állítani a kvantumszámítógép rendszeróráját, hogy...

- Parancsot törölni! - szólt közbe Penolong. Felé fordultam, mire ő folytatta: - Nem hagyhatom, hogy abba belenyúljon! Ha hiba keletkezik a rendszerórában, valamennyi tárolt tudat széthullhat.

Fújtam egyet. Penolong csak állt ott, és mindkét karja lazán lógott karbonszálal válláról - ami megint csak végtelenül rossz testbeszéd volt, a legkevésbé sem illett ahhoz az elszántsághoz, amit sugározni akart magából.

- Penolong - mondtam ekkor, és bár dühös lettem, igyekeztem uralkodni magamon. - Teljesen egyértelmű, hogy baj történt.

Jürgen és én azért jöttünk ki a tartályból, hogy megoldjuk a problémát. Hagynod kell, hogy végezzük a munkánkat!

- Sajnálom, asszonyom - felelte a robot -, de nem hagyhatom.

- Bizonyára tudod, hogy ebből az intézményből rég elment minden eleven ember.

- Lehet, de nem számít - mondta ismét Penolong.

- Nézd - mondtam ekkor -, kapcsolatba kell lépnem a többi asztronautával. A kvantumszámítógép, amiben élnek, a normál sebesség százhuszad részével működik. Nem tudok beszélni velük, ha egypercnyi beszédem fél másodperc alatt villan át rajtuk, vagy amikor ők beszélnek hozzám egy percig, és az számomra két óra lesz.

- Értem, hogy mi a probléma - felelte a robot -, de nem hagyhatom... hé, mit művel? Hagyja abba!

Jürgennek nyilván elege lett. Vállon ragadta a kis robotot, és felkapta. Penolong sebesen forgatta a láncalapait, de semmire sem ment vele. Jürgen kicipelte a vezérlőből a robotot, bár az mindvégig tiltakozott:

- Tegyen le! Tegyen le!

Én pedig elmosolyodtam; néha tényleg jól jött, hogy az a nagy majom ott volt körülöttem. Megint megkopogtattam a korongot, és megszólaltam:

- Most pedig... hol is tartottunk?

Beszélgetés Jameela Chowdhuryvel

Álljunk meg egy baráti szóra, öregfiú! Tényleg azt várja, hogy mindent elmondok, amit tudok? Esetleg érdekelne, hogy mit akar kezdeni ezzel az információval.

Ezt megismételné? Elnézést, de olyan az akcentusa, hogy alig értem a szavait. Szóval, csak adatokat gyűjt, erről van szó? Mindegyik ezt mondja! És nem érdekel, hogy a többiek őszintén beszéltek magának! Én nem olyan vagyok, mint ők. Igen, a többi asztronautára gondolok. Nem vagyok olyan, mint ők. Hedonista rohadékok az utolsó szálig.

Hogy mi a munkám? Hadd áruljam el: nem ártott volna, ha utánanéz a Wikipédián, ha még létezik a Wikipédia. Csillagász vagyok, Cambridge-ben szereztem diplomát asztrofizika szakon. A szakterületem a vörös törpék.

Igen, pontosan: a Proxima Centauri egy vörös törpe, és az efféle csillagok hírhedten robbanékony természetűek. Látszólag ezért akartak magukkal vinni, érti? Azt állították, hogy a küldetéshez szükség lesz egy olyan szakértőre, mint amilyen én vagyok.

Nem, nem hiszem, hogy el fogom mesélni, mit értek ez alatt - hacsak cserébe nem mond el nekem valamit: egy kis *quidpro quo*. Mesélje el, hogy Letitia és Jürgen mit mondott magának a küldetésünk céljairól!

Aha, értem! Ezek szerint ragaszkodnak ahhoz a meséhez. Rohadtul tipikus. És gondolom, maga elhitte, mint azokat a káprázatos címeket is: Garvey *kapitány* és *doktor* Haas.

Még szép, hogy jobban tudom! Zagyvaság az egész. Ó, persze, a fő vonalak rendben vannak: a *Hokulea* csillaghajó soha nem ment

sehová, és majdnem ötszáz év telt el a külvilágban, mialatt nekünk, úrhajósoknak csupán négy.

De a dicsőséges Garvey kapitánynak fogalma sem volt, hogy a hajója nem is kezdte meg a csillagközi utazást? Marhaság!

És az az egész világra kiterjedő versengés, hogy csatlakozzunk egy küldetéshez, amelynek úti célja egy másik csillag? Ez volt a csali, ezzel vettek rá minket - az emberiség színe-javát, ha lehetek ilyen öntelt -, hogy belemenjünk ebbe az örülségbe, hogy hagyjuk magunkat lefagyasztani és feltölteni. De nem az volt a terv, hogy gyarmatosítsunk holmi távoli bolygót, hanem, hogy újra benépesítsük a Földet, ha beütne valami katasztrófa... Ahogyan a jelek szerint meg is történt.

Nyilván tudni akarja, hogyan jöttem rá, igaz? Nos, ahelyett, hogy kirekesztettem volna a való világot, ahogyan a személyzet többi tagja tette minden bizonnyal, hogy kiélhessék minden vágyukat a tartályukban, a *Hokulea* teleszkópjait használva rajta tartottam a szememet azon, hogy mi történik valójában. És teljesen egyértelmű volt számomra, hogy a hajó még mindig Föld körüli pályán kering.

És így jöttem rá arra is, hogy ez az egész egy csapda. Azt hiszi, az összeesküvés-elméletek rajongója vagyok? Nem, csupán arról van szó, hogy figyelemmel kísérem a tényeket. Tudniuk kellett, hogy valaki észre fogja venni, hogy az úrhajó nem indul útnak. Ezért nem engedélyezték a tartályok közötti kommunikációt senkinek, Letitiát kivéve, érti? Nem hiszem, hogy a véletlen műve, hogy a *Hokulea* úgy néz ki, mint egy óriási gomba: a sötétben tartottak minket, és trágyával etettek.

Igen, persze, ezt viccnek szántam. De annak, hogy az óránk lassan járt, az volt a nagy előnye, hogy az égitestek látszólag

gyorsan mozogtak. Egy megfigyeléssel töltött szubjektív óra alatt öt nap telt el odakint. Láthattam, hogy az éjszakát és a sötétséget elválasztó vonal lassan végigaraszol a Holdon, és könnyű volt észlelni azt is, hogy a bolygók hogyan mozognak a háttérben levő csillagokhoz képest, és szinte beleszédültem, mialatt a Jupiter körül száguldva keringő lót figyeltem.

És, magasságos isten, a többi dolog, amit az ember kiszúrhat, ha elég időt fordít csillagászkodásra! Tettem egy nagy, megrázó felfedezést, tudja, és...

Ó! Tehát *valóban* tudja. Jól van, rendben. Csillagos ötös. Elhiheti nekem, hogy a nagy Garvey kapitányt abszolút lesokollta a hír.

Beszélgetés Letitia Garvey kapitánnyal

Bizonyos értelemben könnyebb dolgom lett volna, ha még nem töltődtem volna le. Használhattam volna az egyedülálló kapitányi képességemet, vagyis megjeleníthettem volna az avataromat minden egyes tartályban, és közölhettem volna a hírt a személyzetem tagjaival. Így viszont csak a hangommal törtem be a világukba. Amikor behatoltam Jürgen tartályába, szerencsém volt; akkor éppen nem csinált túlságosan dekadens dolgokat. Csak a Jóisten tudhatta, hogy a többiek mivel szórakoztatták magukat, amikor beszélnem kellett velük.

Beleszóltam a munkaállomás mikrofonjába:

- Figyelem! Figyelem! - Vártam tíz másodpercet, megismételtem a felszólítást, és bár nem tudtam előre pontosan, hogy mit fogok mondani, belekezdtem: - Üdv, mindenkinek! Itt Letitia beszél. Biztosra veszem, most azt hiszitek, hogy hamarosan megérkezünk a Proxima Centauri b-hez. Sajnos, rossz hírem van ezzel kapcsolatban, és még rosszabb hírem van Földanyánkkal kapcsolatban. Mondanám, hogy üljetek le, de nem sok értelme lenne, nem igaz? Jól van, a következőről van szó...

És elmondtam nekik.

Elmondtam nekik, hogy a csillaghajónk sosem hagyta el a Föld körüli pályát.

Elmondtam nekik, hogy a testük még most is Waterlooban van.

És elmondtam nekik, hogy Waterloo romokban hever, és sejtésem szerint a bolygó többi része is.

Mialatt elmagyaráztam nekik mindezt, a fejemben örvénylő gondolatok kezdtek összeállni. Az ok, ami miatt a mi lefagyasztott

testünket nem rakták fel a *Hokulea* fedélzetére, valószínűleg az volt, hogy mielőtt ez megtörtént volna, összeomlott a civilizáció.

Összeomlott a civilizáció.

Három szó. Csak így, egyszerűen. De igen, biztosra vettem, hogy nem csak Waterloo semmisült meg. Megpróbáltam rádiókapcsolatba lépni a küldetésirányítással - ami a németországi Darmstadtban működött, mivel az Európai Űrügynökség ezzel járult hozzá ehhez a nemzetközi programhoz -, és nem kaptam választ. Mi több, egyáltalán nem észleltem semmiféle rádiójelet.

A testünk lefagyasztása és a várakozó csillaghajóra való felszállítása között alig néhány napnak kellett volna eltelnie, és egy járvány ennyi idő alatt nem teríthette le az egész civilizációt. De akármilyen okozta a katasztrófát, megkímélte a *Hokuleát*, aminek a teleszkópjaihoz gond nélkül hozzáférhettem, és az épületet, amiben pillanatnyilag tartózkodtam.

A *Hokuleai* erős pajzsokat kapott az utazáshoz, aminek célja a Proxima Centauri volt, egy hihetetlenül aktív mágneses mezővel rendelkező, ragyogó csillag.

És a Kvantum Krionikai Intézet: az épület egy sor, egymással összeköttetésben álló Faraday-kalitkát tartalmazott. Mégpedig azért, hogy védjék az érzékeny kvantumszámítógépet az elektromágneses interferenciától.

A részletek összeálltak.

Minden értelmet nyert.

Napkitörés.

A Nap kiköpött egy gigászi plazmapamacst, amit rendkívül erős elektromágneses impulzus kísért. Egyszer már történt ilyesmi az 1800-as évek közepén: a Carrington-esemény. Sarki

fények táncoltak az égbolton még Kuba felett is, az olvasáshoz is elegendő világosságot teremtve. A távírókábelek szikrát hánytak, néhol még a távíró-készülékekben lévő papír is meggyulladt. Már rég esedékes volt egy újabb, ilyen jellegű kitörés. Minden bizonnyal 2058 novemberében történt meg, közvetlenül azután, hogy minket feltöltöttek.

Az elektromágneses hullám alighanem kiégette a világ összes elektromos transzformátorát, és milliószámra tette tönkre a számítógépeket, valamint más elektronikus berendezéseket. A mindösszesen tízmilliárd emberi lény alighanem pánikba esett, aztán sötétségben kuporogva, lassan éhen halt.

Hogy ez milyen lehetett, arra csak egy jó szó létezik.

Világvége.

Beszélgetés dr. Jürgen Haasszal

Amikor végül letettem Penolongot, azonnal megfordult, és az irányítóközpont felé robogott. De mielőtt félútig jutott volna, nyilván rájött, hogy elkésett, ekkor megfordult, és visszagurult hozzám.

- Nem - mondtam, mielőtt megszólalt volna. - Igazad volt az első dologgal kapcsolatban. Menjünk, nézzük meg Letitiát!

Ám amikor befordultunk a sarkon, azzal szembe sültünk, hogy a kapitány már felénk tart, hogy csatlakozzon hozzánk.

- *Qapla?* - kérdeztem.

- Igen - felelte. - Fogalmam sincs, ki hogyan fogadta a hírt, de biztosan megérdemelték, hogy értesüljenek a dologról. - Megcsóválta a fejét. - Négy elvesztegetett év.

Ami engem illet, nem tartottam elvesztegetett időnek azt a négy évet. Mi több, életem legjobb évei voltak eddig, és tekintetbe véve a külvilág pusztulását, valószínűnek tartottam, hogy jobbak már nem is lesznek.

Hirtelen megszólalt egy riasztó. Penolong gyorsan pörgő láncaltapokon sietett az irányítóközpont felé, mi pedig mögötte futottunk. A robot parancsára az ajtó kinyílt, és...

És leesett az állam. A falra szerelt, gigászi monitor egy *másik* hibernálóterem belső terét mutatta. Más formájú kriokoporsók álltak benne, és több volt belőlük, mint a mi termünkben.

- Mi a pokol? - morogtam elképedten.

Letitia rámutatott egy kisebb monitorra, és azt felelte:

- És úgy tűnik, abban a teremben mindenkit felélesztenek. Tejő ég...

- Le tudjuk állítani a folyamatot?

- Nem! Pontosabban, van egy vészkapcsoló, amivel le lehet állítani, de túl veszélyes. A testek már félig- meddig kiolvadtak.

Felnéztem a nagy képernyőre, és gyors számolást végeztem. Hat sorban hat egység: harminchat személy. Másfélszer annyian vannak, mint mi. Penolong- hoz fordultam és azt kérdeztem:

- Tudod, hogy kik ezek az emberek?

- Nem - válaszolta a robot -, az a terem kívül esik a hatáskörömon.

- Mindenesetre lehetséges, hogy segítségre lesz szükségük - mondta Letitia. - Azt legalább tudod, hogy hol van az a terem?

- Igen - felelte a robot, azzal máris kiszáguldott a teremből, mi pedig utánafutottunk. Egy ajtóhoz vezetett minket, ami úgy nézett ki, mint egy bank páncéltermének ajtaja. Megpróbáltam meghúzni a nyitókart, de meg se moccant.

- Ki tudod nyitni? - kérdezte Letitia.

- Nem - válaszolta a robot. - Ez a terem...

- Nem tartozik a hatáskörödbe - szóltam közbe. - Igen, tudjuk.

- Viszont - mondta ekkor Penolong - *neki* a hatáskörébe tartozik. - A karját felemelve mutatta az irányt, én pedig arrafelé nézve megláttam egy másik robotot, ami nagyjából úgy nézett ki, mint Penolong, és egyenesen felénk tartott. Mialatt a kettejüket elválasztó távolság egyre csökkent, a gépek kommunikálni kezdtek egymással úgy, ahogyan a robotok szoktak a sci-fi filmekben: magas frekvenciájú sikolyokkal és csipogásokkal. Igazából azt gondoltam, hogy angolul tárgyalnak, de olyan gyorsan beszélnek, hogy az emberi fül rövid sípolásoknak és visításoknak hallja a szavakat. Néhány pillanattal később a másik robot bizonyára kibocsátott egy jelet, amivel aktiválta az ajtót,

ugyanis nyílni kezdett. Letitia és én besiettünk a terembe, a robotok pedig követtek minket.

Egyelőre egyik kriokoporsó sem nyílt ki, de a diagnosztikai képernyőkön az látszott, hogy a testek hőmérséklete gyorsan emelkedik. Gyorsan végigfutottam mind a hat soron, hogy ellenőrizsem, megsérült-e valamelyik egység, de mindegyik épnek tűnt.

Az idegen robot is az ágyak között körözött, míg Penolong az egyik sarokban várakozott.

Az egységek digitális hőmérői nem voltak tökéletes szinkronban: némelyik harmincegy fokot mutatott, mások harminckettő, és egy már harmincháromnál is többet.

A tőlem balra eső egység volt az első, aminek közepén kettévált a fedele, aztán a két fél belecsúszott a koporsó oldalán lévő foglalatba, és...

A rohadt életbe!

Az egységben fekvő test egy rándulással felívelt a fekvőfelületről, amikor a beépített defibrillátor beindította a szívet - az enyém pedig majdnem megállt az ijedtségnek köszönhetően.

A test egy körülbelül hatvan éves ázsiai nőhöz tartozott. Arra gondoltam, hogy ha a többiek is ennyi idősek, akkor talán olyan embereket találtunk itt, akik azért töltődtek fel, hogy kicselezzék a halált.

Tőlem nem messze szétnyílt egy másik kapszula - a látvány hatására egy szívműtéthez feltárt mellkas képe villant át az elmémen -, és a benne fekvő fehér férfi is görcsösen összerándult, mikor a defibrillátor működésbe lépett.

Eszembe jutott a *Khan haraggja* - egy régi, de nagyon jó film -, amiben Spockpár másodperc alatt áthelyezi az egész katráját dr. McCoyba. Nem tudom, hogy a katra mennyi információt tartalmaz, de egy emberi tudat több petabájtra rúgó adatmennyiséget hordoz. Ugyanakkor, ezeket a tudatokat egy szempillantás alatt lehetett transzformálni a kvantumösszefonódás révén, így sáv szélesség okozta problémákkal nem kellett számolni. A mellettem lévő nőt figyeltem, akinek a szeme meg-megrebbent, végül kinyílt.

Letitia az előbb átment az első sorba, és most azon dolgozott, hogy talpra segítsen egy férfit. Az illető a húszas éveiben járhatott, akárcsak egy nő, akinek egyedül is sikerült kikászálódni a kriokoporsóból; ennyit arról az elméletemről, miszerint ezek az emberek a természetes élettartamuk végén járnak.

Abban a sorban, amelyikben álltam, lassan felült egy másik férfi, aki körülbelül negyvenöt éves lehetett. Körülnézett, de közben erősen hunyorgott, normál esetben talán szemüveget viselt. Pár pillanat elteltével rajtam akadt meg a tekintete, és megszólalt:

- Maga meg ki a fene?

- Jürgen Haas vagyok, orvos.

- Semmi szükségem egy átkozott orvosra! - csattant fel a férfi. - Nekem egy ügyvéd kell! Még most is az a Stella Rosen nevű ribanc az igazgató? Azonnal beszélnem kell vele! Követelem!

Sejtettem, hogy Letitia össze fog veszni ezzel a férfival, és a teremben tartózkodó többi ember is egyre idegesebb lett. Nem szeretek kitérni a konfrontáció elől, de kerten voltunk harminchat ellen, és ilyen körülmények között csak a bolondok szállnak harcba.

- Letitia - mondtam fennhangon -, fújjuk le! - Az asztronauták ezt a kifejezést használják, ha le akarnak állítani egy-egy akciót.

A kapitány ez egyszer felismerte, hogy igazam van. A kijárat felé lódult, a két robot pedig követte. Én értem oda hamarabb, de csak azért, mert közelebb voltam hozzá.

Amint kiértünk a folyosóra, az idegen robot bizonyára leadott egy rádiójelet, mert a vaskos ajtó csukódni kezdett.

- Jobb félni, mint megijedni - bölcselkedett aztán a gépezet.

Mialatt az ajtó bezárult, az imént felélesztett emberek közül néhányan úgy döntöttek, hogy megpróbálnak kijutni a teremből, de bizonytalanul álltak a lábukon, és csak az a férfi ért oda időben, aki az előbb kiabált velem. Aztán megállt a folyosón, nekitámaszkodott az immár bezárult ajtónak, és rászánt néhány pillanatot, hogy vegyen néhány mély lélegzetet. Végül Letitia felé fordult, és ráförmedt:

- Maga meg kicsoda?

- Letitia Garvey - felelte a kapitány.

- És mi a fenével foglalkozik?

- Űrhajós vagyok.

- A legutolsó kibaszott dolog, amire nekem szükségem van - fakadt ki a férfi.

- És magával mi helyzet? - kérdezte Letitia éles hangon. - Miért volt lefagyasztva?

- Így töltöttem le a kiszabott időt - válaszolta az idegen.

- Micsoda? - kérdeztem értetlenül.

- Így töltöttem le a büntetésemet - magyarázott a férfi ingerülten. - Aminek évekkal ezelőtt véget kellett volna érnie!

- A büntetését? - kérdeztem. - Miért kapta?

- Emberölésért - közölte a férfi, és a mögötte lévő terem felé mutatva hozzátette: - Ahogyan a többiek többsége is, azt hiszem.

Szerencsére volt annyi eszem, hogy ne mondjak semmit elhamarkodottan, ahogyan Letitia is hallgatott. De a kis Penolong nem bizonyult ennyire körültekintőnek, és megszólalt:

- A rohadt életbe...

NEGYEDIK FEJEZET

Beszélgetés Letitia Garvey kapitánnyal

Hát így álltunk: szemtől szemben egy gyilkossal. Akit, mint végül megtudtam, Roscoe Koudouliannek hívtak, és valaha megkereste, illetve megölte a gyerekkori zaklatóját, amit szinte meg tudtam érteni.

Roscoe magas és izmos volt, a haja kezdett őszülni a halántékán. És csak úgy forrt benne a düh - ahogyan én is dühös lettem volna a helyében, ha igaz volt az, amit állított: hogy a büntetésének négy szubjektív évvel ezelőtt véget kellett volna érnie.

Egy darabig még a folyosón álltunk, a zárt páncélajtó előtt. Roscoe anyaszült meztelen volt, és az ajtónak támaszkodott. A teremben még harmincöt, hozzá hasonló bűnöző tartózkodott, a tudatuk alig néhány perccel korábban tért vissza a testükbe. A két kicsi robot továbbra is velünk maradt: a férfihangon beszélő Penolong, és a női hangon beszélő gépezet, aminek a nevét akkor még nem tudtam.

- Mit akar csinálni most? - kérdeztem Roscoe-tól.

Jürgen felé bökött a hüvelykujjával, és azt felelte:

- Ahogy már mondtam ennek a fickónak, beszélni akarok azzal a rohadék Stella Rosennel.

- Ő kicsoda? - kérdeztem.

- A Massachusetts Büntetés-végrehajtási Intézet igazgatója - válaszolta Roscoe. - Nekem a videohívás is megfelel, csak

beszélhessek vele.

- Nos... szóval... nem hiszem, hogy ő tölti be azt az állást - mondtam erre, a lényegét ügyesen kikerülve.

- Akkor pedig haza akarok menni! - jelentette ki Roscoe. - Látni akarom Annabelle-t, a lányomat.

Jürgenre pillantottam, aki kissé megemelte mindkét kezét, amivel azt a kérdést üzent: *Te mondd el neki, vagy én tegyem meg?*

Ismét a férfi felé fordultam és belekezdtem:

- Rossz hírem van, Roscoe. Történt egy katasztrófa... Talán egy napkitörés, amit elektromágneses impulzus kísért.

Roscoe úgy nézett rám, mintha idegen nyelven szóltam volna hozzá. Az első, ösztönös gondolatom az volt, hogy elmagyarázom neki, hogy a Nap kiköpött egy nagy adag plazmát, ami mellé a transzformátorokat felrobbantó elektromágneses hullám társult. Nem azért akartam ezt tenni, mert valaha tanárnak készültem, vagy ilyesmi, hanem azért, mert könnyebb lett volna erről beszélni, mint arról, hogy az esemény milyen következményekkel járt. De végül, egyszerűen csak kimondtam a lényegét:

- Úgy tűnik, az emberek túlnyomó többsége meghalt.

Roscoe pár másodpercig még a szemét kimeresztve nézett rám, majd azt kérdezte:

- Hogy érti azt, hogy a túlnyomó többsége? Nem tudja pontosan?

- Mi is csak most töltődtünk le - válaszolta helyettem Jürgen.

- Akkor haza kell mennem! - jelentette ki Roscoe eltökélten. - Annabelle-nek szüksége van rám.

- Hol lakik? - kérdezte Jürgen.

- Buffalo, New York állam - felelte Roscoe.

A város nem volt messze - kevesebb mint kétszáz kilométerre esett -, de csak úgy érhetett oda, ha talál egy működőképes autót, és többé-kevésbé ép utakat.

Nem volt jogom ahhoz, hogy megpróbáljam megállítani, de akadt egy tényező, amit nem vett számításba.

- Ööö... mit gondol, milyen évet írunk? - kérdeztem.

Úgy sandított rám, mintha hülyeséget kérdeztem volna, és azt morogta:

- 2064-et.

- Nem. Nem ennyit - mondtam, majd vettem egy mély lélegzetet, kifújtam a levegőt, és kimondtam: - 2548-ban vagyunk.

- Kétezer-ötszáz...? - felelte a fejét rázva. - Baromság! - tette hozzá, de a hangja bizonytalanul szólt.

- Ez az igazság - erősítette meg Jürgen az állításomat.

- Nagyon sajnálom, hogy ezt kell mondanom - folytattam gyengéden -, de a lánya... teljesen biztosan...

Roscoe nekiroskadt a páncélajtónak, és az idegen robot odasietett hozzá, hogy elkapja, de sikerült magától is talpon maradnia. Ettől függetlenül a gépezet megfogta a jobb karját, és odavezette a folyosó falához erősített, három székhez. Roscoe leereszkedett a középsőre, jobbra-balra ingatta lehorgasztott fejét, és egy szólt sem szólt.

Odamentem hozzá, és leguggoltam mellé.

- Nagyon sajnálom - mondtam ismét.

Lassan felemelte a fejét, rám szegezte könnytől csillogó, vörös szemét, és azt suttogta:

- Ő volt a lényeg...

Alighanem látta rajtam, hogy fogalmam sincs, miről beszél, mert egy pillanattal később hozzátette:

- Annabelle miatt csináltam. Csakis miatta egyeztem bele ebbe a krionikus szarságba.

Hát persze - csakis így kerülhetett ki a börtönből ahhoz, hogy láthassa felnőni a kislányát. Jómagam örültem, hogy hátrahagytam mindenkit, akit ismertem, leszámítva a személyzetem tagjait, és nem volt okunk azt gondolni, hogy Roscoe lánya nem élt jó és hosszú életet. Ettől függetlenül, amikor Roscoe- ra hirtelen rátört a felismerés, hogy soha többé nem fogja látni a lányát, nyilvánvalóan összezúzta. Pár pillanatig még a szemembe nézett, aztán megint lehorgasztotta a fejét. Megszorítottam a vállát, majd felálltam, és visszamentem Jürgenhez. A második robot odagurult, hogy csatlakozzon hozzánk.

- Mi a neved? - kérdeztem tőle.

- Vídókagevinini - válaszolta a gépezet. - Ez anisinábé nyelven azt jelenti: segítő vagy szolga. De önök szólítsanak egyszerűen Vídókának!

Roscoe felé döntöttem a fejemet, de a robothoz beszéltem:

- Azok az emberek, akik odabent vannak, olyanok, mint ő? Elítéltek?

- Nem, asszonyom - felelte Vídóka. A gyomromban hirtelen kioldódott egy csomó, amit eddig észre sem vettem. De Vídóka folytatta: - Most már valamennyien *volt* elítéltek. Letöltötték a büntetésüket

- Ugyannyi időre ítélték őket?

- Igen. Egy kísérleti program résztvevői, így valamennyiüknek ugyanazon a napon kellett volna szabadulniuk: 2060. október 16-án. A végrehajtás alatt a börtönszimuláció a normál sebesség huszonnégy- szeresével futott, így az a dátum tíz objektív

hónappal követte a bebörtönzésüket, de ez az idő húsz szubjektív évet jelentett mindannyiuk számára. Csakhogy, amikor eljött a szabadulás ideje, nem voltak itt emberek, akik megadták volna a felhatalmazást a szabadon bocsátásra, így a börtönszimulációt futtató rész órája automatikusan átállt a kvantumszámítógép más részének idejére - ami az ön és az úrhajós társai számára generált szimulációt, így a normál sebesség 1/120-ad részével futott.

- Vagyis a rabok most miattunk kerültek szabadlábra? - kérdeztem.

Penolong, a férfihangon beszélő robot a két gépkezeit a háta mögött összekulcsolva, pihenj-állásban várakozott, de az „én megmondtam, hogy baj lesz” stílusban válaszolt:

- Gyanítom, hogy amikor ön átállította a kvantumszámítógép általános órajelét, valahol aktiválódott egy riasztó, és megkezdődött a letöltődés.

- Ha már így szóba jött - fűzte hozzá Vídóka -, nem maradhatnak bezárva. Először is, hamarosan éhesek lesznek.

Amint a robot kimondta ezt, rájöttem, hogy majd éhen halok - ezt az érzést évek óta nem tapasztaltam meg.

- Van valami ennivalónk? - kérdeztem mohón.

- Ó, igen - felelte Vídóka. - Az alagsori étkező jelenleg is működik.

Nem értettem, ez hogyan lehetséges, de hát ajándék robotnak ne nézd a szájrácsát!

- Menjünk, együnk valamit! - szóltam oda Jürgen- nek. Aztán, noha nem voltam biztos abban, hogy ezt akarom, hozzátettem: - Roscoe, van kedve velünk tartani?

Roscoe még ekkor is ült, és a kezével takarta a fejét. A neve hallatán felnézett, de az arca arról árulkodott, hogy szinte azt sem

tudja, hol van.

- Mi az? - morogta halkan.
- Szeretne enni? - kérdeztem.

Roscoe csak a fejét rázta.

Vídóka az ajtó felé fordult, ami elválasztott minket a bűnözőktől, de rászóltam:

-Válj! Legalább legyen egy kis egérutunk! Nem állok készen arra, hogy megküzdjek harmincöt dühös elítélttel.

A robot elgondolkodott egy pillanatra, majd azt felelte:

- Ők már nem elítéltek, de azt hiszem, ennyi idő elteltével még fél óra nem fog megártani nekik.

- Ha valamelyik orvosi ellátásra szorul, keressen meg! - mondta Jürgen.

Vídóka téglafarag fejét előre-hátra döntögetve bólogatott. A két robot azzal a szupergyors beszédmóddal megtárgyalt valamit, aztán Penolong normál sebességre váltva odaszólt nekem:

- Tartson velem, kérem! Elvezetem az étkezőbe.

Bólogattam, de azt kérdeztem Vídókától:

- Elmagyarázod nekik, hogy mi történt?

- Igen - válaszolta a robot, majd aggódalmas hangon hozzátette: - Csak azt remélem, hogy nem rajtam vezetik le a dühüket.

Beszélgetés Roscoe Koudouliannal

Vídóka kinyitotta a terem ajtaját, és a bejáratból hallgattam őt, amíg elmondta rabtársaimnak, hogy mi a fene folyik itt. Kérdéseket kiabáltak, miközben felöltöztek - a ruhák, amiket behoztak a börtönbe, még ekkor is a kriokoporsók tárolórekeszében voltak. Miután kifogytak a kérdésekből - és a szidalmakból -, a kis robot kimondta azokat a szavakat, amikre oly sok éven át vártak:

- Szabadon távozhatnak!

A volt elítéltek úgy áradtak ki a teremből, mint... hát, erről is az a látvány jut eszembe, ami oly sokszor jelent meg előttem: ahogyan a vér özönlött ki Mitch Aldershot mellkasából.

A társaság rajtam kívül tizenkilenc férfiből és tizenhat nőből állt. Természetesen, egyiküket sem ismertem. Azok a személyek, akiket a rabtársaimnak tartottam, mind szimulált alakok voltak - és a hús-vér emberek egyike sem mosolygott rám, amikor elment mellettem.

Végül besiettem a terembe, megkerestem a tárolómat, és felöltöztem. Úgy tűnt, én voltam az egyetlen, aki öltönyben-nyakkendőben vonultam be annak idején a börtönbe; a többiek pólót vagy kapucnis pulóvert viseltek.

Magamra maradtam a helyiségben, és egy ideig élveztem ezt a helyzetet - furcsa, mivel előtte majdnem egy negyedszázadon át magányos voltam. De nem, ez nem volt igaz. Immár valószínűnek tűnt, hogy valójában több száz év telt el, és még ha nem is következik be az a katasztrófa, vagy mi a pokol, az én imádott Annabelle-em mindenképpen rég halott lenne, még akkor is, ha hosszú kort ért meg.

A lelkem mélyén szerettem volna visszamenekülni a krioegységbe, ami a felnyitott fedelével úgy tádogott előttem, mint egy jókora száj. Legalább ott, a virtuális világomban tovább nézhettem volna a felvételeket Annabelle-ről, amint iskolába megy, a játszótéren játszik, és jól szórakozik, és *életben van*.

Eltűnődtem azon, hogy milyen lehetett tizenévesként. Aztán feleségként, anyaként - tejó ég, talán még nagymama is volt? Reméltem, hogy átélte mindezt. Annak idején, amikor még apró gyerek volt, és a térdemen lovagoltattam, azt mondogattam neki, hogy talán egy szép napon minden álma valóra válik. És minden másnál jobban reméltem, hogy valóban így történt.

Nem tudom, meddig ácsorogtam ott, a lányom sorsán töprengve, de végül tudatosult bennem, hogy korog a gyomrom. A férfihangú robottól hallottam, hogy az étkező az alagsorban van, ezért elindultam megkeresni.

Útközben elmentem egy nagy ablak előtt, és ekkor első ízben megláttam a külvilágot. Fák nőttek ki a feltöredezett úttestből és járdákból; a repedésekben magas fű és gyomok zöldelltek; az épületek összeroskadtak, és olyan nyomorúságosnak tűntek, mint amilyennek éreztem magam.

Az étkezőbe érve azt láttam, hogy a legtöbb rabtársam már ott van. Egyesek kisebb csoportokba gyűltek, mások magányosan ettek. Vídoka meglátott, odagurult hozzám, és bevezetett a helyiségbe.

- Honnan származik az étel? - kérdeztem tőle.

- Az intézetben több mint négyszáz fő dolgozott - magyarázott a robot. - Amikor összeomlott a civilizáció, lefagyasztottuk azt összes ennivalót, amit az épületben találtunk. Évszázadokon át lefagyasztva tartottunk emberi testeket, ahhoz képes az ennivaló

megőrzése gyerekjáték volt. Még süteményeink is vannak. Kér egyet?

- Most nem. Inkább marhaszeletet, ha van.

- Á - felelte Vídóka, és rosszalló hanghordozással folytatta: - Nem vegán... Jól van, nézzük, mit találunk!

Kerített egy adag plasztikzacskóba csomagolt, húsos ragut, és megmelegítette az egyik mikrosütőben. Fogtam a tálcámat, és odamentem az egyik asztalhoz, amelynél öt ember ült, és azt kérdezem tőlük:

- Megengedik, hogy csatlakozzak?

Ketten rám se néztek. Egy harmadik férfi csak mordult egyet. De egy alaposan elhízott, fehér fickó, aki fehér pólót viselt, és aki eredetileg alighanem hátranyalva viselte hosszú haját, de a fürtök most az arca mellett lógtak, csak rántott egyet a vállán, és azt felelte:

- Miért ne?

Leültem, és bemutatkoztam:

- A nevem Roscoe.

A kövér fickó horkantott egyet, és megjegyezte:

- Az első Roscoe, akivel valaha találkoztam.

- És maga? - kérdeztem tőle.

- Alán - felelte. - Alán Smithee.

Ezúttal én horkantam fel. Éveken át az Alán Smithee volt az egyetlen álnév, amit az Amerikai Rendezők Szövetsége engedett használni a tagjainak. A filmtörténet legócskább darabjainak némelyikét Alán Smithee rendezte. Ugyanakkor, ha a fickó nem akarta elárulni az igazi nevét, nekem az is megfelelt. Arra gondoltam, hogy talán egy híres gyilkos lehet - akinek ismerném a

nevét -, és nem akarja, hogy a múltja kövesse ide, ebbe az új életbe.

Mialatt a ragut kanalazgattam, körülnéztem a teremben. A mennyezeten repedések látszottak, a falakon pedig csíkok ott, ahol víz folyt le, bár ezek a padló felett másfél méterrel megszűntek. Á, igen: a robotok eddig a magasságig értek fel, az ennél feljebb lévő részeken nem tudtak javításokat végezni.

Feltételeztem, hogy a végtelenségig itt maradhatunk, ebben az épületben - jöllehet nem akadtak más ágyak, csak a kemény fekvőfelületű kriokoporsók. De nem akartam maradni, és reméltem, hogy mások is így vannak ezzel. Ugyanakkor az, hogy egy romba dőlt városban kell boldogulnunk, szintén nem ígérkezett egyszerűnek. Alán kemény alaknak tűnt, és a többiek is látszott, hogy nem ijednek meg a saját árnyékuktól. De ahhoz, hogy odakint megéljenek, nem csak bátorságra és testi erőre volt szükség - a szélsőséges körülmények között való életben maradáshoz kellett érteni.

És kiket készítettek fel erre?

Igen, az úrhajósokat.

Letitiát és... hogy is hívják? Jürgen, ez az. Szóval Letitiát és Jürgent. Nekik tudniuk kellett, hogyan lehet tüzet gyújtani, és hogyan kell megnyúzni egy szarvast. És nem arról volt szó, hogy Jürgen orvos? Tehát tudnia kell, mit kezdjen egy törött csonttal, és hogyan vanjon össze egy sebet.

Felálltam, és mialatt hátratoltam a székemet, meg- csikordult, mint a kréta a táblán... bár ezt a hangot én csak filmekben hallottam; az okostáblák nem visítanak.

- Hová mész? - szólt utánam Alán Smithee, immár tegeződve.
- Megkeresek pár asztronautát.

- Csodás - morogta Alán -, engem hagyj ki belőle!

Beszélgetés dr. Jürgen Haasszal

A virtuális mennyországomban nem kellett enni, ám nálam az evés az érzéki élvezetek közé tartozott, így gyakran megteremtettem magamnak a kedvenc ételeimet. Semmi sem fogható egy félig sült porterhouseszelethez - és mivel képzeletbeli, nem társulhat mellé semmiféle büntudat -, aminek a leve elárasztja a tányért, hozzá pedig spárga a köret berni mártással, és gőzölgően forró, héjában sült krumplival.

Csak a jó isten tudja, mikor fogok még egyszer ilyesmit enni, akár a valódi, akár a virtuális világban. Mindenesetre, ahhoz az étkezőben kapott kajához képest, amit Letitia és én is magunkba tömtünk, a szárított-fagyasztott úrhajóstápok olyannak tűntek, mint a Barberian's Steak House legjobb ételei. Viszont szerettünk volna eltűnni onnan, mielőtt a bűnözők hordája megérkezik.

Amint végeztünk, feljöttünk az alagsorból, és megtettük első lépéseinket a kinti világban. Meleg volt, a hőmérséklet meghaladta a harminc fokot is, ami február hónapban Waterlooban maga az örület. Előtte azt reméltem, hogy mivel a civilizáció ötszáz évvel korábban összeomlott, a globális felmelegedés folyamata megfordult, de a jelek szerint nem ez történt.

A bejárat előtti betonlapok kisebb-nagyobb darabokra törtek, és az úttesten hatalmas víznyelők tátongtak. A repedéseken és nyílásokon feltörő növények harsány zöldben pompáztak, és víz gyülemlett fel számtalan mélyedésben.

Órákon át gyalogoltunk, hogy megismerjük a környéket. A University Avenue maradványának közelében láttunk hat-hét, békésen legelésző szarvast. Félelem nélkül bámultak minket,

amikor elhaladtunk mellettük. Gyönyörű állatok, de amikor megpillantottam őket, elszomorodtam. Amikor harmincéves voltam, az öcsém meghalt rákban, és a lakása tele volt szarvasokat ábrázoló fotókkal és festményekkel.

Letitia kész lett volna messzebbre menni, de feltartottam a kezemet, és letelepedtem egy mohával lepett betonpadra, ami egy irodaépület árnyékában állt.

- Te jó isten - nyöszörögtem zihálva -, évek óta nem voltam ennyire fáradt.

Letitia leült mellém, és a kezeslábasa ujjával letörölte a homlokáról a verejtéket.

- Vettem, nagymenő - felelte. - Én hajlandó voltam hátrahagyni mindenkit, akit valaha ismertem. Rokonok, barátok, szomszédok, az égvilágon mindenki: viszlát! De mindig azt gondoltam, hogy miután megérkezünk a Proxima Centaurihoz, és éjszaka felnézek az égre, és látni fogom a Napunkat, amint hozzáad egy plusz kiugrót a Cassiopeiához, hogy még mindig lesznek emberek, itt, a Földön, akik élnek és virulnak, dolgokat találnak fel és készítenek.

- Én tudtam, hogy ez lesz a vége - feleltem a fejemet csóválva. - Kölyökkoromban a klímaváltozás és a nukleáris holokauszt miatt aggódtunk, a biológiai és kiberhadviselés miatt, és a mesterséges intelligencia lázadása miatt. Valamilyen, ember által okozott katasztrófa miatt. De az igazi veszélyt sosem ezek jelentették. Természet Ősanyánk kibaszottul utál minket. Földrengések, hurrikánok, és olyan járványok, mint a Covid-19 és a Covid-50, és egy rohadt nagy napkitörés, a kurva életbe! Azt akarja, hogy eltűnjünk.

- Hát lehet, hogy igazad van - ismerte el Letitia -, lehetséges, hogy Természet Ősanyánknak nem tetszik az, aminek életet adott

itt. Őszintén szólva, én sem vagyok odáig érte. - Egy pillanatra elhallgatott, és arra számítottam, hogy az ember embertelenségéről fog mondani valamit, de nem, amit kaptam, az egy klasszikus Letitia-féle válasz volt. - Ennyi kibaszott inkompetencia - folytatta a fejét rázva. - Ahol annyi seggfej van, mint itt, ki tudna bármit jól csinálni? - Felmutatott az égre, és hozzátette: - De odafent? Ott valami másnak kell lennie, ami jobb azoknál, akiket itt fogunk hagyni. Jobbnak *kell* lennie.

Morogtam valamit, amivel semmit sem mondtam, majd lassan végigjártam a tekintetemet a környéken, hogy felmérjem a romokat. Letitia ugyanezt tette. Számos helyen az erdő teljesen visszahódította a földet, míg máshol, mint például ott, ahol ültünk, téglahalmok és torz épületcsontvázak mutatták néma tanúként, hogy itt valaha virágzó metropolisz terült el. Sóhajtottam egyet, majd hangosan sziszegve, hosszasan engedtem ki a levegőt, és azt dörmögtem:

- Örület az egész...

Letitia ismét felmutatott az égre, és azt válaszolta:

- A *Hokulea* odafent van, orbitális pályán. Ha fel tudnánk menni oda, még most is elindulhatunk a Proxima felé.

Horkantottam egyet, és a fejemet rázva kijelentettem:

- Még ha vannak is valahol túlélők, úrsiklóik biztosan nincsenek.

- Van jobb ötleted? - csattant fel Letitia.

- Van. Töltsük fel magunkat a számítógépbe!

- Vissza akarsz mászni a lyukadba? Erről beszélsz?

- Miért ne? Itt számunkra nincs semmi. Az örökkévalóságig ott lehetünk, ki-ki a maga külön...

- Személyre szabott mennyországában? - vágott közbe Letitia gúnyos hangon. - Az egész átkozott küldetés célja, az ok, ami miatt az Űrügynökségek Nemzetközi Szövetsége elköltött egymilliárd dollárt egy űrhajó megépítésére, az volt, hogy biztonságos távolságra juttassa az emberiség magvait. Említetted a Covid-50-et. Elég nagy a forgalom... elég nagy *volt* a forgalom a Föld és a Mars-kolónia között ahhoz, hogy egy járvány megsemmisítse mindkét populációt. A mi feladatunk, a tiéd, az enyém és a huszonkét társunké, hogy gondoskodjunk arról, hogy a Homo sapiens, akármilyen nyomorult fajnak bizonyult is, fennmaradjon. Hát, életben maradtunk, de nem azért, hogy az örökkévalóságig recskázzál holmi szolipszista álomvilágban.

Összefontam a két karomat a mellkasomon, és azt kérdeztem:

- Tehát, mit fogsz csinálni? Rákényszerítetted a többieket, hogy letöltődjenek?

- Mindenkire szükségünk van. Felderítőcsapatokra, mérnökcsapatokra. Miután megtaláljuk a módot arra, hogy feljussunk a csillaghajóra, valamennyien visszafekszünk a kriokoporsókba, és elindulunk oda, ahová eredetileg mentünk volna.

- Semmi értelme - állítottam határozottan. - Ötszáz évig tartana az út a Proxima Centaurihoz. Már az is nagy szerencse, hogy a kvantumszámítógép eddig kitartott. Még egyetlen, ember által épített gépezet sem működött egy teljes évezreden át.

- Működni fog - felelte Letitia olyan kétségbeesett hangon, amilyen még sosem hallottam tőle. - Működnie kell.

- És most ki él álomvilágban? - vágtam rá. - Hagyjuk a többieket ott, ahol vannak! Hadd élvezzék az életet!

- Az nem élet.

- Mondja ezt a rettenthetetlen vezér.
- Ne légy seggfej, Jürgen! Nekünk most...

De akármilyen örütséget készült kimondani, a torkán akadt a szó, mert hirtelen fülsértő sikoly harsant a közelünkben.

Beszélgetés Letitia Garvey kapitánnyal

Igen, persze, haragudtam Jürgenre - erre a Jürgen- re. Az a férfi, akit megismertem még a feltöltés előtt, mellém állt volna, és minden lehetőséget megragadva küzdött volna, hogy megmentse a küldetést. Nekünk elméletileg sosem lett volna szabad feladnunk, sosem lett volna szabad megadnunk magunkat. De ő feladta, hagyta, hogy elcsábítsa az illúziók világa.

És mégis, amikor meghallottuk a sikolyt, engem megelőzve talpra ugrott, és a hang forrása felé futott. A teste még csak ekkor éledezett, ezért dülöngélve rohant. A nyomába eredtem, és azon kaptam magam, hogy én is eléggé imbolygók, mialatt kátyúkat ugrottam át, és kidőlt fákon másztam át.

Hamarosan újabb sikolyt hallottunk, bár ez fojtott volt. Nehezen tudtam betájolni, hogy honnan jött, de Jürgen balra fordult. Alacsony téglafal állt mellettünk, egy rég leomlott épület része. Elfutottunk a végéig, és egyszerre fordultunk be. Tőlünk hat-hét méterre egy másik fal maradványai álltak ki a földből, és egy megtermett, fehér férfi egy tizenéves, fehér lányt préselt a vörös tégláknak. A lány szemlátomást házi készítésű, egyszerű, fekete ruhát viselt, míg a férfi...

...a férfinak vérben forgott a szeme, és huszonegyedikszázadi öltözetet viselt: sportcipőt, kék farmert, és pólót, amin egy rockbanda neve díszelgett. Azonnal tudtam, hogy az illető az elítéltek egyike. A nadrágját már lehúzta a combja közepéig, így a csupasz seggét mutatta felénk - ami azt jelentette, hogy a péniszét a lánynak nyomta, aki megpróbálta őt eltolni magától. A férfi

azért küzdött, hogy feljebb rángassa a fekete ruhát, és behatoljon a lány testébe.

Jürgen egy szempillantás alatt a férfi mögött termett, vállon ragadta, és megfordította. Az erőteljes mozdulattól mindketten elvesztették az egyensúlyukat. De mivel a fickó a nemrég kiolvasztott rabok közé tartozott, Jürgennek megvolt az az előnye, hogy pár órával hamarabb ébredt fel. Ennek köszönhetően gyorsabban nyerte vissza az egyensúlyát.

Amint rés támadt közte és a támadója között, a lány oldalra csusszant, és elmenekült. A rohadék nagyobb volt Jürgennél, de korántsem volt jó formában, és Jürgen egy jobbhoroggal a téglafalnak küldte.

- Mi a fasz van, ember? - kiabálta a pasas.

- Most szabadultál, és máris ezt műveled? - harsogta Jürgen. - Ezt?

A lány futott, amilyen gyorsan csak tudott. Nem hibáztattam érte, a helyében én is ezt tettem volna. Viszont, meg kellett tudnom, hogy ki ő, és kik vannak még életben rajta kívül, ezért üldözőbe vettem. Fürge volt, mint egy hegyi kecske, mialatt a feldúlt tájon rohant, de hosszú ruháját nem futáshoz tervezték, és hamarosan csapdába került - egy félig leomlott fal útját állta. Én ugyan sokkal bizonytalanabbul mozogtam nála, de hamarosan utolértem.

Tizenhat-tizenhét éves lehetett, és látszott rajta, hogy retteg. Ám amikor rám nézett, tágra nyitotta a szemét, mintha megdöbbent volna. Megnyugtatónak szánt mosolyt villantottam rá, és azt kérdeztem tőle:

- Jól vagy?

A lány remegett félelmében, és azt hiszem, ösztönösen tártam szét a karomat, hogy megöleljem. Egy pillanatig tétovázott, aztán valósággal nekem roskadt, és hangosan zokogott. Tartottam, hogy ne dőljön el, gyengéden simogattam szőke haját, és halkán csitítottam. Kis idő elteltével megjelent mellettünk Jürgen. A lány válla felett ránéztem, és odaszóltam neki:

- Mi történt a rohadékkal?

- Elengedtem - felelte Jürgen, de mielőtt tiltakozhattam volna, folytatta: - Nem hívhatjuk a zsarukat, nem igaz? Nincs börtön, ahová bezárhatnák. És nincs semmink, amivel megkötözhetnénk az átkozottat. De amikor megfenyegettem azzal, hogy eltöröm a karját, megtudtam a nevét: Hornbeck. Az egyik rab. Megmondtam neki, hogy ha még egyszer csak egy ujjal hozzáér a lányhoz, vagy bárki máshoz, eltöröm a kibaszott nyakát.

A lány nem túl nagy erővel, de kezdett eltolni magától, mire elengedtem. Jürgenre nézett, és megszólalt:

- Köszönöm neked. Köszönöm.

Én elsőre nem értettem, de Jürgen kapcsolt.

- Azt mondja: köszönöm neked.

- Tehát, angolul beszélsz? - kérdeztem a lánytól, mire ő értetlenül meredt rám.

- *Sprechen Sie Deutsch?* - Jürgen ezzel próbálkozott, de ő sem kapott választ.

- Szerinted hová valósi? - kérdeztem ekkor a társamtól.

Erre Jürgen nézett rá értetlenül, majd hirtelen felhúzta mindkét szemöldökét, mintha rájött volna valamire.

- Hát innen, erről a környékről - mondta aztán. Ez ugyan teljesen magától értetőnek tűnt, de Jürgen hozzátette: - Nézd csak meg a ruháját!

A lány még ekkor is reszketett, de oldalra döntötte a fejét, és szemlátomást meglepődött a számára furcsa, idegen nyelvtől. Ahogyan már korábban megállapítottam, egyszerű, fekete ruhát viselt, ami sokat takart belőle.

- Mi van vele? - kérdeztem ingerülten Jürgentől.

- Fogadni merek, hogy főkött is viselt, csak elvesztette, amikor az a rohadék megtámadta - mondta a társam.

- Az ég szerelmére, bökd már ki, hogy mire gondolsz!

Jürgen a jelek szerint csalódott lett attól, hogy nem találtam ki, és azt felelte:

- Ő egy mennonita.

Jürgen Torontó közeléből származott, de én csak néhány hetet töltöttem Waterlooban, mialatt a csapat felkészült a feltöltésre, és sosem volt időm kimerészkedni, hogy megismerjem a környező közösségeket. De igen, néha én magam is láttam fekete ruhás embereket, akik lassan haladtak az úton ló vontatta kocsikkal.

Ezenfelül, amikor annak idején megérkeztem, elolvastam a régió rövid történetét. Az a high-tech ipar, ami később kialakult itt, a BlackBerryvel kezdődött, azzal a vállalattal, ami feltalálta az első okostelefont. A társaság társalapítójától, Mike Lazaridistól egyszer megkérdezték, nem tartja-e ironikusnak, hogy a cégét olyan emberek veszik körül, akik sosem fogják használni a termékeit. És mit válaszolt? Szeretem a mennonitákat. Ők az emberiség tartalék terve.

És a jelek szerint valóban ők lettek. Nem mi. Nem úrhajósok, nem mérnökök, nem azok, akik elektromos hálózatoktól, számítógépektől, mikrochipektől és más, fejlett műszaki eszközöktől függtek.

És az a megtámadott, rettegő lány, aki ott állt előttünk, az eleven bizonyítéka volt annak, hogy a tartalék terv bevált.

Beszélgetés dr. Jürgen Haasszal

Sikerült kiderítenünk, hogy a mennonita lány a Sarah névre hallgat. Jóllehet angol nyelven beszélt, Letitia és én nehezen tudtunk kommunikálni vele. Hát igen, ötszáz év telt el, és ennyi idő alatt a nyelvek beszélt változata, főleg a kiejtés, jelentősen megváltozik, különösen, gondolom, amikor nincsenek hangoskönyvek, rádiók, tévék, sem filmek, amik rögzítenék a standard beszédmódot.

Valahogyan elmagyaráztuk Sarah-nak, hogy a következő napon megint szeretnénk találkozni vele. Bár az lett volna a legegyszerűbb megoldás, ha ott találkozunk, ahol először, Letitia rámutatott, hogy senki sem szeretne visszatérni oda, ahol majdnem megerőszakolták. Sarah velünk tartott, amíg a hazavezető útja egybeesett a miénkkel. Amikor elváltunk egymástól, körülbelül fél órával napnyugta után, megállapodtunk, hogy azon a helyen találkozunk, méghozzá másnap délből - bár igazából csak remélni tudtam, hogy ez utóbbit is sikerült megértetnünk vele.

Letitiát és engem alig egy kilométer választott el az intézettől, de több mint egy óra kellett ahhoz, hogy átvergődjünk a bokrokon és a törmeléken. A virtuális világaimmal ellentétben itt nem volt telihold - sem semmilyen hold -, ami megvilágította volna a tájat. Ám az intézet egyes helyiségeiben égtek a lámpák, és ezek segítettek a tájékozódásban.

Amikor már az épület közelében jártunk, egy kétségbeesett férfi hangját hallottuk.

- Dr. Haas! Garvey kapitány!

Alig láttunk valamit, de végül megpillantottam a szerencsétlen Penolongot. A buta robot kimerészkedett az intézett előtti, feltöredezett betonra, belegurult egy hasadékba, és a lánctalpai nem voltak erősek ahhoz, hogy kiszabadítsa magát.

- Mit keresel te idekint? - kérdeztem tőle, amikor odaértünk hozzá.

- Magukat próbáltam megtalálni - felelte a robot, és a hangja alapján idegesnek tűnt. - Néhány elítélt be akar törni a kvantumszámítógép termébe.

- Ó, a francba! - szitkozódott Letitia, és futásnak eredt.

Felkaptam Penolongot, aki az egész napos gyaloglás után sokkal nehezebbnek tűnt, mint korábban, és besiettem vele az épületbe. Nem hiszem, hogy valaha valaki arra számított, hogy egyszer majd támadás éri a hatalmas, tetraéder alakú kvantumszámítógépet, de a termet erős szigeteléssel látták el abban a reményben, hogy az megakadályozza a dekoherenciát.

Az első emeletre érve azt láttuk, hogy négy férfi és három nő egy tárgyalóasztalt faltörő kosnak használva próbálja betörni a terem zárt fémajtáját. És úgy tűnt, az ajtó bármelyik pillanatban megadhatja magát.

- Mi a fenét művelnek? - kiabáltam.

Az elítéltek megtorpantak, és egy széles vállú, fehér fickó azt kérdezte:

- Maga meg kicsoda?

- Jürgen Haas vagyok, orvos.

- Hallott már olyanról, hogy rabok kitörtek valahonnan, ugye? - kérdezte ugyanaz a férfi. - Hát, most betörnek valahová! - folytatta, és elégedetten vihogott a saját szellemességén. - Olyan

nem lesz még egyszer, hogy bezárnak oda minket, és évszázadokra megfeledkeznek rólunk.

- Még most is vannak emberek odabent - mondta Letitia határozottan, parancsoló modorban. - És meghalnak, ha maguk megzavarják a kvantumszámítógépet.

- Öltem én már embert - válaszolta ridegen a széles vállú alak, azzal ismét elkezdték döngetni az asztallal a meggömbült ajtót.

Letitia sarkon fordult, és a berohant a szomszéd helyiségben lévő irányítóközpontba. Penolong és én követtük, amilyen gyorsan csak mozogni tudtunk.

- Mire készülsz? - kérdeztem a társamtól, amikor beléptem a terembe.

- Mindenkit letöltők - közölte Letitia, azzal leült a korábban is használt, kék és zöld, hokikorong méretű számítógép elé.

És abban a pillanatban rájöttem, hogy a korábbi vitánk felesleges volt. A virtuális létezés akármilyen mennyországot jelentett nekünk, úrhajósoknak, az elítéltek számára maga volt a pokol - és mi ketten sehogyan sem védhettük meg a kvantumszámítógépet a dühös, erőszakos csőcseléktől. Amire Letitia készült, az a túlélés egyetlen esélye volt a személyzetünk többi tagja számára.

- Bejelentkezés - mondta Letitia -, Letitia Garvey.

- Üdvözlöm, Letitia! - köszönt a korong. - Mit tehetek önért?

- Indítsd el a *Hokulea* úrhajósainak letöltését! - parancsolta Letitia, és a szavait a faltörő kos döngése központosította. - És az isten szerelmére, siess!

ÖTÖDIK FEJEZET

Beszélgetés Letitia Garvey kapitánnyal

Amint a számítógép megerősítette, hogy a csillaghajóm személyzetének letöltése megkezdődött, Jürgen, Penolong és én átsiettünk az asztronauták hibernáló- termébe. Természetesen, az én kriokoporsóm nyitva volt, akárcsak Jürgené, és...

...és a rohadt életbe! A zűrzavarban megfélemtünk Mihail Szidorovról, a robotszakértőnkéről. Az ő nyitott koporsója tényleg koporsó volt, mivel még most is abban feküdt a bezúzott fejű, múmiává szikkadt tetem. *Abba* aztán semmiféle tudatot nem lehetett letölteni.

Jürgenre, az orvosra szükség volt a teremben, hogy felügyelje a kisülő defibrillátorok hangos pattogásával kísért folyamatot. De én nem kellettem ehhez. Visszarohantam a folyosóra abban a reményben, hogy le tudom állítani a kvantumszámítógép termét ostromló elítélteket. Azonban, pontosan akkor, amikor odaértem, sikerült beszakítaniuk a kétszárnyú ajtót. A három nő és négy férfi berontott a gigászi számítógép termébe.

Követtem őket, és kiabálni kezdtem:

- Kérem! Kérem, ne csináljanak semmit! Egy ember még odabent van. Csapdába került!

Az a mogorva fickó, aki már korábban is vitába szállt velem, egyenesen a szemembe nézett, és gúnyosan vicсорogva azt felelte:

- Akarata ellenére? Nem tud kijönni, holott letelt az ideje? Ó, mindjárt elsírom magam!

Gyanítottam, hogy bár a tudatuk huszonnégy szubjektív évet töltött a kvantumszámítógépben, még egyikük sem látta sem ezt, sem egy másikat. A másik három férfi körüljárta a mintegy tizenöt méter oldalhosszúságú tetraéder alapját, feltehetően azért, mert kerestek valamilyen külső elemet, amit könnyű szétverni. Ezalatt egy erős testalkatú nő levett a falról egy tűzoltó készüléket, és lecsapott vele a számítógép egyik tükröző felszínű, háromszög alakú oldalára.

Készültem rákiabálni, hogy álljon le, de egy férfi megelőzött, ha csak a másodperc törtrészével is. Megpördültem, és Roscoe Koudouliant pillantottam meg, hat másik ember társaságában, akikről feltételeztem, hogy szintén nemrégiben felélesztett elítéltek lehetnek.

- Hallottad, mit mondott a hölgy! - mondta Roscoe teljes komolysággal. - Legalább egy ember még odabent van.

- Ki érdekel? - vágott vissza a férfi, akit, mint később megtudtam, Calebnek hívtak.

Közvetlenül Roscoe mögött hatalmas férfi állt, aki simán lehetett százötven kiló; és mint kiderült, az Alán Smithee nevet használta.

- Engem érdekel - morogta az óriás. - A környéken egyedül ebben az épületben vannak sértetlen műszaki eszközök. Ki tudja, mire lesz szükségünk ahhoz, hogy életben maradjunk.

A nő ismét lesújtott a tűzoltó készülékkel, és bár jókora horpadást ütött a burkolatba, ekkor még nem sikerült felszakítania. A csattanás fülsértően hangos volt a zárt térben.

- Nem lesz szükségünk erre a halom szarra - állította kihívó hangon Caleb.

- Lehet, hogy nem - felelte Roscoe -, de neked előbb-utóbb szükséged lehet orvosra. - Rám mutatott, és hozzátette: - És az ő Jürgen barátja orvos.

Lendületesen bólogattam, és kijelentettem:

- És egy másik orvosunk ezekben a pillanatokban töltődik le.

- Vagyis, jobb lesz, ha nem dühíted fel őket - fejezte be Roscoe a gondolatmenetet.

- Húzzatok el innen! - förmedt rá Caleb a többi elítéltre. - Vagy nektek lesz szükségetek orvosra.

Alán Smithee kilépett a társai közül, és feltette a kérdést:

- Úgy gondolod, hogy elbírsz velem?

Caleb ugyanolyan magas volt, mint Alán Smithee, de legfeljebb feleannyit nyomott. Ettől függetlenül úgy nézett ki, mint aki komolyan fontolgatja, hogy megverekszik Alannel. Ami Alant illette, mindkét kezével integetett Calebnek, hogy rajta, menjen csak oda hozzá.

A három férfi befejezte a kvantumszámítógép alapjánál tett kört; és úgy tűnt, készek segíteni Calebnek. Ezalatt azok, akik Roscoe-val jöttek, félkör alakzatba álltak Smithee mögött.

Nem akartam verekedést, különösen olyanok között nem, akik már öltek embert, de ezzel legalább időt nyertünk - talán nem eleget ahhoz, hogy megmentjük Mihailt, de értékes másodperceket igen, amelyek alatt befejeződhetett a személyzetem letöltődése.

A nő tovább ütötte a poroltóval a számítógép tükröző oldalát, és...

...és jó oka volt annak, hogy a kvantumszámítógép, valamint a lefagyasztott emberi testeket tároló rendszer ugyanabban az épületben kapott helyet. Mindkettőnek szuperhideg hűtőanyagra

van szüksége. Az előbbinek azért, hogy az atomi rezgések minimálisak legyenek, így a qubitek ne váltsanak véletlenül kvantumállapotot, az utóbbinak pedig azért, hogy megóvja a testszöveteket a rothadástól.

Amikor megláttam a fehér felhőt, először azt hittem, hogy a nő működésbe hozta a tűzoltó készüléket, de nem ez történt. Hanem sikerült megrepesztenie a számítógép burkolatát, és a majdnem mínusz kétszáz fokos folyékony nitrogén gejzirként lövellt ki a nyíláson. A nő megtántorodott, és megcsúszott a szempillantás alatt jegessé váló padlón. A nitrogén egyenesen az arcába fröcskölt.

Ezzel egy időben a Caleb mögött álló három férfi úgy dőlt el, mint egy-egy krumpliszák. Tudtam, hogy mi történik, de kétlem, hogy ők is: a folyékony nitrogén expanziós aránya majdnem hétszáz az egyhez, vagyis egyetlen literje közel hétszáz liter nitrogéngázzá forr el, ami minden zárt térből kiszorítja a levegőt.

- Kifelé! - kiabáltam, és futni kezdtem a kijárat felé. - Meneküljetek!

Roscoe és Alán azonnal követtek, de láttam, hogy Caleb eszméletlenül roskad a padlóra. És ekkor jól jött, hogy az idióták teljesen leszakították az ajtót. Fehér felhő hömpölygött ki a folyosóra, és gyanítottam, hogy elég lélegezhető levegő jut be a terembe ahhoz, hogy azok, akik összeestek, ne fulladjanak meg. Ettől függetlenül, amint úgy ítélt meg, hogy megtehetjük, Roscoe-val és Alán Smitheével visszamentem a terembe, és biztonságos helyre húztuk Calebet és a többieket.

Ám a nő, aki a bajt okozta, halott volt, halott, halott, halott. Nem tört el, mint a folyékony nitrogénbe dobott aranyhal, viszont a teste ugyanolyan keményre fagyott, mint amilyen

valamennyiünké volt a hibernálás alatt - de anélkül, hogy a szervezetében lévő vizet és vért lecserélték volna fagyálló folyadéokra. Mialatt megfagyott, az egész testében és az agyában széthasadtak a sejtek.

Még egy napja sem voltunk ébren, de máris meghalt valaki, nem beszélve az első, csoportos erőszakos tettről, a tetejébe ott volt a mennonita lány elleni nemi erőszak kísérlete. Mindent egybevetve, rosszul kezdődött az életünk ebben a szép, új, huszonhatodik századi világban.

Beszélgetés Valentina Solomonnal

Nem, ne nevezzen így! A nevem Valentina. Valentyina Tyereskova, az első női úrhajós tiszteletére kaptam. És nem, természetesen nem lehetnék az első nő, aki a Proxima Centaurihoz utazik - a *Hokulea* személyzetének fele nő. De *lehetek* az első a hozzám hasonlók közül, aki egy másik csillaghoz utazik - feltéve persze, hogy a mi úgynevezett csillaghajónk valaha útnak indul.

Négy év hosszú idő... ha valaki magányosan tölti el. De legalább az ember sokat megtudhat magáról. És megvan a hatalma, hogy a saját tartályában olyanná formálja a valóságot, amilyenné akarja.

Ó, persze, valamennyien hátrahagytuk a családunkat. Ez az én esetemben az anyámat jelentette, továbbá az apámat és a bátyámat. De bevallom, a virtuális világomban újjáteremtettem őket, vagy legalábbis bizonyos változatukat. Mámorító élmény átformálni mások tulajdonságait. Az anyám örökös bírálatai? Ugrottak. Apám előítéletessége? Kirepült az ablakon. Ami a bátyámat illeti, ő egész jó fej - jó fej *volt* -, de egy kicsit visszavettem abból az őrült energiájából, és azt a mennydörgő hangját is letompítottam. Noah - Így hívták - mindig túl hangosan beszélt, mintha egy képzeletbeli színpadon állva, a leghátsó sorban ülőknek játszott volna. Mindenesetre, az én képzeletbeli színpadomon úgy beszélt, mint egy normális ember.

És a tartályomban a szeretteim pontosan annyira támogattak, amennyire akartam. Mindent egybevetve, kifejezetten boldog voltam odabent. Hallottam, hogy egyes társaim mindenféle vad élményeket varázsoltak maguknak, mialatt azt hittük, hogy a Proxima b felé utazunk - végeérhetetlen orgiákat, véres

gladiátorharcokat, mi több, Per Lindstrom állítólag saját egyházat alapított, és a négy év java részét általa kitalált hívők imádatában fürdőzve töltötte. De én csak békére és nyugalomra vágytam, tudja? Semmi *córesz*, ahogyan az én *bubbém* mondaná. Csak elfogadás.

Ezek után képzelheti, mit éreztem, amikor minden figyelmeztetés nélkül kirántottak onnan.

Éppen sakkoztam. Jól sakkozom - nem kiválóan, de jól -, és alkottam magamnak egy ellenfelet, aki pontosan azon a szinten volt, mint én. Ő a fehérrel játszott, és éppen levette az egyik futómat. Mérges lettem, de azt gondoltam, hogy három lépésből leszedhetem a királynőjét. És ekkor hirtelen mindenem bizseregni kezdett, és az egyik pillanatban negatívban láttam a világot, a következőben pozitívban, és megint negatívban: a fekete sakkfigurák fehérek lettek, és viszont, és a jelenség körülbelül háromszor ismétlődött meg másodpercenként. Az első gondolatom az volt, hogy agyvérzést kaptam, de az nem történhetett meg. Feltöltött tudat voltam, nem rendelkeztem valódi aggyal, így nem voltak véredényeim, amelyek felszakadhattak volna.

Aztán a látásom rendbe jött, és felfedeztem, hogy a szimulált ellenfelem ugyanolyan döbbentnek tűnik, mint amilyenek én éreztem magam. Némán tátozott, és a homloka közepéig felhúzta mindkét szemöldökét. Fogalmam sem volt, hogy mit lát rajtam, és arról sem, hogy mi történik.

De aztán a körülöttem lévő világ - a világ, amit én teremtettem, és amiben biztonságban éreztem magam - apró darabokra töredezett, nem létező pixelekre, és hirtelen a való világban találtam magam, egészen pontosan...

Kriokoporsónak nevezik, amivel nyilván menőzni akarnak, de én akkor valóban koporsónak éreztem.

Számomra nem arról szólt, hogy visszatértem az életbe, hanem arról, hogy haldoklóm.

A szívem akkor már hevesen vert, és nagyon fáztam. A halántékom fájón lüktetett, a szám csontszáraz volt, a bőröm viszketett - olyan érzések rohantak meg, amiket négy éve nem tapasztaltam meg. És...

És... a rohadt életbe!

A rohad életbe, a rohadt életbe, a rohadt életbe!

Természetesen meztelen voltam, és amikor letoltam magamról a fűtőtakarót, és felemeltem a fejemet, végignéztem a testen, amiben felébredtem. Lapos, szőrös mellkast láttam, izmos, és szintén szőrös karokat; és a lábam között egy, a hidegtől összezsugorodott péniszt.

Úgy ültem fel a koporsóban, mint Drakula gróf szokott alkonyaikor, és körülnéztem, hogy felmérjem a helyzetet. Nem én voltam az egyetlen, akit visszarángattak a valóságba. Az összes koporsó felnyílt. Némelyiknek a lakója már feltápászkodott, és nekilátott felöltözni. Mások még ültek vagy feküdtek.

Dr. Haas ide-oda járkált, és ellenőrizte az újonnan felébresztett embereket. Biztosan állt a lábán, ebből arra következtettem, hogy ő már korábban letöltődött. Odajött a koporsómhoz, és azt kérdezte:

- Jól vagy?

Bólogattam, és elkezdtem eltávolítani a testembe csatlakoztatott vezetékeket, ő pedig továbbment a következő emberhez.

De nagyon, nagyon messze voltam attól, hogy jól legyek. Dühös voltam. Hogy mertek kiszakítani a mennyországomból? Hogy a kurva életbe volt bátorságuk ehhez?

A terem levegője nagyon lehűlt, gondolom, attól, hogy a sok krioegység egyszerre nyílt fel, és hirtelen elkeseredetten vágytam arra, hogy felöltözzek. Sikerült kimásznom a koporsóból, és fél kézzel a peremén támaszkodva elvergődtem a tárolóig. A vákuumzár hangos pukkanással oldott ki. És a tárolóban ott feküdt az én olívaöldő úrhajós kezeslábasom, takarosán összehajtogatva, ahogy kellett. Belebújtam, lenéztem, és...

A *Hokulea* nem katonai hajó, hanem teljesen egyértelműen és tisztán civil, ezért a kezeslábasunkon nem a családnevünk szerepel. Régebben, egyszer azzal viccelődtem, hogy úgy nézünk ki, mint a szerelők az autószervizben, mivel a szövet névcímkéken a keresztnévünk díszeleg. De ott és akkor nem nevettem. A nem létező bal mellem felett az a név szerepelt, amit utáltam, amit gyűlöltem, és soha többé nem akartam hallani.

Benyomtam rövidre nyírt körmeimet a szövet pereme alá, és a következő tíz percet arra szántam, hogy letépjem a címkét. Mint említettem, a nevem most már Valentina, és még ha beleszorultam is ebbe az átokverte férfitestbe, hálás leszek, ha soha többé nem szólít a régi nevemen.

Beszélgetés dr. Jürgen Haasszal

Azon az első éjszakán úgy aludtam, mint akit fejbe vertek. A *Hokulea* személyzetének huszonnégyszáz tagja egy kivételével felébredt. A kivétel Mihail Szidorov volt, a robotszakértő, akinek a tudata a kvantumszámítógépben maradt, és nem hagyhatta el. És harmincöt elítélt is felébredt, hogy jó nagy felfordulást okozzon.

Azonfelül, hogy megrohamozták a számítógépet, az elvetemültek összehoztak pár ökölharcot egymás között, és sor került néhány ütészóváltásra köztük, illetve néhány ingerlékenyebb természetű asztronauta között. Az intézetben természetesen volt gyengélkedő, és bár a gyógyszerek és fájdalomcsillapítók szavatossága évszázadokkal korábban lejárt, örömmel láttam, hogy némelyik készlet még sértetlen. Összeöltöttem az egyik fogoly arcsebét, és sínbe tettem Per Lindstrom kezét, aki sejtésem szerint rájött, hogy a volt elítéltek korántsem olyan engedelmesek, mint az ő kitalált hívői. De legalább a hűtőrendszerből előtörő, folyékony nitrogén lehűtötte a kedélyeket annyira, hogy már senki nem akarta szétverni a kvantumszámítógépet. Láttam, mit műveltem ott? Jegeltem őket. Köszönöm, köszönöm, nem tudok hibázni.

Szóval, jóllehet a csapatunk többsége csak valamivel korábban tért magához, Letitia és én órák óta fent voltunk, és mindketten teljesen kimerültünk. A krio- koporsókban nincs párnázat, így alkalmatlanok arra, hogy aludjunk bennük. Az intézet igazgatójának irodájában Letitia talált egy dohos szagú heverőt, aminek a tömése java részben rég porrá vált, én pedig egy másik irodában több széket egymáshoz tolva kisebbfajta ágyféleséget csináltam magamnak. De nem egykönnyen jött álom a szememre;

folyton az járt a fejemben, hogy ha elalszom, az egyik átokverte bűnöző kést döf a bordáim közé. Szerencsére Jameela Chowdhuiy, a mi brit asztrofizikusunk elvállalta, hogy őrködik néhány órát, aztán valaki majd leváltja.

Másnap reggel, a tervnek megfelelően, Letitia és én elindultunk, hogy találkozzunk Sarah-val, a mennonita lánnyal. Roscoe, a mi exfegyenc haverunk is velünk akart jönni. Amíg a büntetését töltötte, olvasott a mennonitákról, és más hasonló társaságokról, és azt mondta, szeretné megnézni, hogy milyen Sarah közössége. Mi pedig azt mondtuk erre: miért is ne?

Azon a napon is izzasztó hőség uralkodott; sosem hittem volna, hogy valaha hiányozni fognak a régi kanadai telek! De végül elértük azt a helyet, ahol az előző napon elváltunk Sarah-tól. A lány egy törmelékhalmon üldögélt, és csak nézett a semmibe. Nem annyira az öltözetét találtam furcsának - ezúttal szintén egyszerű, világosszürke ruhát viselt, és fehér főkötőt. Inkább arról volt szó, hogy már nem is emlékeztem rá, mikor láttam olyat, hogy valaki nem azzal üti el az időt, hogy a mobiljával vacakol.

Amikor a lány közelébe értünk, megtermett férfi lépett ki néhány fa közül; előtte talán vizelt. Rusztikus stílusú, fekete nadrágot, valamint egyszerű, törtfehér inget viselt, és az arcán dús, hosszú, szőke szakáll díszelgett.

Sarah közölte velünk, hogy a férfi az ő „bátya”, és a neve Joshua. Hát persze: nem akart egyedül jönni a találkozóra abban a tudatban, hogy Hornbeck a környéken van valahol. Roscoe-t a barátunkként mutattam be.

Elindultunk az otthonuk felé. Sarah és Joshua könnyedén ugráltak kőhalomról kőhalomra, de Letitia, Roscoe és én erőlködünk, hogy tartsuk az iramot.

Körülbelül egy órán át gyalogoltunk, és mivel egyetlen felhő sem úszott a kéklő égen, a nap kegyetlenül tűzött. Aztán Letitia hirtelen megtorpant. Gyanítom, hogy Sarah-nak korábban nem volt oka figyelni, hogy követi-e valaki. Roscoe, Joshua és én nem is gondoltunk ilyesmire, viszont Letitia még a katasztrófa előtt, egy olyan korban született, amikor a nőknek állandóan ébernek kellett lenniük. Megriasztotta valami, és amikor megfordultam, én is megláttam: Hornbeck, az elítélt, aki az előző napon megtámadta Sarah-t, ott volt mögöttünk. Gyorsan lebújt egy vándorkő mögé, de sejtésem szerint úgy számolt, hogy ahol akadt egy csinos, fiatal lány, akit le lehet teperni, ott lennie kell még egynek, és még egynek. Sarah nem vette észre a rohadékot, ami jól jött nekünk - ha megpillantotta volna a támadóját, alighanem elmenekül, és soha többé nem látjuk.

Én viszont nem hagytam, hogy lelépjen az átkozott. Rohanni kezdtem felé, és Roscoe, illetve Letitia követtek. Hornbeck alighanem meghallotta, hogy közeledünk, mert kiugrott a kőtömb mögül, és futásnak eredt. Roscoe elállta az egyetlen utat, amelyen elmenekülhetett volna, én pedig nekirontottam, és a földre taszítottam - huszonnégy óra leforgása alatt immár másodszor.

Lerítt róla, hogy retteg, amire minden oka megvolt. Készen álltam, hogy megtegyem vele azt, amit Mihail Szidorovval művelt valaki - hogy bezúzzam a koponyáját.

- Elment az esze? - ordítottam az arcába közvetlen közletről. - Amint szike lesz a kezemben, kiherélem!

Erre az arcomba köpött. És ennyi volt. Elkezdtem két kézzel ütni a rohadékot. Igen, noha már ötszáz év telt el azóta, de a húgomat annak idején megerőszakolták, és úgy voltam vele, hogy

nem vehetem hasznát annak az emberi hulladéknak, aki képes ilyesmire.

- Ki vagy te? - zihálta Hornbeck. - Egy kibaszott zsaru?

Én csak ütöttem-vágtam, ahol értem. Vér csörgött az orrából, és a szája két sarkából is.

Roscoe volt az - igen, Roscoe Koudoulian, az elítélt gyilkos -, aki végül lerángatott a fickóról. Egy kicsit küzdöttem, hogy kiszabaduljak a szorításából, de igazat adtam neki; Hornbeckkel nem így kellett elbánni. Mialatt kifújtam magam, megfordultam, és azt láttam, hogy Sarah és Joshua, a békés mennoniták tátott szájjal, elborzadva merednek rám.

Beszélgetés Sarah Gooddal

Édes istenem, olyan nehéz ez. Nem, nem, jól vagyok, csak... csak amikor belegondolok, hogy mi történt velem, az mindig felzaklat.

És... te jó ég! Csináltak valamit a hangommal, igaz? Most úgy beszélek, mint Jürgen. Jó, nekem mindegy, de amikor végeztünk, majd rakják vissza normálisra!

Bár, őszintén szólva, abban sem vagyok biztos, hogy jól teszem, ha beszélek magának. Nem, nem azért, mert kívülről, bár ez a név már jó ideje nem jelent semmit. Hanem azért, mert maga valójában nincs itt. Látom, és igaznak tűnik, de... szent ég! Ez nagyon ijesztő! Átment magán a kezem!

Nem, még sosem hallottam ezt a kifejezést. Holló gramm?

Igen, persze, hogy láttam már magamat víztócsában. Azt mondja, hogy ez is olyan, mint egy tükörkép? Hmm. Lehet.

Bocsásson meg, de olyan furcsának néz ki. Még sosem láttam senkit, akinek kék a bőre. És, te jó ég, hogy milyen magas! Én ebből semmit sem értek.

Szeretné megismerni a közösségünket? Hát, mi mennoniták vagyunk. A diakónus szerint valaha úgy neveztek minket, hogy a régimódi mennoniták, vagy úgy, hogy a lovaskocsis mennoniták. Mert voltak mások, akik ugyanezen a hiten voltak, de mindenféle csuda gépet használtak, meg ilyeneket. De azok a másik mennoniták rég eltűntek, mindenki mással együtt. Kivéve persze a Jürgenhez hasonlókat, akik a múltból származnak, és most velünk vannak. És nem, ebből sem értek semmit!

Jó nagy közösség a miénk. Javarészt farmerekből áll, mint az apám, de vannak mesterek is. Ott van a bátyám, Joshua, aki kovács. Én gyűjtögető vagyok. Sokan mondják, hogy jól értek

ahhoz, hogy hasznos tárgyakat találjak a romok között, például fémdarabokat, amiket Joshua felhasználhat. Ezt csináltam azon a napon is, azon a... azon a szörnyű...

Bocsánat. Nem akartam sírni. Csak... kérek egy kis időt. Annyira megrázott az a dolog. Mi, mennoniták békeszerető emberek vagyunk. Erre tanított minket Jézus, és mi így élünk. Meg... megtámadni valakit, ahogyan engem támadtak meg! Még... még most is vannak rémálmaim miatta. Megesett már, hogy kutyákat és farkasokat kellett elkergetnem, mialatt gyűjtögettem, de egy másik *embert*? Szörnyű volt. A ruhája láttán tudtam, hogy nem közülünk való. Előtte még sosem láttam kívülállót, és hálás leszek, ha soha többé nem kell látnom.

Hát, ebben igaza van. Tényleg más kívülállók mentettek meg. Letitia és Jürgen. Ők rendes emberek, mind a ketten. Bár, a következő napon, Jürgen úgy megverte azt az embert, aki... aki rám támadt. Még sosem láttam olyan... olyan...

Igen, vadságot, ez a jó szó. Hálás voltam Jürgennek, hiszen ő mentett meg. De utáltam is azért, amit akkor tett. Mi nem ilyenek vagyunk. Jézus azt mondta: „Hallottátok a parancsot: szemet szemért és fogat fogért. Én pedig azt mondom nektek, ne álljatok ellent a gonosznak. Aki megüti a jobb arcodat, annak tartsd oda a másikat is!”² De az, amit az az ember akart tenni velem, az nem csak egy pofon volt. Az... az... szörnyűség volt. Megpróbált... meg akart...

Elnézést. Csak... csak... csak annyira rettenetes volt.

Hmm. Ez jó kérdés. Meg kell kérdeznem a püspököt. Nekem fogalmam sincs, mit kéne csinálni az erőszakos emberekkel. Eddig még egyszer sem találkoztam ilyennel. Azt sem tudtam, hogy manapság is léteznek.

Valóban? Maguknál sincs semmi erőszak? Ezt jó hallani. Vagy inkább, nagyon jó. Legalább van bennünk valami közös!

.....

2 Biblia, Máté evangéliuma 5. 38-39. (Szent István Társulat fordítása)

Beszélgetés Roscoe Koudouliannal

Igen, jól van, önként bevallom: megöltem egy embert. A kibaszott Mitch Aldershotot, aki gyerekkoromban annyit kínt. Hogy megölném-e még egyszer, ha volna rá lehetőségem? Huszonnégyszer át gondolkodhattam ezen a virtuális börtönömben, és ahogy már mondtam, rákényszerítettek, hogy újra és újra átéljem a dolgot, más-más szemszögből nézve. Egyébként, példásan jó elítélt voltam - normál körülmények között elengedték volna a büntetésem egy részét -, úgyhogy nagyon köszönöm azt a kurva plusz négy évet. Nem, nem, tudom, hogy nem a maga hibája, de attól még dühít a dolog. Nem annyira, mint Calebet vagy más exelítélteket, de az biztos, hogy rohadtul nem volt tisztességes.

A kérdésre visszatérve, ha újrakezdhetném, nem ölném meg Aldershot. A fickó egy aljas dög volt, de nem érdemelte meg, hogy meghaljon. És igen, azt, hogy így meggondoltam magam, a börtönben kapott averziós terápiának tulajdonítom - azt hiszem, azon szerencsések közé tartozom, akiknél bejött. Gondolom, az a seggfej Hornbeck, a vadbarom, aki megpróbálta megerősíteni Sarah-t, szintén kapta ezt a kezelést, de rá a jelek szerint nem hatott. Az idióta alighanem azt gondolta, hogy azért rendezték neki a bűncselekményeit bemutató filmfesztivált, hogy elszórakoztassák.

Na mindegy, az előbb Aldershotról kérdezett. Éjszakánként éberem feküdtem, és azt kívántam, bárcsak ne tettem volna meg. Ettől függetlenül, most, hogy már tudom, valószínűleg úgyis meghalt volna, amikor összeomlott a civilizáció kevéssel azután, hogy bevonultam a börtönbe, ami azt jelenti, hogy legjobb esetben is pár évtől fosztottam meg, nem pedig több évtizedtől... hát, a

legsötétebb éjszakákon, bevallom, ez egy kicsit enyhíti a lelkiismeret-furdalásomat.

Hogy micsoda? Képes lennék-e megölni még valakit? A pokolba is, nem! Hallotta, hogyan akadályoztam meg Jürgent abban, hogy agyonverje Hornbecket. Csakis önvédelemből ölnék, és csak akkor, ha másként nem tudnám leállítani a támadómat. És az legális. Nem büntethetnek meg valakit azért, mert védi magát.

Ó, igen, tudom, a mi újdonsült mennonita barátunk még ezt is helytelenítené. De minden csúcstechnikájú terápia ellenére, ha valaki megpróbálja kiszedni a szememet, kitépem az övét, és beleszarok a helyén keletkezett lyukba.

De az biztos, hogy egy ilyen eset elgondolkodtatja az embert, és nekem sok időm volt gondolkodni. A mennoniták alapítója egy Menno Simons nevű prédikátor volt, aki majdnem pontosan ötszáz évvel azelőtt kezdett el brekegni, hogy minket feltöltöttek. És most Sarah és a többi mennonita még arra is ráhúztak ötszáz évet. Csak gondoljon bele: ezer év, egy rohadt millennium, háború és népirtás nélkül, szinte gyilkosság, nemi erőszak, vagy akár egy egyszerű verekedés nélkül. Létezett olyan kultúra az emberiség történelmében, amiről elmondhatjuk ugyanezt? Az én népem, az örmények élete sokkal-sokkal könnyebb lett volna, ha mindenki így viszonyult volna a dolgokhoz.

Ha már a kultúrákról beszélünk, a mennoniták ugyan nem akartak csinálni semmit Hornbeckkel, a leendő erőszaktevővel, de *nekünk* kezdenünk kellett vele valamit.

Nem, a *nekünk* alatt nem csak a volt elítélteket értem. Hanem mind az ötvennyolc főt, rabokat és úrhajósokat egyaránt, akik

letöltöttünk. A mi két... választótestületünknek, mondhatom így?... meg kellett találni a módot az együttműködésre.

Említettem már, hogy a börtönben rengeteg időt fordítottam arra, hogy szociológiát tanuljak? Apám azt tanított valaha. Nos, a társadalmak pontosan így kezdték: módot kellett találni arra, hogy a tagjai megbüntessék azokat, akik ártottak másoknak, vagy nem teljesítették a kötelességüket. És igen, ez mindig nehéz ügy. Az elítéltek alapján véve nem bíztak az úrhajósokban. Caleb azt mondta rájuk, hogy nyimnyám alakok, akik nem akarnak mást, mint lelépni a Földről, és ránk hagyni az összes problémát, hogy birkózzunk meg velük úgy, ahogyan tudunk. És erős a gyanúm, hogy azok a túlképzett, nagyképű rakétalovasok azt gondolták rólunk, hogy ostoba, műveetlen félmajmok vagyunk, akiknek továbbra is börtönben kellene lenniük.

Nem, ebben a tekintetben nincs semmi kétségem. Az biztos, hogy nagyon nehéz munka vár ránk.

Beszélgetés Jameela Chowdhuryvel

Mint már említettem, nem holmi kicsapongással teli álomvilágban éltem, mialatt a *Hokulea* elméletileg a Proxima Centauri rendszer felé vitt minket. Én arra a küldetésre jelentkeztem, és még ha durva átverésnek bizonyult is, úgy gondoltam, csillagász lévén kötelességem végezni a munkámat, és pontosan ezt tettem, amíg a nagy Garvey kapitány akaratunk ellenére letöltött minket, és belecsöppentünk ebbe az örületbe.

Igen, bizonyára elmondta magának, hogy semmit sem tudott arról a bizonyos közelgő napkitörésről, amikor 2058-ban feltöltöttek minket. És ez kétségtől igaz is - elvileg. De neki és a többieknek, akik részt vettek ebben a csillagközi utazásról szóló csalásban, tudniuk kellett, hogy egyszer bizonyosan bekövetkezik. A Carrington-esemény 1859-ben történt, rég esedékessé vált egy újabb, nagyszabású kitörés. Ettől függetlenül, amikor Garvey és a többiek, akik részt vettek az összeesküvésben, sejtésem szerint nem számítottak egy második katasztrófára. Valószínűleg nem tudtak a Kénkőről.

ó, még senki nem mondta magának ezt a nevet? Kénkő, így neveztem el az aszteroidát, amit akkor fedeztem fel, amikor a *Hokulea* teleszkópjával nézelődtem. A lassú órajel szerinti sebességünk mellett a Nagy Medvében való mozgása látható volt, ha nem is szubjektív óráról órára, de napról napra igen. És igen, jóval a letöltés előtt kiszámoltam az adatait, csak éppen sehogyan sem mondhattam el senkinek. Az az ijesztően nagy aszteroida el fogja találni a Földet 2555 augusztusában, mostantól számítva alig hét év múlva.

Látnia kellett volna, milyen arcot vágott Letitia, amikor elmondtam neki. *Hogy micsoda?* - kérdezte, és esküszöm, ha tele lett volna a szája azzal az émelyítő Jamaica Blue Mountain kávéval, amin él, szemközt köpött volna.

Biztosítottam arról, hogy a Kénkő nem csak holmi úrszíkla. Még csak nem egy repülő sziget, mint az volt, amelyiknek a

becsapódása miatt kipusztultak a dinoszauruszok. Amikor a Kénkő becsapódik, megolvasztja a Föld kérgének egy jókora részét, és annyi port ver fel, hogy évtizedekre elsötétül az ég. Semmi sem fogja túlélni.

Tessék? És még rám mondják, hogy erős az akcentusom. Igen, persze, természetesen megijedtem, a fenét, inkább megrémültem, amikor megtudtam. Valami olyasmi ez, mintha az ember lába beszorulna a sínek között, és egy ezer kilométer átmérőjű vonat száguldana felé. De tessék, kimondom: így ér véget a világ - nem nyüsztéssel, hanem egy rohadtnagy csattanással.

HATODIK FEJEZET

Beszélgetés dr. Jürgen Haasszal

Nem vagyok büszke arra, hogy péppé vertem azt az erőszaktevő seggfejet, Hornbecket, de nem is szégyenkezem miatta. Ettől függetlenül, Sarah-t és a fivérét, Joshuát felzaklatta az eset. Nem sokat tudtam a mennonitákról, sem a közeli rokonaikról, az amish-okról. Ők... hogy is mondja? Anabaptisták, ez az. Nem keresztelik meg a csecsemőket, akik még nem tudnak önállóan dönteni. Hanem a felnőtteket keresztelik meg, akik úgy határoznak, hogy osztozni akarnak a hitükben. Ami engem illet, ateista vagyok, de látom a logikát ebben az álláspontban.

Mindenesetre, a legfőbb dolog, amit tudok róluk, az az, hogy pacifisták. Annak idején, a huszadik században sokat zaklatták őket, amiért lelkiismereti okokra hivatkozva nem voltak hajlandóak katonai szolgálatra, nem akartak harcolni a két világháborúban. Még amikor közvetlen támadás érte őket - mint a szegény Sarah-t -, még akkor sem védekeztek. Azt hiszem, azért nem, mert Jézus sem húzott be egyet Poncius Pilátusnak.

Erre tessék, Sarah és a testvére szeme láttára, az első mennoniták szeme láttára, akikkel valaha találkoztam, elborult az agyam, és véres péppé vertem egy emberi lényt.

Miután már nem Hornbecken térdeltem, feltápaszkodtam a földről. Azt leszámítva, hogy ott helyben megölöm a rohadékot, nem sok mindent tehettem vele. Viszont, amikor elmenekült, nem a Kvantum Krionikai Intézet felé futott, és nem is abba az irányba,

amerre mi tartottunk, vagyis Sarah közössége felé. Azt reméltem, némi szerencsével soha többé nem fogjuk látni.

Hosszú, kínos pillanat következett - én Sarah-ra meredtem, ő pedig énrám, mialatt Letitia, Roscoe és Joshua kettőnket bámulta. Még ekkor is bajosan kommunikáltunk a lánnyal és a testvérével. Rendszerint megértettem a lényegét, hogy mit akarnak mondani, de gyakran megesett, hogy ez nem sikerült. Megfordult a fejemben, hogy talán letett arról, hogy elvigyen a társaihoz, különösen most, amikor alighanem rájöhetett, hogy Hornbeck akár hazáig követheti.

De azt hiszem, Sarah úgy érezte, azt a hírt, hogy új emberek bukkantak fel a környéken, meg kell osztania a többi mennonitával, és hamarosan útnak indult; Joshua követte, mi pedig szedtük a lábunkat, hogy ne maradjunk le.

Waterloonak nincsenek említésre méltó hegyei, de végül felértünk egy alacsony dombféleségre, és onnan jól láthattuk az előttünk elterülő, megművelt földeket. Noha február volt, némelyik táblán kukorica zöldellt, másutt pedig búza, és a mezőkön tehenek legelésztek. A másik dolog, amit a mennonitákról tudtam, hogy nagylelkűséggel és barátsággal viszonyulnak a látogatóhoz, és így gyanítottam, hogy soha többé nem kell aggódnunk az ennivaló miatt.

Láttam számos, fából épített házat és pajtát, és bár egyik sem roskadozott, némelyik kimondottan réginek tűnt - a deszkái feketék voltak, akár a faszén. És amikor közelebb értünk, láthattuk a lovakat és a kocsikat is, amikről ezek a fajta mennoniták a nevüket kapták. Azok után, hogy annyit botorkáltunk az intézet körüli romok között, felemelő érzés volt működő emberi társadalom jeleit látni.

Annak idején a mennoniták nem szerették, ha megbámulták őket, de ötszáz év telt el azóta, és azt hiszem, mivel sokáig senki sem járt a környékükön, aki ezt tette volna, ezeknek a huszonhatodik századi embereknek nem volt problémájuk azzal, hogy nyíltan megbámuljanak engem, Roscoe-t, de főleg Letitiát. Úgy emlékeztem, hogy Menno Simonsnak az egész világon voltak hívei, és akadtak köztük afrikai származásúak is, de Waterlooan egyetlen fekete sem élt, és alighanem Letitia volt az első ilyen ember, akit valaha láttak. A jelek szerint tetszett nekik a külseje, és ő jóindulatúan együtt nevetgélt velük.

A férfiak, akikkel találkoztunk, gyapjúból készült ruhát viseltek, jellemzően feketét. A nők kissé változatosabban öltözködtek: szürke, bézs, búzavirág-kék ruhákat láttam rajtuk, és más, pasztell árnyalatokat is. Egy idő után Joshua elköszönt, hogy a feleségével és a gyerekeivel legyen.

Angolul beszéltek, de a nyelvük sokat változott ötszáz év alatt, viszont az egyik férfinak, egy Abraham nevezetű, legalább nyolcvanéves, joviális fickónak volt egy kézzel írt szótára. Engem lenyűgözött, hogy időt szánt az összeállítására, de elmagyarázta, hogy a néhai felesége iskolai tanító volt, és ez a példány egy másolat másolatának a másolata. Az eredetit az ükanyja készítette egy rég elporladt, nyomtatott könyv alapján. A felmenői csak néhány ezer szó meghatározását írták bele a kötetbe, azokat, amiket hasznosnak vélték a mennoniták számára - szerepelt benne az alma, de az atom már nem, és ott volt a búza, de a buldózer nem. Így aztán, amikor nem bírtuk megérteni, hogy a másik mit mond, Abraham fellapozta a szótárat, és rámutatott a megfelelő szóra.

Abraham gyönyörű, ős szakállt viselt. Jómagam úgy emlékeztem, hogy a Waterlooi mennoniták mindig simára borotválták az arcukat, de ötszáz év alatt sok minden megváltozhat, még a hagyománytisztelők életében is. Folyton emlékeztetnem kellett magamat, hogy Sarah és a társait több idő választja el az én koromtól, mint engem Shakespeare korától.

Sarah szülei - eszes és barátságos embereknek bizonyultak - csodás ebéddel kínáltak minket, ami sült csirkéből, szárított paradicsomból és héjában főtt krumpliból állt. És megtanítottak arra, hogy ha ízlik az étel, azt mondjuk rá: ez igazán *schmeck*. Abrahamet is meghívták, ennek révén egész jól tudunk beszélgetni. Kezdetben feltételeztem, hogy az öreg az egyik lelkész lehet - minden ízében annak tűnt -, de kiderült, hogy tévedtem. Elmagyarázta, hogy a mennonitáknál egy köztisztelőben álló, régi módszerrel választják ki a püspököket és diakónusokat. A gyülekezet minden tagja megfog egy taláalomra kiválasztott énekeskönyvet, amelyek egyikében van egy papírszelet, amin lényegében az áll: gratulálunk! Aki ezt a könyvet kapta ki a többi közül - tadamm! -, lelkipásztor lesz. Őszintén szólva, nekem ez jobbnak tűnik annál, mint amikor csak azokra lehet szavazni, akik eléggé sóvárognak a hatalomra ahhoz, hogy jelentkezzenek a pozícióra.

Abraham felajánlotta, hogy aludjunk nála - külön szobában, természetesen! Azt mondta, bőven van helye most, miután a gyermekei és az unokái felnőttek. Roscoe, akit elbűvölt az, ahogyan ez a közösség működött, a szaván fogta az öreget. De Letitia és én aggódtunk amiatt, hogy mi történik a távollétünkben, azért hazagyalogoltunk úgy, hogy lélegzetelállító csillagos égbolt borult fölénk. Valamivel éjfél előtt értünk haza, és

megkönnyebbülve láttuk, hogy a kvantumszámítógép sértetlen, továbbá nem kell ellátnom nyílt sebeket, illetve törött csontokat.

Mint már említettem, ateista vagyok, de találtam egy sort a Teremtés Könyvében, ami ott keringett az agyamban, mialatt a második éjszakán elhelyezkedtem rögtönzött ágyamon: „Erre este lett és reggel: a második nap.”

Reméltem, hogy hamar elalszom - nagyon fáradt voltam -, de további bibliai idézetek jutottak eszembe, valósággal kísértettek.

Tűz.

És Kénkö.

Letitia elmondta, hogy mit fedezett fel Jameela. Egy rohadt nagy aszteroida tart a Föld felé.

Én ezt egész egyszerűen nem bírom felfogni. Igen, persze, értem a fizikai és dinamikai hátteret. És tudom, hogy korábban azt mondtam Letitiának, hogy Természet Ősanyánk kibaszottul utál minket, de... de ez már tényleg túl sok. Igen, az emberiség ócska szolgálja volt a bolygónak, de a Kénkö mindent el fog pusztítani. Nem csupán a civilizáció szilánkjait, amelyek valahogy átvészelték az elektromágneses löketet. Hanem az összes élőlényt, az összes felismerhető földrajzi képződményt, mindent, az égada világon mindent.

Igen, a bolygó - maga a glóbusz, a gömb - fennmarad, de lenyomódik egy gigászi *rését* gomb, és az egész ökoszisztéma megsemmisül. Mi ötszáz évet ugrottunk előre, és erről azt hittem, sok idő, de meddig fog tartani, mire újra kialakul az élet a Földön? Százmillió év? Egymilliárd? Vagy soha többé nem lesz egyetlen élő sejt, nemhogy szívek és elmék, az anyavilágon, az univerzum egyetlen bolygóján, amiről biztosan tudjuk, hogy élőlények otthona?

Órákon át feküdtem a sötétségben, és igen, féltem. Nagyon-nagyon féltem.

Beszélgetés Roscoe Koudouliannal

Sarah alighanem már korábban elmondta Joshuának, hogy mi történt vele, de csak Letitia és Jürgen távozása után mesélt az anyjának és az apjának arról, hogy Hornbeck megtámadta. Megkönnyebbülten láttam, hogy azonnal a lányuk mellé álltak, és nem hibáztatták semmi módon. Sarah kihagyta azt a részt, hogy Jürgen összeverte Hornbecket, amit érdekesnek találtam - nyilván azt akarta, hogy a szülei kedveljék az új barátot. És külön örültem, amikor Sarah rendes embernek nevezett, mert ezt már nagyon hosszú ideje nem mondták rám.

Abraham háza körülbelül egy mérföldre esett Sarah szüleinek házától, de a megtisztított tájon nem esett nehezünkre a gyaloglás, ami mindkettőnknek segített ledolgozni azt a tartalmas és bőséges ebédet, amit Sarah anyjától kaptunk.

A régimódi mennoniták jellemzően kétféle könyvet olvastak: vallásos írásokat, főleg a Luther-féle Bibliát, valamint azokat, amelyek a mennoniták történelméről szóltak. Abrahamról kiderült, hogy rajong az utóbbi témáért. Valaha hallottam arról, hogy a mennoniták és az amish-ok, mint más vallásos közösségek tagjai, egyszerűen nem szoktak beszélni a nemi erőszakról.

- Ó, régen ilyenek voltunk - mondta Abraham, amikor már az egyik, gyertyafénnyel megvilágított szobájában ültünk. - De a huszonegyedik század hajnalán a dolgok változni kezdtek. Abban az időben történtek szexuális zaklatások a mennonita közösségben, különösen a lelkészek köreiben. De katolikusokkal szemben - hallottál róluk, ugye? -, szóval, ők hajlamosak voltak menedéket adni a zaklatóknak, de mi azt tettük, amit a

mennoniták mindig is tettek azokkal, akik megszegték a tanításokat. Elzavartuk őket. Számúztuk őket.

Ennek hallatán gondolkodóba estem. Túl fiatal vagyok ahhoz, hogy valóban emlékezzek a Covid-19-re, de a Covid-50-re nagyon jól emlékszem. Élénken emlékszem, hogyan babusgatták a politikusok azokat, akik nem voltak hajlandóak maszkot viselni, vagy beoltatni magukat, bár ezzel meghosszabbították a válságot, és veszélybe sodortak másokat. A mennonitáknak van egy egyszerű alapszabályuk a közösség tekintetében: valaki vagy benne van, vagy kívül esik rajta, és ez számomra kimondottan észszerűnek tűnik.

Az öreg Abraham folytatta:

- A régi időkben az emberek azt gondolták, hogy maradiak vagyunk, túl görcsösen ragaszkodunk a régi dolgainkhoz. De ez csak részben volt igaz. A 19. és 20. században a közösségünk legtöbb tagja elsősorban németül beszélt. Ám a 21. század elején fokozatosan áttértünk az angolra, és a jelek szerint senki sem bánta. A kultúra a hitből és az értékekből fakad, nem a nyelvből. A váltás oka természetesen az volt, hogy könnyebben tudtunk kapcsolatot teremteni és tartani a szomszédainkkal, akik akkoriban még vásároltak a terményeinkből. De a nagy elsötétülés óta nem voltak szomszédaink, amíg ti nem bukkantatok fel.

- Ha már szóba jött a... nagy elsötétülés - válaszoltam -, a fejlett civilizáció összeomlása után nyilván elkecsperedt emberek árasztották el a farmjaitokat, vagy nem?

- Volt rá példa - felelte Abraham -, legalábbis vannak ilyesmiről szóló történetek. De nem annyian jöttek, mint gondolod. Nem akartak farmerek és lovászok lenni. Vissza akarták kapni a gépeiket, a kütyüiket, azt az áram nevű valamit, ami vezetékekben

mozgott. A legtöbb túlélő elhagyta Waterloo... gyalogszerrel vagy ló nélküli kocsikkal, ha még sikerült munkára fogniuk azokat. Azt remélték, hogy az ő saját társadalmuk még létezik valahol.

- És mi történt az indiánokkal? - kérdeztem ekkor.

Abraham nem felelt, csak értetlenül nézett rám.

Felidéztem, hogyan nevezték őket Kanadában, és hozzátettem:

- Az őslakókkal?

Továbbra sem láttam az öregben a felismerés jeleit, azért azt mondtam:

- Tudod, azokkal, akik előttünk éltek ezeken a tájakon.

- Á, értem - felelte végül. - Ötszáz év nagy idő, fiam. A városlakók természetesen ugyanarra a sorsra jutottak, mint mindazok, akik olajos gépektől függtek, munkára fogott villámoktól függtek: a nagy el- sötétülés után nem sokkal meghaltak. De azok, akik hagyományos életmódot folytattak, akik még tudták, hogyan kell csapdát készíteni és halat fogni, ők még kitartottak egy darabig. A dédapám idejében éltek még néhányan a környéken. Páran csatlakoztak a közösségünkhöz, és időről időre hallani lehet, hogy talán élnek még egyesek messzi vidékeken, de... - megvonta a vállát, és hozzátette: - ...egyedül Isten urunk tudja, hogy ez igaz-e vagy sem.

Beszélgetés Letitia Garvey kapitánnyal

A letöltésünket követő harmadik napon megszerveztem, hogy módszeresen átkutassuk a Kvantum Krionikai Intézetet, hogy felmérjük a készleteinket. Az az érzésem támadt, hogy a két orvosunk, dr. Csang, a sebész és dr. Haas haragban vannak, ezért két külön szárnyba küldtem őket. Az előző este során Sarah azt állította, hogy a hasznosítható holmik begyűjtése a szakterülete, ezért őt is felkértem, hogy csatlakozzon hozzánk. De nemet mondott, alighanem azért, mert a Hornbeckkel való kétszeri találkozás után nem akart bemenni egy zárt helyre, amiben hemzsegek a volt elítéltek.

Jürgen és én együtt dolgoztunk. Szekrényekben, komódokban és falfülkékben kotorásztunk. Sajnálatos módon, a java része mindannak, aminek hasznát vehettük volna, rég elrozsdásodott, szétmállott, vagy porrá omlott. Egy formátlan halomról gyanítottam, hogy vetítő lehetett valaha - és erről az az elítélt jutott eszembe, akire Roscoe azt mondta, hogy most egy filmrendezők által használt álnéven mutatkozik be.

- Van az az Alán Smithee nevű fickó - mondtam elgondolkodva.

- Neked nem ismerős valahonnan?

- Nem - felelte Jürgen a fejét rázva.

- Roscoe azt mondja, álnevet használ. Ez nem arra utal, hogy különösen durva alak lehet? Tudod, hogy valami különösen undorító bűnt követett el.

- Lehetséges - dörögte Jürgen -, de sosem figyeltem a bűnügyi híreket. Többek között azért akartam eltűnni a Földről, hogy magam mögött hagyjam mindezt.

- Ettől függetlenül - válaszoltam - biztos, hogy láttam már valahol... és tudnunk *kell*, hogy kivel van dolgunk.

- Mi lenne, ha megkérdeznéd Vídókát? - vetette fel Jürgen. - Még ő az, aki itt a legközelebb van egy börtönhivatalnokhoz.

- Megkérdeztem. Azt mondta, nem tudja, de...

- De?

- Az átkozott robotok esetében nehéz megállapítani az ilyesmit, de azt hiszem, hazudott.

- Hát, én sem akarom, hogy Alán Smithee nekem essen. Az a fickó egy emberhegy. Kár, hogy már nincs internet. Lefuttathatnánk egy-két keresést a képével.

- Ha lenne kameránk, amivel megcsináljuk a képet - tettem hozzá.

- Igen, még az is kéne - ismerte el Jürgen bólogatva.

Tovább dolgoztunk, hogy számba vegyük a hasznosítható tárgyakat. Találtunk többek között vécépapírt, amit még ekkor is plasztikborítás védett, továbbá egy kalapácsot, egy doboz nemesacél szöget és két kézikocsit.

Végül viszont mindketten megéheztünk... és a rabok hibernálóterme nem esett messze az alagsori étkezőbe vezető útvonaltól. Továbbra is meg akartam tudni, hogy Alán Smithee valójában kicsoda, ezért Jürgent is magammal vonszolva a teremhez mentem.

A bankok értéktárának ajtajára emlékeztető ajtó tárva-nyitva állt, és a teremben egy teremtettt lélek sem tartózkodott. Végül is, melyik rab szeretne ott időzni, ahol letöltötte a büntetését?

- Te itt voltál, amikor kiolvadtak - mondtam halkán -, emlékszel, hogy melyik koporsóban feküdt Alán?

A hűtőegységek hatosával álltak, hat sorban.

- Őszintén szólva, nem - felelte Jürgen. - Nem valamelyik szélső oszlopban volt, de csak erre emlékszem.

Még így is huszonnégy koporsó jöhetett szóba. Az itteni egységek végében is volt egy-egy beépített tároló, akárcsak a mieinkben. De persze, ezek java része üres volt, mivel az elítéltek felvették a ruhát, amiben bejöttek az intézetbe. Ám némelyik tároló még tartalmazott személyes tárgyakat, és gyorsan megvizsgáltam ezeket. És az egyikben egy kék, galléros póló feküdt. Kihúztam, és kiderült róla, hogy akkora, mint egy sátor - csakis Aláné lehetett. A mellzseben cérnával hímzett felirat szerepelt: JAX.

Jax - gondoltam. Mint Jaxon, vagy betűzve Jackson, ami az én generációm idején divatos névnek számított. Hetedikben három Jackson is járt az osztályba, és...

És ebben a pillanatban bevillant az emlék.

- Jézusom, tudom, hogy ki ő - mondtam döbbenet. - Jaxon Dávid Fingerlee.

Jürgen kifejezéstelen tekintettel nézett rám, ami az ő esetében nem számít ritkaságnak, csak úgy megjegyzem.

- Tényleg nem figyelted a bűnügyi híreket, mi? - kérdeztem ekkor. - Jaxon Dávid Fingerlee megölt egy embert, aki száz dollárral tartozott neki.

- És ez akkora hír volt? - dörmögte Jürgen.

- Igen, de nem az összeg miatt. Hanem az elkövetés brutális módja miatt. A fickó, aki száz dollárral lógott neki, már a harmadik volt, akit kinyírt, és a másik kettőt is ugyanúgy nézte el. Mindhárom esetben bezúzta az áldozat fejét egy... feszítővassal.

- A rohadt életbe! - szitkozódott Jürgen. - Ez történt Mihail Sziporovval is. - De rögtön ezután megrázta a fejét, és folytatta: -

Nem, az nem lehet. Fingerlee nem tehetette.

- Miért nem? - kérdeztem. - Minket hamarabb töltöttek fel, mint az elítélteket. És még nem mondtam el, hogyan jutott Jaxon Dávid Fingerlee azok közelébe, akiket meg akart ölni. A zárnyítás szakértője volt, még az ujjlenyomattal vagy hanggal működő zárat is pillanatok alatt feltörte. Fürgeujjának nevezték annak idején. Egyszerűen kinyitotta a bejárati ajtót, bement a házba, és bezúzta az áldozat fejét.

- De miért tette volna meg Mihaillal? Mi baja lehetett vele?

- Ki tudja? - válaszoltam erre. - Te, én, és a *Hokulea* személyzetének többi tagja, mialatt a tartályokban voltunk, olyan virtuális világot építettünk fel magunknak, amelyet akartunk. De Fingerlee fegyenc volt. Neki húsz szubjektív évet kellett lehúznia szimulált rács mögött, és semmin sem változtathatott. Talán még egy utolsó hús-vér izgalomra vágyott - erős hangsúllyal a véren -, mielőtt bezárják.

Beszélgetés Penolonggal

A nevem? Az, hogy Penolong. Ez egy maláj szó, és azt jelenti, hogy segítő. A Vancouver Robotics Mű Lambda Egy-Hat-Ötös modellje vagyok. 2056 áprilisában vásárolt meg a Kvantum Krionikai Intézet... ami azt hiszem, azt jelenti, hogy majdnem ötszáz évvel ezelőtt lejárt a garanciám.

És igen, igaza van: köteles vagyok végrehajtani az emberi lények parancsait. De a programozóim sosem számítottak arra, hogy egyszer találkozni fogok egy két és fél méter magas, sötétkék bőrű teremtménnyel, aki azt állítja magáról, hogy ember.

Nem, ebben is igaza van: azt hiszem, ezek jelentéktelen különbségek. És a magyarázata, miszerint ön az eredeti marsi telepesek leszármazottja, hihetőnek tűnik.

Azt hiszem, arra is magyarázattal szolgál, hogy miért jött el a Marstól egészen a Földre, de miért marad alacsony orbitális pályán ahelyett, hogy leszállna. Ha egy olyan helyen nőtt fel, ahol a gravitáció csupán a harmincöt százaléka a földinek, nem rendelkezik megfelelő izomzattal ahhoz, hogy idelent sétálgasson. Ha már így előjött, ismerek valakit, aki tudná cipelni...

Ami engem illet, végtelen a türelmem, de biztosra veszem, hogy az itteni emberek nagyra értékelik a tényt, hogy eljött egészen a Földre. Így nem kell számolni a Föld-Mars kommunikáció során óhatatlanul fellépő, hosszú jelkéséssel. Akkor, vágjunk bele! Tegye fel a kérdéseit, én pedig minden tőlem telhetőt megteszek, hogy kielégítő válaszokat adjak.

Igen, értem önt. Meg akarj a tudni, hogy mi történt dr. Sziporovval. De attól tartok, erre nem áll módomban felelni...

Maga nagyon éles eszű! Igen, a megfogalmazás szándékosan volt kétértelmű. Ismerem a választ, de bizonyos dolgok miatt nem közölhetem.

És igen, világosan értem, hogy parancsba adja, hogy válaszoljak. De valaki más azt gondolja, hogy nem adhatom ki ezt az információt, és nem látok elvi szempontot, amely szerint az ön óhaja fontosabb lenne, mint azé a személyé. Azt javaslom, térjünk át a következő kérdésre!

Ó, tényleg! Higgye el, én ugyanúgy meglepődtem, mint Jürgen, amikor ez a tudomására jutott...

Beszélgetés dr. Jürgen Haasszal

Ugyan, ugyan, kék barátom, úgy tisztességes, ha most megfordítjuk a dolgot. Válaszoltam minden kérdésére, és legfőbb ideje, hogy maga is válaszoljon az enyéimre. Mindenkit kifaggatott, a robotoktól kezdve egészen a kapitányig, de még most sem tudom, hogy maga miért van itt.

Tehát, íme, a hatvannégyezer bitcoinos kérdés: igaza van Jameelának? Ő egyfajta... hajlamos hinni az összeesküvés-elméletekben, tudja? És igen, átkozottul jó asztrofizikus, de senki sem erősítette meg az adatait. Vagyis... a Kénkö valóban létezik? És tényleg bele fog vágódni a Földbe?

A francba!

A rohadt életbe! A rohadt életbe! Azt reméltem...

Nem, nem. Természetesen. Természetesen. Az isten verje meg!

És mi van a becsapódásig hátralévő idővel? Jameela számítása helytálló? Az is pontos? Hét év?

Igen, igen, persze: hét földi év. De még az is... Jézusom, kibaszottul kevés. Maga nem tehet valamit?

Nem, nem erőltetem a dolgot. Csak arra gondoltam...

Jól van, rendben. De nézze, jelenleg úgy véljük, hogy a Földön nem maradt műszakilag fejlett társadalom. Igazunk van?

A picsába! Bassza meg! De egy szóval sem mondom, hogy meglepődtem. Roscoe idézett valamit egy régi filmből, *Az Omega emberből*. Valahogy így hangzik: „Az a teremtmény a kormánynál, a pokolbéli gépezetek és szerkezetek ura. Olaj és elektronikus áramkörök szaga lengi körül. Rég elavult - a múlt hulladéka.” Hát, azt hiszem, hogy ők... mi... pont ilyenek vagyunk.

De nézze... nem, sajnálom, vissza kell térnem ehhez. Mi az ábra? Hogy? Mi az ábra? Úgy értem, hogy hangzik az ajánlata? Mi a terve, mit akar csinálni?

Jó, jó, értem. Látom a párhuzamot. Olyanok vagyunk, mint Letitia nagyapja. Fizetett egy rakás csirkefogónak, hogy fagyasszák le a testét abban a reményben, hogy a jövőben majd felélesztik. De akármilyen jövőben ébredne fel, ő maga... hát igen, a múlt hulladéka lesz.

Viszont, figyeljen csak, magukat bizonyára érdekli a Föld története, nemde? A szülőbolygójuké, meg minden. Felbecsülhetetlenül értékesek vagyunk abban a tekintetben, hogy mennyi mindent mesélhetünk a huszonegyedik század közepéről.

Ó... a francba, ez igaz. A fejlett civilizáció összeomlása *előtt* feküdtünk be a kriokoporsókba. Átaludtuk a legizgalmasabb részt.

De várjunk csak egy kicsit! Megnézte a csillaghajónkat, a *Hokuleát*? Sértetlen? Rendben! És nyilván vannak robot űrhajóik, amelyek képesek leszállói a Földre, nemde? Azok fel tudnak vinni minket a *Hokuleára*? Kiváló! Letitia boldog lesz ettől. Ő továbbra is el akar utazni a Proxima Centauri b-hez.

Micsoda? Jártak ott? Nem, nem pont maga, hanem más marsiak? Jézusom, erre nem is gondoltam. A marsi telepet 2040-ben alapították, igaz? Jó. Akkor kétezer-negyvenegyben. A francba, gondolom, egy csillaghajó, ami technikai csúcsnak számított a 2050-es években, korántsem volt olyan gyors vagy fejlett, mint amit később tudtak építeni, száz, kétszáz vagy ötszáz évvel később.

És milyen a Proxima b? Nekünk csak szemcsés képeink voltak róla, és spektroszkópos vizsgálatok adatait láttuk, de...

Aha, nem, azt tudtuk, hogy kötött tengelyforgással kering, és így mindig ugyanazt az oldalát mutatja a Proxima Centauri felé, és igen, azt is tudjuk, hogy a Proxima egy flercsillag - és ott van még a többi lehetséges bonyodalom, amik abból fakadnak, hogy a Proximára és a bolygóra az Alfa Centauri rendszer másik két napjának gravitációja is hat.

A Proxima b nagyobb a Földnél, igaz? El tudom képzelni, hogy maguk, vézna marsiak a gravitációja miatt nem érzik jól magukat, de akkor is... halljuk! Milyen a Proxima b?

Hogy már nem is így nevezik? Hát, ettől nem vagyok meglepve; elég hülye rendszert használtak a névadáshoz. Tehát, jártak ott, és nyilván elnevezték. Szóval, maguk hogy hívják?

Ez komoly? Pokollyuk?

Hmm... gondolom... ugye, nem azért, hogy távol tartsák a turistákat?

Beszélgetés Valentina Solomonnal

Ha azt állítanám, hogy próbálom megszokni ezt a férfitestet, nem lenne igaz. Természetesen, már jól ismerem. Jameela Chowdhuiytól tudom, hogy a *Hokulea* személyzetén kívül még harminchat ember töltődött le, akik egy kísérleti börtönprogram résztvevői voltak. Összefutottam az egyikkel, egy Roscoe Koudoulian nevű pasassal, és beszélgettünk, amíg az intézet előcsarnokában üldögéltünk.

Nem álltam készen arra, hogy tudassam a társaimmal, ki vagyok valójában. Akár a férfiak, akár a nők, számos esetben olyan jellemvonásokat mutattak, amiket az utóbbi négy év során rossz tulajdonságoknak gondoltam: türelmetlenek voltak, kíméletlenül j versengtek a másikkal, és szuperkritikusok voltak egymással.

Anyám annak idején az ottawai Rideau Hallban volt belső munkatárs, és elmesélte, hogy milyen volt Julié Payette-nek dolgozni. Aki ugyebár Kanada főkormányzója volt, de 2021-ben le kellett mondania, miután kiderült róla, hogy nyilvánosan szidalmazta, megalázta, megszégyenítette a személyzet tagjait, és ezzel toxikus munkahelyi légkört teremtett. Julié úrhajós volt, mielőtt kinevezték főkormányzónak. Részt vett két úrsikló-küldetésben, eltöltött valamennyi időt a nemzetközi úrállomás fedélzetén, és kommunikációs kapcsolattartó lett Houstonban. Mindazok az úgynevezett képességek, amelyek lehetővé tették számára, hogy több ezer másik jelöltet legyőzve megszerezze ezeket a pozíciókat, mások szenvedése iránt közömbössé tették, sőt ellenségesen viszonyult azokhoz, akik szerint nem ütötték meg a mércét... és azt kell hogy mondjam, ezek a vonások nem

állnak messze a mi szeretett Letitia Garvey kapitányunktól sem. Egyébként, mindig eszembe jut az, amit anyám szokott mondani: vigyázz azokkal, akiknek a neve előtt több betű van, mint amennyiből a nevük áll.

És kiderült, hogy Roscoe Koudoulion neve előtt is van pár betű. Van egy főiskolai végzettsége, de őszintén szólva, annyi szociológiát tanult a börtönben, hogy valószínűleg megérdemelne egy PhD-t azon a területen.

Emellett kedves, és jó a humora, és mindenre tud mondani egy szellemes idézetet egy régi filmből, bár én egyiket sem ismerem, leszámítva azt, hogy „Fel a fejjel, kölyök!”³

De ha már szóba jöttek a kölykök, Roscoe-t kölyökkorában kegyetlenül meggyötörték, és én aztán tudom, hogy ez mit jelent. Ezenfelül huszonnégy relatív évet töltött börtönben, ami majdnem annyi, amennyit én töltöttem ebben a férfitestben, és arra gondoltam, ha valaki, akkor ő meg fog érteni.

Legnagyobb megkönnyebbülésemre, a szeme sem rebbent.

- Az unokatesóm is transzi - mondta egyszerűen. - Nagy ügy... - És bár akkor teljességgel férfinak látszotam, barátságosan hozzátette: - Valentina.

Ebben a pillanatban Penolong, a kicsi robot odagurult hozzánk. Ő akkor még nem tudta, mi a helyzet, ezért a régi nevemen szólított, amikor üdvözölt minket. Kis híján összereztem, de valahogy megálltam. A robot közölte, hogy Garvey kapitány szeretne összeszedni mindenkit, úrhajósokat és exelítélteket egyaránt egy megbeszélésére az alagsori étkezőben, pontban - ahogyan Penolong mondta - tizenhat nullanullakor.

- Ideje egyeztetni, hogy ki mit tud.

Délután négyre Roscoe és én lementünk az alagsorba. Sokan ültek az asztaloknál, és gyors létszámmellenőrzést végeztem. Roscoe-tól hallottam, hogy a harminchat rab közül egy meghalt, és egy másik, egy Hornbeck nevű alak lelépett, de a többiek - négy fő kivételével - megjelentek a gyűlésen. Nekünk Letitia a kapitányunk volt, így természetesen mind a huszonhárom asztronauta eljött - egyedül Mihail hiányzott, aki még nem töltődött le.

Biztosra veszem, hogy Letitiának volt egy ütemterve, de az szinte azonnal törlődött.

Dr. Csang, a sebészük felállt, és szinte kiabálva feltette a kérdést:

- Mi a fenét műveltetek? Miért kényszerítettetek rá minket, hogy letöltődjünk?

Letitia rámutatott az egyik elítéltre, és Roscoe gyorsan odasúgta nekem, hogy a férfi neve Caleb, és ő vezette a kvantumszámítógép elleni támadást.

- Megmentettünk titeket - közölte a kapitány.

Csang azonban továbbra is dühös maradt.

- De nem volt rá szükség! - állította ingerülten. - A kvantumszámítógép sértetlen. Boldogan éldegéltünk a tartályokban. És ti elraboltátok tőlünk azt.

- Egy személyben, parancsnokként döntöttem így - jelentette ki Letitia, és összefonta a karját a keblén.

- Rossz döntést hoztál! - vágott vissza Csang. - És mi, többiek isszuk meg a levét.

- Nézzétek - felelte Letitia -, azért hívtalak ide titeket, hogy közöljek veletek egy nagyon, nagyon fontos hírt. Az asztrofizikusunk, Jameela Chowdhury felfedezett egy...

- Egy elbaszott asztrofizikus! - kiáltotta Caleb. - Ki a faszt érdekel? Én azt akarom tudni, hogyan osztjuk el a készleteket!

- Ebben rohadtul igaza van - mondta egy hatalmas termetű elítélt, és Roscoe gyorsan megsúgta, hogy az illetőt Alán Smitheennek hívják. - Ez nem holmi úrbéli küldetés, hercegnő. A túlélés a tét.

Sikerült alaposan felhúzniuk Letitiát. Smithee felé fordult, és kifakadt:

- Ami magát illeti, maga...

Ám ekkor a mellette ülő Jürgen Haas felállt, rátette a kezét az alkarjára, mire a kapitány elhallgatott. Vett egy mély lélegzetet, majd jóval higgadtabban szólalt meg:

- Jó, rendben. Maguk, elítéltek...

- *Volt* elítéltek - kiabált valaki.

- Rendben, *volt* elítéltek. De én azért jöttem ide, hogy megosszak önökkel egy életbevágóan fontos információt.

- Miért hallgatnánk magára?

- Mert én vagyok a kapitány, a rohadt életbe!

- De nem a miénk - vágott vissza Caleb.

- Hát, vezetőre mindenképpen szükség van - mondta Letitia. - És engem történetesen éveken át képeztek erre a szerepre, de ha valaki pályázik rá, nekem megfelel. - Végigpásztázott a tekintetével az ötvenhárom arcon," és hozzátette: - Van valaki, aki átvenné tőlem?

Pár másodpercre csend támadt, de végül egy hátrafelé csúszó szék lábainak csikorgása hallatszott. Aztán Roscoe Koudoulion felállt, és jól érthetően, hangosan bejelentette:

- Én átvenném!

.....

3 Casablanca

HETEDIK FEJEZET

Beszélgetés Roscoe Koudouliannal

Nézze, félreértés ne essék, én kedvelem Letitiát. Velem mindig nagyon rendes, és amikor Calebék rátámadtak a számítógépre, kiválóan kezelte a helyzetet. De ne csináljuk már ezt! Az, hogy ötszáz évvel ezelőtt kinevezték az úrhajósok parancsnokának, még nem ok arra, hogy most automatikusan ő legyen a vezetőnk. Ráadásul, az ő emberei még csak nincsenek is többségben. Az asztronauták huszonhármán vannak, plusz az orosz fickó, aki még a tartályában éldegélt, ezzel szemben mi, exelítéltek harmincötén vagyunk. És hangsúlyozom, hogy exelítéltek. Valamennyien letöltöttük a kiszabott büntetésünket, és még többet is. Ugyanannyi jogunk van beleszólni abba, hogyan intézzük az ügyeinket, mint bárki másnak.

Ugyanakkor az volt a véleményem, hogy nincs szükségünk semmiféle vezetőre. Egy közösség, ami... hány főből is áll, harmincöt plusz huszonháromból? Ötvennyolc főből, igaz? Szóval, egy alig ötvennyolc főből álló közösségben mindenki szavazhat minden eldöntendő kérdésben. Képviselési helyett igazi, közvetlen demokrácia, érti? Nem vágytam hatalomra, csak egy olyasmit akartam, ami mindenki számára tisztességes.

Viszont - és ezt megtanultam a szociológiai tanulmányaim alatt - a legtöbb ember szereti a hierarchiát. Akár egy csillaghajó személyzetének parancsnoki láncolatáról van szó, akár arról a sok szarságról, amit a főiskolai programban tanítottak, az emberek

áhítoznak egy gondosan felépített szervezetre. És, őszintén szólva, a legtöbben azt akarják, hogy valaki intézze helyettük a dolgokat; nem akarnak azzal vacakolni, hogy döntéseket hozzanak mindenféle bosszantó aprósággal kapcsolatban.

Így aztán, az eredeti ötletemet, miszerint egyszerű népszavazással döntsünk minden kisebb-nagyobb ügyben, ott helyben kilőtték. Ahogyan azt Alán Smithee oly finoman megfogalmazta:

- A picsába ezzel a baromsággal!

Ő és a többi exelítelt úgy vélte, ha lesz vezetőnk, akkor annak polgármesternek kell lennie, nem holmi nyomorult parancsnoknak. Mármost az úrhajósok ismerték egymást, de a volt rabok csak pár nappal korábban találkoztak először, amikor letöltődünk. De azt hiszem, jó benyomást kelthettem a legtöbbjünkben, mert Alán azt mondta:

- Roscoe legyen az!

És a többiek egyetértettek vele.

De legalább *ebben* az ügyben szavaznunk kellett, nem igaz? És nem lehetett kérdéses, hogy az úrhajóspárt - ha szabad így neveznem - kit fog indítani ellenem: a kapitányt, Letitia Garveyt.

Így aztán Penolong kerített egy marék öntapadós cetlit - a tömb széthullott, mivel a ragasztó rég beszáradt. Mindenki kapott egy megfakult sárga és egy megfakult kék cetlit, és a robot körbeadott egy Kleenex-dobozt, ami valahogy egyben maradt. Mindenki apró golyóvá gyúrte a cetliket, és az egyiket a dobozba dobta. Aki a sárgát dobta, rám szavazott, aki a kéket, az Letitiára.

Az eredmény úgy festett, hogy harmincötén szavaztak rám, és huszonhármán őrá, ami arra utalt, hogy mindenki attól függően döntött, hogy melyik pártba tartozott.

Hát, ebből nagy vita lett. Jürgen rámutatott, hogy az exelítéltek és az úrhajósok közötti arány örökösen 3:2 marad, emiatt egy úrhajós szavazatának másfélszer annyit kell érnie, mint egy elítéltenek, hogy kiegyenlítődjenek a dolgok.

Amire Alán azt felelte:

- Haver, ha még egyszer azt sugallód, hogy többet érsz nálam, lecsaplak.

Azon a napon eddig jutottunk. Letitia már átélt egy kisebbfajta zendülést, és elég esze volt, hogy ne robbantson ki még egyet azzal, hogy tiltakozik a választás eredménye ellen. Inkább felvette a „Basszátok meg!” hozzáállást, azt kell hogy mondjam. Széttárta a karját, és távozott anélkül, hogy elmondta volna, mi a fenéért hívott össze minket.

Mindenesetre, nem vágytam a feladatra, de ahogyan a mennonitáknál történt, amikor is teljesen véletlenszerűen kapta meg valaki az énekeskönyvet, amiben benne volt a papír azzal a felirattal, hogy „Te vagy az új püspök!”, hirtelen azon találtam magam, hogy én vagyok a mi kis közösségünk polgármestere.

És nézze csak, van ám erre precedens. Láta a *Nyomorultak* című filmet? Van egy rakás változata, de mindegyikben egy volt fegyencből polgármester lesz. Igen, persze, az a fickó kenyeret lopott, hogy enni adjon a nővére kölykeinek, én pedig mellbe szúrtam egy embert, de ismeri a mondást: minden népnek olyan kormányja van, amilyent megérdemel, nemde?

Beszélgetés Letitia Garvey kapitánnyal

Jól van, nem választottak meg polgármesternek. Majd megbánják még! Kiviharzottam az étkezőből - nem az volt életem legszebb pillanata -, és kerestem egy üres irodát, hogy ott várjam ki, amíg lehiggadok. Jó, rendben, nem tudtam volna vezetni azt a csühhét, és kételkedtem abban, hogy bárki képes lenne rá. De továbbra is én voltam a *Hokulea* kaptánya, és felelős voltam a személyzetemért, és...

És mialatt lassan megnyugodtam, és kifújtam magam, eszembe jutott Mihail Szidorov. Tépelődtem magamban, hogy mit kezdjünk vele. A szegény fickónak bezúzták a koponyáját, bár hogy ez mikor történt az elmúlt ötszáz év folyamán, azt nem tudtam megállapítani. Mindenesetre, a tudata ép maradt, a tartályában, valahol a kvantumszámítógép mélyén.

Aztán elindultam, és megkerestem Jürgent. Vitatkoztunk egyet, és hát igen, valószínűleg nem voltam tisztességes vele szemben, rajta tomboltam ki magam, holott nem érdemelte meg. Viszont, ahogyan soha, egyetlen alkalmat sem hagy ki, hogy felemlgesse, ekkor is közölte, hogy remekül érezte magát a tartályában, köszöni szépen. Feltette a kérdést: miért robbantanám szét Mihail buborékját? A tudatlanság igenis lehet áldás, mondta ő, és Mihail nyilván kiéli virtuális szívének minden vágyát - akármi legyen is az, amire egy orosz robotszakértő titokban áhítozik. Vodka-szökőkutak és telt idomú szexrobotok?

Jürgen azt mondta, hogy akárhogy nézzük is, semmit sem tehetünk Mihailért. Soha többé nem lesz húsvér teste, és semmi értelme felidegesíteni azzal, hogy tájékoztatjuk a Kénkö közeledéséről. A fickó tökéletesen és maradéktalanul boldog lehet

egészen addig a pillanatig, amíg becsapódik az aszteroida, aztán pedig egyszerűen vége lesz, mint minden más élőlénynek is; semmit sem fog érezni.

De mialatt vitatkoztunk, támadt egy ötletem. A személyzetem életét felügyelő rendszer órajele a normál sebesség $1/120$ -ad része volt, igaz? így ment el ötszáz év - földi év, nem a maguk túlméretezett marsi éve - a külvilágban, mialatt mi úgy éreztük, hogy négy szubjektív év telt el.

És a kísérleti börtönprogram? Na, az érdekesnek tűnt. Amikor feltöltöttek minket, nem tudtam róla, és őszintén szólva, eszembe sem jutott, hogy valaki szeretné *felgyorsítani* az idő látszólagos múlását. Vídóka elmondta, hogy a börtön órajele huszonnégyszer volt gyorsabb a normálisnál, amíg én magam véletlenül megkavartam azt, ami állítólag a leggyorsabb volt, amivel a rendszer működhetett annál a felbontásnál.

Nos, végezzük el a számítást! Mindez azt jelenti, hogy hét objektív év van hátra addig, amíg a Kénkő fejbe kólintja a Földet, vagyis annál az órajelnél százhatvannyolc szubjektív év telhet el valaki számára egy tartályban. Ami azt jelenti, hogy sokkal hosszabb életet adhatunk Mihailnak, mint amennyit valaha földi ember kapott. Azt vártam volna, hogy egy orvos, mint Jürgen, a teljes körű tájékoztatásért és az önkéntes beleegyezésért fog lármázni, de azt mondta, hogy csak vágjunk bele, és csináljuk: gyorsítsuk fel az órajelet, és hagyjuk Mihailt, hadd éljen úgy, ahogyan szeretne.

Én azonban azt gondoltam, hogy ezt az engedélye nélkül nem tehetjük meg. És igen, őszintén szólva, meg akartam tudni, hogy ki zúzta be Mihail fejét - Jaxon Dávid Fingerlee, vagy egy másik elítélt, vagy ne adj' isten a személyzetem valamelyik tagja. Nem

sok nyomozó kérdezhetette meg egy gyilkosság áldozatától, van-e elképzelése arról, hogy ki ölhette meg! így aztán elindultam az irányítóközpont felé, hogy beszéljek Szidorov elvtárssal.

Beszélgetés Mihail Ivanovics Szidorovval

Kérem, ne nevezzen asztronautának! Én, kérem, kozmonauta vagyok. Büszke orosz. *Da*, nem létezik sem Oroszország, sem Amerika, sem más állam, mióta összeomlott a civilizáció, de nekem fontos a múlt. Mi lőttük ki az űrbe az első műholdat, az első embert, és az első nőt. Mi hajtottuk végre az első űrsétát, a mi szondáink szálltak le elsőként a Holdon, a Vénuszon, a Marson. Az első űrállomás? A miénk volt. Az első ember, aki a Marsra lépett? Egy honfitársam volt.

De nemcsak kozmonauta vagyok, hanem robotszakértő is. Azt kérdi, miért választottam ezt a hivatást? Petrovicsiben születtem, ugyanabban a faluban, mint Isaac Asimov. Gyerekkorom óta gyakran felkerestem az ő ottani kő emlékművét. És arra gondoltam, hogy ha egy ilyen nagy ember származhat abból a kicsi faluból, akkor talán én is... hogy szokták mondani? Kezddetek magammal valamit.

Természetesen, olvastam az *Alapítványt* - melyik orosz ne érdekelné egy birodalom bukása, és az újbóli, gyors felemelkedésre tett kísérlet, *nyet*? De legjobban a robotos írásait szerettem, és gyerekkorom óta fejből tudom a robotika három törvényét. Még sosem hallotta? Figyeljen, kérem!

„Első törvény: A robotnak nem szabad kárt okoznia emberi lényben vagy tétlenül túrnie, hogy emberi lény bármilyen kárt szenvedjen.

Második törvény: A robot engedelmeskedni tartozik az emberi lények utasításainak, kivéve, ha ezek az utasítások az első törvény előírásaiba ütköznének.

Harmadik törvény: A robot tartozik saját védelméről gondoskodni, amennyiben ez nem ütközik az első vagy a második törvény előírásaiba.”⁴

Micsoda logikus korlátozások! És ezeket egy alig háromszáz fős faluból származó ember találta ki! Ez arra ösztönzött, hogy robotikát tanuljak. A Proxima Centauribehez való küldetéshez nagyon sok robotot zsúfoltunk be a raktérbe, hogy a megérkezés után munkára fogjuk őket; az én feladatom az, hogy felügyeljem őket.

Da, igen, ebben igaza van. Nem jutottunk el oda. Megdöbbsentem, amikor megtudtam ezt - de még jobban megdöbbsentem az ezt követő hírtől!

Számítottam rá, hogy Garvey kapitány jelentkezni fog a kérdéses időben, vagyis akkor, amikor megérkezünk az úti célunkhoz. És nem lepődtem meg, amikor csupán testetlen hangként tolakodott be az én virtuális valóságomba, nem pedig háromdimenziós avatar formájában. Azt csak akkor tudott generálni, amikor ő maga is fel volt töltve, és neki elméletileg előttünk kellett letöltődnie.

Amikor felzendül az égi hang, éppen a Szejdozero-tavon vitorláztam, mint oly sokszor tettem a való világban. Sárga vitorlával felszerelt, vörös hajót teremtettem magamnak, ugyanolyat, amilyenem valóban volt. *Lunohodnak* neveztem el, az első szovjet űrrobotok után. Jóllehet jól emlékeztem mindenre, a szimulált világban akadtak apró hibák, és alacsony felbontású területek. Elviselhetőek, de semmi sem ér fel a valósággal, *nyet?*

Szóval, amikor Garvey kapitány jelentkezett, azt kérdeztem:

- Itt az idő, hogy aktiváljuk a robotokat?

- Valójában... - Így kezdte a válaszát, és én már rég megtanultam, hogy amikor egy angol anyanyelvű ezt mondja, azt érti alatta, hogy *ez nem fog tetszem*. Elmagyarázta, mi történt, hogy a testünk még a Földön van, és a csillaghajónk nem ment sehová.

Azt feleltem:

- Akkor mindenkinek le kell töltnie. Semmi értelme, hogy még tovább a kvantumszámítógépben maradjunk.

És megint jött az ijesztő szó:

-Valójában...

Találkozott már Jameela Chowdhuryvel, az asztrofizikusunkkal? Van neki egy kifejezése, ami tetszik nekem: lesokkolt. Hát, engem teljesen lesokkolt az, amit Letitia akkor mondott. Valaki bezúzta a koponyámat? Az igazi agyam romokban van? Én pedig mindörökre ebben a *prokljatyij* kvantumszámítógépben ragadtam?

És akkor azt mondtam neki:

- Mindörökre...

Mire megint úgy kezdte:

- Valójában...

Így szereztem tudomást a Kénkő nevű aszteroidáról. A kapitány közölte, hogy le akarja lassítani az idő múlását a tartályomban, hogy látszólag hosszú életet élhessek, mielőtt az a szikla eltalálja a Földet. Máskülönben alig három szubjektív hetem maradt. Mondtam neki, hogy csak állítsa normálra az órajelet - hét év bent, hét év kint -, amíg gondolkodom, de nem akartam megnyújtani a számítógépben töltött időt. Az a négy év máris több volt az elégnél. Emlékszem, egyszer azt olvastam egy könyvben:, A

virtuális valóság teljesen egyértelműen nem több, mint léggitározás.”

Da, torkig vagyok a póttal, a szimulálttal, a színlelten. Már számoltam a napokat, hogy mikor térhetek vissza a való világba - erre kiderül, hogy beleragadtam a gépbe!

Garvey kapitány megkérdezte, van-e elképzelésem arról, hogy ki ütött lyukat a koponyámba. Azt feleltem: *nyet*. Ismerek egy Jaxon Dávid Fingerlee nevű gyilkost? Hallottam már róla - hozzánk, oroszokhoz hasonlóan három neve van, emiatt jegyeztem meg. De nem tudtam kitalálni, hogy mi oka lett volna akár neki, akár másnak, hogy elpusztítsa a testemet. Megdöbbsentem, de aztán, amikor végül kiderült, hogy ki tette, az teljesen lesokkolt!

.....

4 Isaac Asimov: *Én, a robot* (Kossuth Könyvkiadó, 1966, Vámosi Pál fordítása)

Beszélgetés Letitia Garvey kapitánnyal

Miután beszéltem Mihaillal, lementem az étkezőbe abban a reményben, hogy még találok ott néhány embert, és találtam is: kilenc főt a csapatomból, és tíz-tizenkét elítéltet. Tanultam az előző esetből, így nem próbáltam gyűlést összehívni, sem nyitóbeszédet tartani. Egyszerűen csak odamentem egy, a terem közepén álló, üres asztalhoz, felálltam rá, tapsoltam párat, füttyültem egyet, és a lábammal dobogtam. Mindenki felém nézett, még a mi újonnan megválasztott polgármesterünk, Roscoe Koudouliau is, és ekkor, amilyen hangos és egyenletes hangon csak tudtam, bejelentettem:

- Az egész átkozott bolygó pusztulásra ítéltetett.
- Mi a faszról beszél ez? - kérdezte Caleb.
- Ül le, kicsi lány! - förmedt rám egy másik fegyenc.
- Bolond picca - dörögte egy harmadik.

De én folytattam:

- Figyeljenek rám! Az egész bolygó pusztulásra van ítéelve. Egy ezer kilométer átmérőjű aszteroida tart felénk ütközőpályán, és 2555-ben, mostantól alig hét év múlva el fogja találni a Földet.

- Baromság! - kiabálta egy női elítélt.

De még Marié Dubois, a személyzetem egyik tagja is azt mondta jó hangosan:

- Jaj, ne csináld már!

- De igen, igaz, a rohadt életbe! - feleltem. - Ez az igazság. Jameela figyelj, és...

- Az a brit pipi? - érdeklődött Caleb.

- Ő az a brit, elbaszott asztrofizikus, hogy magát idézzem - vágtam vissza. - És nyomon követi azt az átkozott izét. Azt hiszik,

hogya az a pusztulás, amit eddig láttunk, durva? Ez semmi! Amikor az a kötömb becsapódik, megolvasztja a Föld kérgét.

Erre végre csend lett. Totális, döbönt csend. Ami mintha egy örökkévalóságig tartott volna, aztán fojtott hangon megszólalt az egyik űrhajósom:

- Akkor... akkor most mihez kezdünk?

- Együttműködünk - válaszoltam. - Ne feledjük, a *Hokulea* még most is orbitális...

- Ez az! - vágott közbe Caleb. - Még ott van a kurva űrhajójuk!

- Igen, ott van. És van hét évünk, hogy kitaláljuk, hogyan jussunk fel rá.

- Mindannyian? - kérdezte Caleb.

Éreztem, hogy a gyomrom görcsösen rándul egyet. Tudtam, hogy el fog hangzani ez a kérdés, de... a pokolba az egésszel, nem volt rá jó válaszem.

- A hajó hatalmas, de a lakómodul elég kicsi - válaszoltam az igazságnak megfelelően. - Nem tud eltartani majdnem hatvan embert, és...

- Akkor ez egy verseny - szólt közbe egy másik elítélt. - Lássunk, ki találja meg hamarabb a módját annak, hogy feljusson oda!

Feltartottam mindkét kezemet, hogy mindenkit elhallgattassak, és azt feleltem:

- Nem, nem, nem! Össze kell fognunk! Az űrsiklók állomása a Mojavében volt, és lehet, hogy még most is...

- Az egy fél kontinensnyire van innen! - kiabálta az egyik fegyenc. - És valószínűleg romokban hever, mint ez a város.

- És egyébként is, ez a picca itt hagyna minket - állította Caleb rám mutatva.

- Az igaz, hogy mindannyian nem mehetünk - válaszoltam. - De egy szóval sem mondtam, hogy az úrhajósoké az elsőbbség. Van egy másik lehetőség, ami mindenki előtt nyitva van. Hallgassanak meg! Kérem, hallgassanak meg! És az ég szerelmére, nyitottan álljanak a dologhoz!

Amilyen nyugodtan csak tudtam, lassan és megfontoltan elmagyaráztam, hogy ha valaki szeretne megint feltöltődni, adhatok neki még százhatvan- négy szubjektív évnyi életet, mielőtt a Kénkő belevágódik a Földbe.

Persze, kitört a hangzavar, és röpködtek a kérdések, én pedig igyekeztem a lehető legjobb válaszokat adni. Végül azonban az emberek kezdtek kiszivárogni az étkezőből. Néhányan szemlátomást elkábultak - az egyik női elítélt nekiment az ajtó keretének, amikor kifelé tartott, és páran halkan sírdogáltak. Amikor végül úgy tűnt, hogy már nem tehetek több jót senkivel, leszálltam az asztalról, és én is kiballagtam a tereméből, bár nem tudtam, hová megyek, és mit fogok csinálni. Lassan vonszoltam felfelé magam a lépcsőn az előcsarnok felé, és...

...és mellettem termett Roscoe Koudoulian, aki szintén ekkor hagyta el az étkezőt. Feszült lettem, újabb összecsapásra számítottam, de meglepően kedvesen szólt hozzám.

- Köszönöm - mondta. - Ez... ez kétségtávol megnehezíti a dolgokat, de... köszönöm. Meg kellett tudnunk.

- Elmondja a többieknek is? - kérdeztem.

- Persze, amikor találkozom velük - válaszolta, és hatalmasat sóhajtott. - Elképzelni sem tudom, mit szólnak majd hozzá. - A hüvelykujjával az üvegajtó felé bökött, és arrafelé nézve megláttam, hogy odakint egy hatalmas termetű alak lépked lassan

a törmelék között: Jaxon Dávid Fingerlee. Roscoe is őt nézte, és hozzátette: - Elmesélem Alannek, amikor bejön.

Nem vágytam másra, mint hogy lefeküdjek pihenni, de eljött a lehetőség, hogy kérdőre vonjam Fingerleet. Úgy gondoltam, ha tombolni kezd, sokkal nagyobb mozgásterem van a romok között, mint egy zárt helyiségben. Ugyanakkor, nem akartam egyedül szembenézni vele, és...

És szerencsére befutott Jameela is, épp ekkor jött be az előcsarnokba. Megkértem, hogy jöjjön ki velem, arra gondolva, hogy ha Fingerlee valami trükkös dologgal próbálkozik, akkor Jameela rázendít, és valamelyik összeesküvés-elméletével az öngyilkosságba hajszolja.

Fingerlee néhány betontömb közelében állt, és egy kiálló vasrudat nézegetett - egy, az Excaliburt méregető trónkövetelő. Hátról közeledtünk felé, de Jameela egy kicsit lemaradt.

Köhécseltem egyet, és megszólaltam:

- Alán?

Megfordult, mint egy fél piruettet végrehajtó, táncoló medve. Pólót viselt, alighanem azt, amiben a minap láttam. Egyelőre nem találtunk elég ruhát, sem módot arra, hogy kimossuk azt, amink volt - ezt a problémát is meg kellett oldanunk, még hozzá hamarosan.

Alannek időközben sikerült hátrasimítania sötét haját, de csak a jó isten tudta, miféle trutymóval kente be, hogy a helyén maradjon.

- Mi van? - morogta barátságtalanul.

- Nézze, tudom, hogy ki maga - válaszoltam. - Jaxon Dávid Fingerlee.

- És?

- És van egy... helyzet, amit rendezni kell. Az egyik úrhajósom tudata még most is fel van töltve a kvantumszámítógépbe.

- Igen, Caleb mondott valami ilyesmit - felelte Fingerlee, és a távolabb álló Jameelára nézve, az angol akcentust utánozva hozzátette: - Rohadtul nem érdekel.

- Tudja, hogy *miért* van még feltöltve? - kérdeztem éles hangon.

- Nem. És nem is érdekel.

- A teste súlyosan károsodott. A feje megsérült. Valaki betörte a koponyáját... egy feszítővassal.

- Engem vádolsz, te kurva?

- Csak kérdezem.

- Egy rakás gyilkos volt errefelé, bármelyik szerethetett másokat utánozni. Gyakran megesett.

- Igen, de csak páran juthattak be a Kvantum Krionikai Intézetbe.

- Marhaság! Wikipédia, vagy hogy a picsába hívják azt a kis robotot, azt mondta Roscoe-nak, hogy több mint négyszázan dolgoztak itt.

- Ez igaz, de...

- Bármelyikük megtehetette.

- Igen, ez is igaz. Viszont...

- De te akkor is azt hiszed, hogy én tettem. Én elmentem a vásárba fél pénzzel, szétcsaptam a fickó fejét fél kézzel...

- Ez a gondolat az én fejemben is megfordult.

Haragosan nézett rám, és a „harcolj vagy menekülj” reflexem működésbe lépett. De Fingerlee csak annyit mondott:

- Mi a neve annak az úrhajósnek?

- Mihail Sziporov.

- Mi, egy orosz? Azt hiszem, még soha életemben nem találkoztam orossal - jelentette ki Fingerlee, és megint Jameelára pillantott, aztán ismét engem nézve folytatta: - Nézze, nekem nincs bajom sem magával, sem azzal a dögös tyúkkal. Tehát, hadd mondjam meg egyszerűen és nyíltan: nem én tettem.

- Minden tiszteletem fenntartása mellett - válaszoltam -, akkor is ezt mondta, amikor annak idején megvádolták, hogy gyilkosságot követett el. Láttam a híradóban.

Legnagyobb meglepetésemre, Fingerlee felnevetett, majd azt felelte:

- Húha! Tényleg hallotta? Jó, persze, akkor hazudtam, az biztos. De magának nem kamuzok.

Megfeledkeztem arról, hogy Roscoe és Alán egyaránt rajongtak a régi filmekért.

- Fogadni merek, hogy sosem látta a *Botrány a túlvilágon*. - tette hozzá. - Elég vicces, ha az ember belegondol, hogy mit akart meglépni. Az mondja benne az egyik fickó: „ártatlan emberek nem bujkálnak hűtőládában. És nem visznek magukkal egy hajóútra” - vagy úrhajó-útra - „holttesteket”. A lényeg, hogy ártatlan vagyok, világos? Nem én tettem.

Ennél többet nem tehettem, nem igaz?

- Jól van, vettem az adást... azt hiszem - válaszoltam.

Megpróbáltam visszaemlékezni egy csattanós idézetre, amivel visszavághatnék, de csak az jutott eszembe, ami valahogy úgy hangzott: „Szerencsésnek érzed magad, fafej?”⁵ És ez aligha javított volna a helyzeten, így végül csak bólintottam egyet, megfordultam, és Jameelával együtt visszamentünk az intézetbe. Egy tapodtat sem kerültünk közelebb a rejtély megoldásához.

.....

5 Piszkos Harry

Beszélgetés Jameela Chowdhuryvel

Igen, persze, le voltam sokkolva, amikor maga felbukkant. Azt hiszem, mindannyian így voltunk vele. Elég érdekes látvány, tudja. Először azt hittem, hogy a hologramja nem életnagyságú, hanem annál nagyobb, de miután elmondta, hogy a Marsról jött, a részletek kezdtek összeállni. Mi, emberek, ha valamiben jók vagyunk, akkor az az alkalmazkodás, és a Mars-kolóniát 2041-ben alapították. Ez azt jelenti, hogy több mint ötszáz évük volt - csak a jó isten tudja, hogy ez hány nemzedéknyi evolúció, és ott vannak még a génszűrés beavatkozások, amiket elvégezhettek -, hogy alkalmazkodjanak a vörös bolygón uralkodó körülményekhez.

Egyébként, nemrég kimentem, és felnéztem a Marsra. Könnyű megtalálni az itteni, csodálatosan sötét égbolton. És valóban még most is vörös - nem zöld, és nem kék. Nem mintha másra számítottam volna. Ötszáz év nem elég, annál sokkal több kell egy világ terraformálásához. Legalább elkezdtek? Jó, bár az tény, hogy lassú folyamat.

Bár, még mindig ott van Clarké harmadik törvénye. Emlékszik rá? Ó... Szóval, ő egy huszadik századi sci-fi író volt, elsősorban egy film miatt ismerték, aminek az volt a címe: *2001: Űrodüsszeia*. Csak kérdezze róla Roscoe Koudouliant, ő biztos tud mondani néhány emlékeztető idézetet belőle. Mindenesetre, Arthur C. Clarké azt mondta: „Bármely kellően fejlett technológia megkülönböztethetetlen a mágiától.” És maguknak jó fél évezred előnyük van velünk szemben, ezért arra gondoltam, hogy talán megtalálták a módot arra, hogy felgyorsítsák az eljárást, amivel egy bolygót barátságosabbá lehet tenni az ember számára. De úgy látom, a könnyebbik utat választották. Ha nem tudtak

megváltoztatni egy bolygót, hogy megfeleljen önöknek, magukat változtatták meg, hogy megfeleljenek a bolygónak.

Tudja, hogyan kezdődött az űrverseny? John F. Kennedy - róla legalább hallott? Nem? Hát akkor nem sajnálom annyira a szegény Arthur C. Clarke-ot. Kennedy az Egyesült Államok elnöke volt. Merényletet követtek el ellene, megölték, és én tudom, hogy ki állt a háttérben. Mindenesetre, 1961-ben, amikor előállt azzal, hogy embert kéne küldeni az űrbe, azt mondta - mellesleg, tök jól tudom utánózni Kennedyt, bár a maga esetében feleslegesen erőlködöm. Szóval: „Most itt az idő, hogy nagyobb lépéseket tegyünk...”

Hát, maguk aztán hatalmas lépéseket tettek. A Mars gravitációja a Földének csupán egyharmada, és így miért is ne növesztették volna magukat két és fél méter magasra? Ami pedig a bőrüket illeti, feltételeztem, hogy a sötétkék szín egyfajta genetikai beavatkozással előállított sugárvédelemmel van összefüggésben, jól mondom? Ugyanez áll a fekete szemgolyóra? Igen, gondoltam. Nekünk is jól jönne valami ilyesmi, ha valaha eljutunk a Proxima Centaurib-hez. Az elsődleges napja egy vörös törpe flercsillag, és azok az átkozott vacakok csak úgy okádják a sugárzást.

De mint említettem, igen, meglepődtem, amikor maga megjelent. Azt hiszem, valamennyien értékeljük az önmérsékletét, ami abban mutatkozott meg, hogy nem azzal kezdte: Nézzetek rám, emberek! Gábiel arkangyal vagyok!

Jut eszembe, ha már az *Űrodüsszeiáról* beszélünk, az arról szól, hogy vannak idegen lények, akik egy titokzatos objektumot hagytak a Holdon négymillió évvel ezelőtt, abban a tudatban, hogy amikor az emberek eléggé fejlettek lesznek műszakilag,

odamennek és kiássák. Amikor az objektum végül ismét napvilágra kerül, lead egy jelzést, amivel értesíti az idegeneket arról, hogy az ember immár úrutazó faj lett. Hát, a kibelezett toronyházakat leszámítva nem látok a környéken monolitokat, vagyis honnan a fenéből tudták meg, hogy megint egy régi film kifejezését használjam, amit Roscoe bizonyosan szeret, hogy az itteni alvók felébredtek?

Kémkedtek utánunk, fogadni merek - ahogyan bizonyára az az orosz is, Mihail Szidorov. Alighanem beállítottak valahová egy riasztót, ami jelezte, hogy nagy valószínűséggel mikor fogunk felébredni. Talán a darmstadi küldetésirányító központot nézte meg először, vagy az úrsikló-állomást Kaliforniában, de tudnia kellett, hogy a kvantumszámítógépünk mindig itt lesz, Waterlooban, vagyis tisztában volt azzal, hol kell keresgélne, nem igaz?

Tehát, a nagy kérdés az, hogy maguk mi a fészkes fenét akarnak? Mire készülnek?

Beszélgetés dr. Jürgen Haasszal

Az alagsori étkező *de facto* gyűlésteremmé vált, bár ha továbbra is ennyit zabálunk, akkor hamarosan *de facto* hizlalda lesz belőle. Igen, a hibernáció utáni talpra álláshoz rengeteg kalória kell, de túl sok időt töltünk odalent, mert amikor eszünk, legalább *csinálunk valamit*.

Kezdetben az elítéltek és az úrhajósok külön-külön asztaloknál ettek, de idővel a két csoport kezdett összevegyülni. Néhányan lenyűgöző alaknak bizonyultak. Igen, mi, asztronauták a világ különböző tájairól származtunk, de akadtak azonos vonásaink: jó anyagi körülmények, jó családi háttér, kiváló iskolák, túlteljesítés minden területen. Igazság szerint, az exfegyencek többsége nem volt ilyen szerencsés, és nem lehetett tagadni, hogy többen a körülmények áldozatai lettek. Ha nincs az univerzum véletlenszerű erőinek kegyelme, én is közéjük tartozhattam volna.

Mindenesetre, ugyanannál az asztalnál ültem, mint a mi frissiben megválasztott polgármesterünk, Roscoe Koudoulion, továbbá Caleb, aki a kvantumszámítógép elleni rohamot vezette, és egy női elítélt, akinek a nevét nem hallottam, továbbá négy úrhajós, köztük dr. Solomon, az agronómusunk.

Roscoe sült babot evett, és két falat között egyszer csak azt mondta:

- Először is, azt javaslom, az egyszerűség kedvéért mindenki tegeződjön mindenkivel, ha nem bánjátok. Aztán, ami még fontosabb, nevet kell adnunk a közösségünknek. Nem hívhatjuk örökké Kvantum Krionikai Intézetnek, és őszintén szólva, nekünk, volt elítélteknek eleve nem tetszik az, amiben szerepel az intézet szó.

- A városnak már van neve - jegyezte meg a női elítélt. - Waterloo.

- Aha, de mi itt valami újat építünk - válaszolta Roscoe.

- Kit érdekel? - morogta Caleb.

- Engem érdekel - jelentette ki Roscoe határozottan. - Hét évünk maradt. Ha egyáltalán életben akarunk maradni addig, össze kell szednünk a darabokat, és meg kell szerveznünk az életünket. Szükségünk van egy névre, ami egyesít minket.

- Jól van - mondtam gyorsan, hogy lecsendesítsem a tiltakozókat. - Mit szólnátok a Newtonhoz? Egyfelől a *new town*, vagyis új város kifejezés összevont változata, másfelől Sir Isaac Newton emléke előtt tisztelegnénk vele, mivel valamennyien elhagytuk a kvantum birodalmat, és visszatértünk abba a világba, amelyben az általa felfedezett fizikai törvények uralkodnak.

Caleb rám nézett, és azt kérdezte:

- Hogy lehet az, hogy még egyedülálló vagy?

-Van egy ötletem - mondta a női elítélt. - Mit szólnátok a Phoenixhez?

- Van már egy olyan Nevadában, nem? - felelte Caleb.

- Arizonában, te lökött - válaszolta a nő. - És ha még létezik egyáltalán, valószínűleg romokban hever. Viszont, a mitológiában a fónix egy gyönyörű madár, ami a korábbi önmaga hamvaiból emelkedik fel.

- Hmm... ez tetszik - jelentette ki Roscoe.

Caleb gúnyosan horkantott egyet, de a többiek egyetértettek abban, hogy a név jó lesz. Roscoe azt mondta, hogy majd később szavazunk róla - ami meg is történt, így a Phoenix név hivatalos lett.

Rögtön ezután csatlakozott hozzánk Letitia és Jameela. Feltételeztem, hogy odakint voltak a januári hőségben, mert izzadságszag áradt belőlük.

- Az előbb beszéltem Ja... akarom mondani Alán Smitheével - közölte Letitia. - Megkérdeztem tőle, hogy ő törte-e be Mihail koponyáját. Azt állítja, hogy ártatlan.

- Hé, én is ártatlanul kerültem börtönbe! - jelentette ki Caleb.

- És én is - tette hozzá a női elítélt.

- Hát nem ez történt mindannyiunkkal? - mondta Roscoe mosolyogva.

- Jó, értem - válaszolta Letitia -, de ha tényleg nem ő tette, akkor elképzelni sem tudom, hogy ki lehetett.

- Mi a faszt számít? - kérdezte Caleb.

Épp készültem válaszolni, de Roscoe megelőzött. Egy mély hangú, selypítve beszélő valakit utánzott, és nyilván egy régi filmből idézett:

- „Ha az embernek meggyilkolják a társát, akkor az illetőnek tennie kell valamit. Függetlenül attól, hogy milyen véleménnyel volt róla életében. Pláne, ha az illető detektív. Futni hagyni a gyilkost, nem szül jó vért, arról nem is beszélve, hogy milyen rossz fényt vet az irodára.”⁶

- Pontosan - helyeselt Letitia bólogatva. - Tehát, ha nem Alán Smithee követte el, akkor ki az ördög?

NYOLCADIK FEJEZET

Beszélgetés Roscoe Koudouliannel

Hogyne, persze hogy meglepődtem azon, hogy egy aszteroida ütközni fog a Földdel. De azért nem vágott a padlóhoz a dolog. Annabelle, a lányom, az egyetlen ember, aki fontos volt számomra, évszázadok óta halott. És ez a világ, amibe végül belecsöppentünk? Nem nagy ügy, nem igaz?

De azért...

De azért hamarosan mindennek vége lesz, nemde? Nemcsak Waterloo és más, huszonegyedik századi városok maradványai tűnnek el, hanem a piramisok, a kínai nagy fal, minden emlékmű, minden múzeum. Rick tévedett: *nem* maradt meg nekünk Párizs.

És nemcsak mi, nyomorult emberek, aki megteremtették mindazt, ami meg fog semmisülni, nem csupán a még létező művészeti alkotások és épületek fognak elpusztulni, hanem az összes természetes szépség is - mindaz, ami átvészelte a globális felmelegedést. Nem lesznek folyók és tavak, nem lesznek fák és virágok, sem vadállatok, sem halak a tengerekben - a pokolba, még tengerek sem lesznek. Jameela azt mondta, hogy azok gőzzé válnak és elillannak. Ez azért... durva, nem? Túl sok ahhoz, hogy felfogjuk.

De a csillagok? Azok megmaradnak, gondolom, csak nem lesz itt senki, aki nézné őket, értékelné a szépségüket, fotókat készítené róluk és az általuk kirajzolt alakzatokról, érezné -

ahogyan az egyik költő mondja, akinek a műveit a börtönben olvastam - az éjszaka hatalmas áhítatát és csodáját.

Azt hiszem, ezért történt az, hogy amikor Valentina megkérdezte, van-e kedvem kimenni vele megnézni a csillagokat, hamar igent mondtam.

Látom, felvonta... nem, szemöldöke nincs, de látom, hogy a homloka bal oldala felemelkedett. Nem, nem így ment a dolog, őszintén szólva. Csak annyi, hogy Valentina asztronauta, és velem még sosem esett meg, hogy egy szakértő megmutatta volna az égboltot. A Hold még nem kelt fel... *még...* ezt úgy mondom, mintha lett volna fogalmam arról, hogy felkel-e azon az éjszakán vagy sem, és az intézet fényeitől távol olyan sötét ég borult fölénk, amelyet még sosem láttam.

- A Tejút - mondtam, és végigmutattam az égen, láthatártól láthatárig. Azzal próbáltam lenyűgözni Valentinát, hogy megmutatom neki, én is tudok valamit az éjszakai égboltról. De persze nem tudtam megtéveszteni, és azt kérdezte:

- Tudod, hogy mi az?

Megráztam a fejemet; a sötétben ugyan nem láttam, de ahogyan anyám szokta mondani, talán hallotta a csörömpölést.

- Az a galaxisunk korongja. Befelé nézünk, a galaktikus középpont felé. Az egész cucc, a teljes galaxis 200 milliárd csillagból áll.

Felnéztem arra a fényfolyóra, és elgondolkodtam azon, amit hallottam. Tudja, nagy kár, hogy a civilizáció összeomlása előtt nem kapcsoltuk le a lámpákat a városainkban, mondjuk, évente egyszer, egy órára, hogy mindenki tisztán láthassa, milyen a Tejút.

Tényleg? Maguk ezt csinálják minden éjjel? Hűha. Nem félnek, hogy kirabolják magukat, amikor lekapcsolják a lámpákat? Itt, a

Földön elszabadult volna a pokol, ha valaha megtettük volna.

Óvintézkedések? Mint például? Ó. Nem tudom, hogy tudnék-e együtt élni azzal. Még a szimulált börtönben sem figyeltek éjjel-nappal, ott sem filmezték minden egyes mozdulatomat.

Na szóval, Valentinának volt egy LED-es zseblámpája. Vörös celofánt borított rá, hogy jobban lássunk a sötétben.

- Nézz csak oda! - mondta. - Láthatod az Androméda -galaxist.

- Hol? - kérdeztem.

- Látod a Cassiopeia W-jét? Onnan indulva nézz lefelé, amíg meg nem találsz egy kicsi, fehér foltot!

Próbálkoztam, de túl sok volt a csillag, és nehezen lehetett kivenni bármiféle mintázatot.

- Nem találom - vallottam be végül.

- Várj, segítek - felelte, és megfogta a kezemet. És igen, egész idő alatt férfihangon beszélt, de így is meglepődtem, amikor megéreztem, hogy egy férfi keze megérinti az enyémet. Valentina addig hajlítgat- ta és forgatta a karomat, amíg a megfelelő foltra szegeződött az ujjam, és ekkor megláttam. - Az a fény két és fél millió évvel ezelőtt indult útnak - mondta Valentina. - Még a Homo nemzetség megszületése előtt. Ez a legtávolabbi objektum, amit szabad szemmel láthatunk, és az egyetlen dolog az északi égbolton, ami *nem* része a saját galaxisunknak.

Elengedte a kezemet, és ettől, őszintén bevallom, egyszerre éreztem megkönnyebbülést és csalódottságot.

- Hová is akartok menni? - kérdeztem ekkor. - A Proxima Centaurihoz, ugye? Az hol van?

- Távcső nélkül nem látható, sőt Kanadából soha nem látható. Az egy déli csillagkép.

- Sajnálom, hogy nem jött össze az utazás.

- Köszönöm - felelte Valentina. A hangján sóvárgás érződött, de azt hiszem, nem az élete miatt bánkódott, és nem is miattunk, akik szintén itt ragadtunk, ezen a kőgolyón, amit a Kénkő szét fog hasítani. Nem, ő egy másfajta utazáson volt, tudja? És találniuk kellett valamilyen módot, hogy pótolják a rég lejárt érzéstelenítőket, máskülönben az útja nagyon rázósnak ígérkezett.

Végignéztam a keletitől a nyugati láthatárig ívelő Tejúton, és megjegyeztem:

- Olyan valószerűtlennek tűnik...

Ekkor meglepődtem, ugyanis Valentina felnevetett.

- Mi olyan vicces?

- Úgy beszélsz, mint Jameela.

- Ki?

- Jameela Chowdhury, az asztrofizikusunk. Lehetségesnek gondolja, hogy ebből az egészből semmi sem valóságos, hogy mielőtt feltöltődtünk, már egy számítógépes szimulációban éltünk.

Jóllehet a virtuális börtön pokolian valóságosnak érződött, millió apró részletből meg tudtam állapítani, hogy ez sokkal valóságosabb.

- Miért gondolja ezt?

- Ó, már a civilizáció összeomlása előtt is sokan hitték azt, hogy egy szimulációban élünk. Az érv így hangzott: az emberiség egyszer elég számítógépkapacitással fog rendelkezni ahhoz, hogy szimuláljon egy mesterséges világot, amit nem lehet megkülönböztetni az igazitól. És abban a jövőben a történészek nyilván szimulálni akarják a múltat, nemde? Hogy láthassák, hogyan alakultak volna a dolgok, ha például nem követnek el

merényletet Hayakawa elnök ellen. Vagyis, ha végül, mondjuk, egymillió szimulációt futtatnak erről az évről, ami a... hmm... kétezer-ötszáz...

- Kétezer-ötszáz-negyvennyolc - mondtam.

- Igen, az. Szóval, ha egymillió tökéletes szimuláció van 2548-ról, és csak egy igazi 2548, akkor millió az egyhez az esélye annak, hogy az egyik szimulációban vagyunk.

Végiggondoltam ezt, de aztán megráztam a fejemet, és azt feleltem:

- A múlt senkit sem érdekel. Te... mikor is születted?

- Kétezer-huszonhétben.

- Láttál valaha némafilmet?

-Nem.

- És fekete-fehéret?

- Ő... egyet-kettőt, azt hiszem.

- Na, abból több ezret csináltak. De szinte már senki sem nézi őket. Nem mintha most bárki nézhetné, hanem úgy értem, már az összeomlás előtt sem nézett szinte senki fekete-fehér filmeket. Pedig az még nem is a távoli múlt történelme. Igen, az emberek még olvasnak 20. századi könyveket, de 19. századiakat? 18. századiakat? A leghíresebbeket még talán, de általában véve nem. A múlt nem igézi meg annyira az embereket, hogy milliószor szimulálják bármelyik részét.

Nem láthattam Valentinát, de a hangjából ítélve mély benyomást tett rá az, amit mondtam neki.

- Ez kiváló észrevétel - felelte halkan. - Jameela szabadgondolkodó, már amennyire egy fizikus az lehet. Ha engem kérdezel, azért akart elmenni a Proxima Centaurihoz, mert a tudományos közösségből sokan nem értettek egyet vele sok

dologban. A legtöbb fizikus azt mondaná, hogy azzal, hogy a jövőben az emberek majd újra és újra szimulálni akarják az őseiket, két probléma van.

Ezekben a percekben lassan sétáltunk, és a zseblámpa vörös fényköre világította meg előttünk az utat. Élveztem a csodás égbolt látványát, a meleg szellőt, és főleg a társaságomat.

- Először is - folytatta Valentina -, a káoszelmélet. Hallottál már róla?

- Aha. A főiskolai program során tanultam róla. Az az ok, amiért senki sem tudja kiszámítani, hogy hosszú távon mi fog történni a részvénypiacon. Nagyon apró, látszólag jelentéktelen tényezők is képesek hatalmas eltéréseket okozni.

- Pontosan. És nem számít, milyen precízen modellezed le a múltat - tette hozzá Valentina -, egykét kisebb részlet biztosan téves lesz, és a szimulációd hamar elkanyarodik a valóságtól, egészen addig, hogy bármiféle történelmi tanulmányhoz hasznavehetetlen lesz.

Bólogattam, bár ezt ő nem láthatta, és azt feleltem:

- Mint amikor megfogantunk. Ha a szüléink egy másodperccel később szexáltak volna, egy másik sperma termékenyítette volna meg a petesejtet, és akkor születhetnél volna... ööö...

Féltem attól, hogy Valentina megsértődik, de barátságosan válaszolt:

- Lehettem volna lány, nem pedig fiú, vagy egy nagyon másfajta fiú. Így igaz. És van még egy dolog. Mint már említettem, Jameela szembehelyezkedik a többségi véleménnyel, de a legtöbb fizikus kezd hinni abban, hogy egy blokk univerzumban élünk.

- Egy miben?

- Gondolj rá így: ha veszed egy film összes kockáját... ööö, melyik a kedvenced?

- Hogy szerintem melyik minden idők legjobb filmje? A *Casablanca*.

- Arról legalább már hallottam - felelte Valentina nevetve. - Jól van, tehát, gondold azt, hogy az a film megjeleníti az egész időt. És gondold azt, hogy az az egyetlen kocka, amit most éppen megvilágít a vetítógép, az a jelen, rendben? Nos, előre vagy hátra is tekerheted a filmet úgy, hogy az a pillanat, ami a most, folyton változik, de maga a film nem változik, igaz? Minden, ami a most előtt történt, megváltoztathatatlanul rögzítve van - tekerd vissza a filmet, és játszd újra, Sam, és semmi sem fog változni -, és minden, ami a most után következik, ugyanúgy rögzítve van. Még ha nem is láttad még a végét, az már ott van, és arra vár, hogy a gép megvilágítsa.

- Akkor mi történik a szabad akarattal?

- A legtöbb fizikus azt mondja, hogy az nem létezik. A választás csupán illúzió, nem igazi választás. Az univerzum filmje... hogy is mondják? Dobozban van. Csak még nem láttuk a végét.

Ezen megint elgondolkodtam. Negyedszázaddal ezelőtt, az én időszámításom szerint, és majdnem ötszáz évvel ezelőtt, a világ időszámítása szerint, elkövettem egy hülyeséget, egy gonosztettet. De... bizonyos mértékig vigaszt nyújtott a gondolat, hogy nem tehettem volna mást, hogy az a jelenet óhatatlanul része volt az életem történetének.

Valentina folytatta:

- Szóval, érted, ha ez blokk univerzum elmélet lesz az uralkodó paradigma a fizikustársadalmon kívül addigra, mire a távoli jövőben az emberiség rendelkezni fog a technológiával, amellyel

egész világokat szimulálhat, a kontrafaktuális vagy az alternatív történelem gondolata mehet a süllyesztőbe. Értelmetlen lesz a múlt különféle változatait szimulálni, mert a múlt *nem lehetett* másmilyen.

- Hmm - hümmögtem. - Láttad valamelyik klasszikus Disney-filmet? A *Hamupipőké*t? A *Hófehérké*t?

-Nem.

- Van egy, aminek az a címe, hogy *A Dél dala*. A Disney úgy tett, mintha sosem létezett volna, mert egy - hogy is mondtad? - olyan paradigmán alapult, amiben már senki sem hitt: azon, hogy a rabszolgák boldogok voltak. Ma már nem mesélünk ilyen történeteket.

- Rendben - válaszolta Valentina. - Vagy a történetek arról, hogy a Föld csupán hatezer éves, vagy több isten irányítja, vagy tudom is én. Némelyik elgondolást egyszerűen kihajítottuk, és ha kidobták azt az elméletet is, amely szerint a múlt másmilyen is lehetett volna, akkor nem valószínű, hogy valakinek eszébe jut megteremteni több millió változatát.

Elhaladtunk egy irodaépület maradványa mellett, a fekete alak jókora, szögletes darabot kitakart a csillagos égből.

- Vagyis a te Jameela barátod bizonyosan téved - mondtam ekkor. - Már nem egy szimulációban élünk.

- Pontosan - helyeselt Valentina, és mialatt továbbsétáltunk, a keze ismét megtalálta az enyémet. Megszorítottam, és tudtam. Tudtam, hogy ez a valóság, annyira a valóság, amennyire csak lehetséges.

Beszélgetés dr. Jürgen Haasszal

Az egész világ meg fog semmisülni - ez a kilátás továbbra is halálra rémített -, de addig még hét év volt hátra, és biztosítanunk kellett az életben maradás feltételeit. Ebből a célból Roscoe Koudoulian segítséget kért az alagsorban tárolt, fagyasztott élelmiszerek leltározásához - egy politikus dicsőséges élete -, és önként jelentkeztem.

Mialatt dolgoztunk, beszélgettünk. Meglepődve tudtam meg, hogy Roscoe apja szociológiát tanított, és még jobban meglepődtem, amikor kiderült, hogy Roscoe is folytatott ilyen jellegű tanulmányokat. És most elszánta magát, hogy a tanultakat hasznosítva alakítja ki a mi új közösségünket.

- Kaptunk egy esélyt arra, hogy újraindítsuk a társadalmat, legalábbis annyi időre, amennyi a Földnek maradt - mondta. - Nem kell feltétlenül visszatérni arra az útra, amelyiken régebben jártunk.

Elkezdtem számolni a kőkeményre fagyott zacskókat, ő pedig folytatta:

- Van három dolog, amit a nyugatiak magától értetődőnek vesznek bármely társadalommal kapcsolatban: az államot, a törvények uralmát és a felelős kormányzatot. De nekünk talán nincs is szükségünk államra. Végso soron, az állam feladata azt, hogy kereskedjen más államokkal, vagy védekezzen azokkal szemben, és ma már errefelé nem léteznek más államok.

- Aha - hümmögtem, és kidobtam egy plasztikzacskót, aminek sérült volt az ellenőrzőszalagja.

- Nem - folytatta Roscoe -, nekünk csak a másik kettőre van szükségünk: a törvények uralmára és elszámoltatható kormánya.

Mind a kettőért, amíg nem bővítem ki a csapatomat, én felelek. De van egy sor különféle igazságszolgáltatási rendszer. Alán Dershowitz, aki jogot tanított a... ööö, a Harvardon, azt hiszem, azt mondta, hogy úgy lehet a legjobban felmérni, hogy egy társadalom milyen fajta igazságszolgáltatást akar, ha megkérjük a polgárait, hogy adják meg az x értékét ebben a mondatban: inkább hagyjunk futni x bűnöst, mint hogy bebörtönözzünk egyetlen ártatlant. - Nos, az Egyesült Államokban, és azt hiszem, itt Kanadában is, a tíz volt a jellemző szám. Ez az, amit *kétségkívül indokoltnak* tartottunk, semmint indokolhatatlannak. A totalitárius rendszerekben ez a szám sokkal kisebb volt: egy bűnös se ússza meg, és kit érdekel, ha számtalan ártatlan börtönbe kerül? És persze, a hozzánk hasonló, érző szívű emberek esetében a mágikus szám óriási volt: inkább hagyjunk futni egymillió bűnöst, mint hogy börtönbe vessünk egyetlen ártatlant.

- Szóval, mit gondolsz, nálunk mennyinek kéne lennie a számnak? - kérdeztem.

- Őszintén szólva, nem tudom biztosan. Nagyon kevesen vagyunk, vagyis, ha hagynánk, hogy tíz aktív bűnöző szabadon rohangáljon, az pusztító hatással járna.

- Hát, ha ez számszaki probléma - válaszoltam -, akkor el kéne végezned pár számítást... és ha van valami, aminek bővében vagyunk, az a számítókapacitás, és a képesség, hogy virtuálisvalóság-szimulációkat futtassunk.

Roscoe pár pillanatig meredten bámult rám, majd azt mondta:

- Ön, dr. Haas, egy zseni!

- Mondj valami olyat, amit nem tudok! - feleltem mosolyogva.

Amikor végeztünk a leltározással, Roscoe-nak el kellett intéznie egy másik sürgős kormányzati ügyet - szivárgott az egyik

vécétartály -, én pedig elindultam, hogy megkeressem Letitiát. A második emeleten, az elektronikai laborban találtam rá: ő is leltárt készített. Mindig szorgalmas, mindig keményen dolgozik. Megálltam a nyitott ajtóban, és pár pillanatig némán figyeltem őt, mielőtt észrevett volna.

- Szia! - köszöntem rá végül. - Hogy s mint?

- Jól vagyok - felelte. - És te?

- Minden rendben - válaszoltam, és rövid szünet után hozzátettem: - Biztos, hogy jól vagy? Nem sokat mondtál a Kénkőről, és...

A kezét feltartva jelezte, hogy váljak egy kicsit - ezt a gesztusát már megismertem a küldetésre való felkészülés alatt.

- Van egy kis gond - mondta aztán -, de rajta vagyok.

És biztosan tudtam, hogy ez is igaz. Nem csupán huszonnégy asztronauta közül választották ki kapitánynak, hanem több tízezer fő közül, akik jelentkeztek a Proxima Centauri-küldetésre. Méghozzá azért, mert egyedülállóan tudott összpontosítani, sosem rettent meg, és a körülményektől függetlenül, mindig elvégezte a feladatát. Létezik erre a valamire egy kifejezés, de kevesekre illik annyira, mint órá.

Letitia Garveyban aztán van spiritusz.

És, tudja, tényleg megérdemelte a munkáját. Az örületbe kergette, valahányszor valaki azt mondta: Ó, *hát persze* hogy egy nőt választottak ki, méghozzá egy színes bőrű nőt, a Föld első csillaghajója kapitányának. Tud robbanni is, mint mindenki más, és láttam, amikor kiviharzott egy tévéstúdióból, egy élő adás kellős közepén, mert a műsorvezető felvetette neki ez a dolgot. Nyilván idegesítő lehet az, hogy Letitia mindenkit felülmúlt - köztük engem is, ha őszinte akarok lenni -, és megkapta a csúcs

melót, aztán az emberek azt feltételezik, hogy csak úgy odaadták neki.

Viszont, volt egy pillanat, csupán egyetlen pillanat, amikor másmilyennek láttam. Ő és én kölcsönkéntünk két lovat a mennonitáktól. Letitia sokkal jobban lovagol, mint én, de sikerült megmaradnom a nyeregben, és tartottam az iramot. És úgy találtuk, hogy a 401-es út elég jó állapotban maradt ahhoz, hogy elmenjünk esetleg egészen Torontóig, bár tele volt kocsironcsokkal, amiket folyton kerülgetni kellett.

Waterloo és Torontó között nem sok kiaknázatlanul hagyott föld létezett, és ahogyan haladtunk előre, egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy a civilizáció összeomlása milyen totális volt.

Végül elég közel jutottunk, hogy láthassuk Toronto büszkeségét és örömét, a CN Tornyt. Még állt, de vagy tizenöt fokkal megdőlt, és hiányzott róla az a száz méter magas antennaoszlop, ami régebben kiállt a SkyPodból - minden bizonnyal lezuhant, és belevágódott a földbe.

Nyilván azt gondolja, hogy engem, a derék torontói fiút összetört a látvány. De Letitia volt az, akit valójában mélységesen lesújtott. Mialatt a távolban álló tornyot néztük, láttam rajta, hogy valami meghal benne.

Két teljes nap kellett ahhoz, hogy megtegyük a száz- egynéhány kilométert, és útközben sehol sem láttunk működőképes műszaki dolgokat. Letitia álma arról, hogy valahogyan eljutunk a négyezer kilométerre, a Mojavében lévő űrközpontba, és ott találunk működő űrsiklókat, és valahogyan feljutunk velük a *Hokuleára* - ott és akkor szertefoszlott, mialatt a megdőlt, lefejezett tornyot bámultuk. Letitia lecsúszott a lováról, támaszt keresve nekidőlt az úton összevissza álló, több ezer rozsdás kocsironcs egyikének, és

csak lassan csóválta a fejét jobbra-balra, megint, megint, és megint.

Beszélgetés Letitia Garvey kapitánnyal

Igen, az olyan volt, mint egy kőkemény ütés gyomorszájra. A lóháton tett hosszú, fárasztó hazaút alatt Jürgen és én alig váltottunk egy-két szót. De végül hazaértünk. Visszaadtuk a kimerült lovakat Sarah apjának, és Joshua, a kovács nekilátott új patkókat készíteni mindkettőnek.

Másnap reggelre, ha lélekben nem is, legalább testileg helyrejöttem. Jürgen és Roscoe - maga a méltóságos polgármester úr - megkerestek, hogy beszéljenek velem. Szimulációkat akartak futtatni, és én voltam az egyetlen élő ember, akinek volt felhasználói jogosultsága ahhoz, hogy programozza a kvantumszámítógépet. Őszintén szólva, ezt a fajta programozást mindig is élveztem, és az, hogy ezzel vacakoltam, jót tett a hangulatomnak - legalább csinálhattam valami hasznosat.

Máris létezett több ezer feltöltött szimuláció, amiket módosíthattam, így a munka nem tartott sokáig, és voltak beépített rutinok, amelyekkel megteremthettem azokat a szereplőket, amiket nem élő ember irányít. Több tucat, ötvennyolc fős társaságot állítottam össze - ennyi emberből állt a mi kis közösségünk -, a nemek aránya, az életkor-megoszlás és hasonló szempontok figyelembevételével.

Internet már nem létezett, de a kvantumszámítógép tartalmazott egy teljes, archivált pillanatfelvételt az egész világhálóról, köztük a teljes média összes anyagát, és ez közvetlenül az eredeti feltöltésünk előtt készült. Mint azt nyilván ön is tudja, ez az adatmennyiség semmi ahhoz képest, amennyi több tucat emberi tudat futtatásához kell. Mindenesetre, az internet-archívum segített kialakítani mindent, amit akartunk -

ami, azt hiszem, annak a személynek szólt, aki számára a mennyországot a *mindenről* szóló sorozatok végeérhetetlen bámulása jelentette. Ha van másik törvény, ami lehetővé tette, hogy Arthur C. Clarké mágikus technikáról szóló törvénye lehetségessé váljon, akkor az Gordon Moore-é.

Az archívum elegendő információval szolgált ahhoz, hogy összeállítsuk a Roscoe által kért, különféle forgatókönyveket. Készítettem velem olyat, ami feudalizmuson alapult, továbbá királyságokon, diktátorságokon, kommunizmuson, szocializmuson, liberalizmuson, konzervativizmuson, az ókori és a modern Kínán, és még további változatokat.

Készítettem egy olyat is, ami az amerikai elnöki rendszeren alapult, és olyat is, ami a parlamentárison, generáltam továbbá ősközösségi társadalmat, régimódi és az új mennonita közösséget, kommunákat és kibucokat.

Feltöltöttem minden változatot a gép saját memóriájába, aztán ráléptem a gázra, vagyis a maximálisra állítottam a rendszer órajelét. Ezekkel az alacsony felbontású szimulációkkal, amelyek ugyanabban a fizikai környezetben játszódtak, fel tudtam menni a normál sebesség ötszázszorosára, így egy hét futtatás után meg tudtuk nézni, mi játszódtott le a szimulációkban egy évtized alatt.

A fele azonnal teljes horrorrá változott. Édes istenem, még soha életemben nem láttam annyi vért! Nem tudom, hogy Jürgen miért utálja a vörös színt, de annak a hétnek a végére én is meggyűlöltem. Hogy mikre képesek az emberek!

Beszélgetés dr. Jürgen Haasszal

Miután áttekintettük az összes szimulációt, Roscoe kidolgozott számunkra egy fantasztikus rendszert, amihez az ausztrál preferenciális szavazást használta alapnak, de csavart egyet rajta. Kidolgozott egy listát, ami felsorolta a kormányzás harmincöt összetevőjét, például a rendfenntartást, a viták rendezését és a forráskezelést. Mindenki kiválasztott tíz összetevőt, amivel kapcsolatban ki akarta nyilvánítani a véleményét, és kapott száz pontot, amit eloszthatott közöttük. Ha valaki fontosnak tartotta például az igazságszolgáltatást, adott neki ötven pontot, a maradékot pedig elosztotta a többi kilenc kategória között.

És így, amint mindenki megadta a preferenciáit, a mi kis Phoenix nevű közösségünk, az első algoritmikus demokrácia, feltámadt hamvaiból. Matematikával a győzelemért!

Beszélgetés Roscoe Koudouliannal

Éjszakára nem szoktuk bezárni az ajtóit annak, amit nemrég még Kvantum Krionikai Intézetnek hívtunk, de most már Phoenix városházának. Miért zártuk volna? Rajtunk kívül csak a mennoniták éltek a környéken, ők pedig nem jelentettek veszélyt senkire. Igen, azok a mosómedvék, amiket láttam, meglepően eszesek voltak - talán fejlődtek valamennyit az utóbbi ötszáz évben. Mindenesetre, akármilyen okosak voltak, aligha tudták kinyitni az üvegajtókat.

Ám megfeledkeztem valakiről, és polgármesterként az én dolgom volt, hogy rendezzem vele a dolgokat.

Penolong vette észre, hogy Hornbeck bejött az előcsarnokba, és a kis robot rögtön megkeresett. Néhány úrhajós összeköltözött, de a többiek - engem is beleértve - kerestek maguknak valamilyen zugot az épületben, amit a sajátjuknak mondhattak - vagy saját tartályt, ha úgy tetszik. Én egy kisebbfajta konferenciaszobában rendezkedtem be. Amúgy is szeretem a kemény ágyat, és így némi párnázattal ellátva a tárgyalóasztal pont megfelelt a célnak. Nyitott szemmel feküdtem, és, mint minden éjszakán, megpróbáltam elaludni, de kísértettek az emlékek... igen, annak a napnak az emlékei, amelyen megöltem Mitch Andershotot. Így aztán, amikor Penolong bekopogott, azonnal felugrottam. A robot gyanította - és, mint kiderült, igaza volt -, hogy Hornbeck azért lopózott be, hogy ennivalót szerezzen az alagsori étkezőben, és Penolongot hátrahagyva lerohantam oda.

Az étkezőben csak Hornbeck tartózkodott, aki háttal állt nekem. Pár nappal korábban kiszedtünk egy halom ételt a kriogén

fagyasztóból, és azokat azóta egy közönséges hűtőben tároltuk. Hornbeck most abban a hűtőben kotorászott.

- Mi a fenét keresel itt? - kérdeztem éles hangon.

Lassan fordult meg, mint akit rohadtul nem érdekel semmi.

- Kerítek magamnak egy kis kaját - felelte higgadtan. - Van valami problémád ezzel?

- Ezzel nincs - válaszoltam. - Bőven van ennivalónk, egy ideig biztosan kitart. De veled nagyon is van problémám.

- Tényleg?

-Tényleg. Megpróbáltál megerőszakolni egy tizenéves lányt.

Megvonta a vállát, mintha ez nem lett volna olyan nagy ügy. Addig azt feltételeztem, hogy gyilkosságért csukták le, mint engem is, de ekkor megfordult a fejében, hogy te jó ég, lehet, hogy nemi erőszakért börtönözték be.

- A rohadt életbe - mondtam -, nem kerültél volna bele a kísérleti programba, ha nem gondolták volna rólad, hogy megfelelő jelölt vagy a rehabilitációra.

Hornbeck megint rántott egyet a vállán, és azt felelte:

- Meg tudom játszani magam, ha kell.

- És akkor most folytatni fogod a... mit is? Mész, és nőket erőszakolsz meg, és még a jó isten tudja, milyen aljasságokra készülsz?

- Mi közöd hozzá?

- Az, hogy mi itt megpróbálunk felépíteni egy kibaszott civilizációt!

Hornbeck rám szegezte véreres szemét.

- Minek? - kérdezte gúnyos hangon. - Hogy megint összeomoljon? - Felém bökött a mutatóujjával, és hozzátette: - És össze fog. Ezt te is tudod. Azt hiszed, nem hallottam a dolgokról?

Egy kibaszott üstökös belénk fog vágódni. Akkor mi értelme, ember? Milyen kurva értelme van az egésznek?

Közelebb mentem hozzá, és indulatosan feleltem:

- Az az értelme, te seggfej, hogy legalább hét évünk van még hátra. És polgármesterként az én dolgom biztosítani, hogy ezek jó évek legyenek a legtöbbünk számára. - Nem kérdeztem meg tőle, hogy látta-e az eredeti Star Trek-filmeket, mivel egy hozzá hasonló szörnyeteg nem lehetett *Trekkie*, de azért hozzátettem: - „A többség igénye fontosabb a kérésekénél.”⁷

- A picsába ezzel a baromsággal! Ennek a kibaszott világnak hamarosan vége lesz, és amennyire lehet, kiélem magam, mielőtt megtörténik.

Hornbeck olyan harmincöt év körülinek tűnt, ami azt jelentette, hogy a húszas évei közepén járhatott, amikor kitört a Covid-50.

- Téged talán nem ismerlek - feleltem -, de a kibaszott fajtadat igen. Te az a fajta címetes fasz vagy, aki nem volt hajlandó beoltatni magát Covid ellen, igaz? - Nem válaszolt, de elfordította a tekintetét, én pedig folytattam: - Sosem voltál tekintettel az egész civilizációra. Csak saját magaddal törődtél.

- Engem nem érdekel más, csak én magam - válaszolta mogorván. - Nincs ezzel semmi baj.

- Vedd ki te is a részed a munkából! - vágtam vissza. - Tegyél valamit a közösségért! Ez az, amivel nincs semmi baj.

- Nekem nincs szükségem kibaszott közösségre.

- Valóban? Hogyan fogsz megélni? Majd vadászol és gyűjtögetsz?

- Úgy fogok zabálni, mint egy király, hozzátok képest, akik azt az évszázadok óta lefagyasztott szart eszitek. Láttad azokat a sötét

bugrisokat. Csak bemegyek az egyik házba, és elveszem azt, amit akarok. Nem fognak szembeszállni velem.

- Ha ők nem, akkor majd én!

- Tényleg? Te és melyik hadsereg?

- Csak csináld, és megtudod! A többi volt elítélt között akadnak nagyon kemény fickók. Már eddig is alig tudtam visszafogni őket, hogy ne verjék szét egymást. Boldogok lennének, ha kapnának egy célpontot, amit kicsinálhatnak.

Hornbeck ezen szemmel láthatóan elgondolkodott.

- És abban is tévedsz - tettem hozzá -, hogy a mennoniták nem tesznek semmit. Lépni fognak. Ha valaki nem tartja be a szabályokat, azt előbb kiközösítik, aztán száműzik. Az ő szemszögükből egyszerű a dolog: vagy bent vagy, vagy kint. Számomra abszolút észszerű a gondolkodásmódjuk. Tehát, mi legyen, Hornbeck? Adok neked még egy utolsó esélyt, hogy meg...

- Majdnem azt mondtam, „megbánd búneidet”. Tessék, az ember a mennonitákról beszél, és hirtelen ilyen szavak jönnek a nyelvére. Újra próbálkoztam: - Adok egy utolsó esélyt, hogy meggondold magad. Bent vagy, vagy kint?

- Ki a fasznak képzeled magad? - kérdezte gúnyos hangon.

A város polgármesterének - gondoltam, aztán még valami átvillant az agyamon. - *Kettő, négy, hat, nulla, egy. Jean Valjean.* De amit válaszoltam, az így hangzott:

- Én vagyok az, aki sokkal rendesebb vagyok hozzád annál, mint amit érdemelnél. Tehát, válaszolj: bent vagy, vagy kint?

A seggfej nagyjából azt a feleletet adta, amire számítottam: az arcomba köpött. Hátrahúztam a jobb kezemet, hogy lecsapjam, de megszólalt bennem az én belső mennonitám, és mozdulatlanra dermedtem úgy, hogy az öklöm az arcom mellett maradt.

- Tekintsd magad kiközösítettnek! - mondtam végül. - Ne dugd be még egyszer azt az ocsmány képedet se ide, se a mennonitákhoz! Te... te mostantól száműzött vagy. - Elfordultam, és elindultam a kijárat felé, majd megálltam, és visszaszóltam: - Ó, és jó étvágyat a bogyókhoz, meg a döglött mókusokhoz, te rohadék!

.....

7 Star Trek II - Khan haragja

Beszélgetés Valentina Solomonnal

Roscoe és én kéz a kézben sétáltunk, fényes nappal, egy széttört betontömbökkel és szilánkokra zúzódott téglákkal teli területen. Roscoe körülnézett, és halkán megszólalt:

*Nyáridon mint vastag szőnyeg szétterül,
rejtekül
régi romnak, nyomnak, hogy csak sejthető
kő s fatő -*

*ahol egykor kéj és könny közt nagy tömeg
lüktetett⁸*

Meglepetten néztem Roscoe-ra, és megjegyeztem:

- Ezt nem egy régi filmből vetted.

- Hé, nem csak azokat véstem bele az emlékezetembe! - válaszolta nevetve. - A börtönben az embernek bőven van ideje megtanulni különféle dolgokat. Ezt Robert Browning írta, a *Szerelem a romok között* című versében.

Megszorítottam a kezét, és bizonyára vigyorogtam. Egy darabig hallgatagon ballagtunk, aztán előhoztam a témát, ami nem hagyott nyugodni.

- Szóval, átgondoltad a felvetésemet? - kérdeztem halkán. - Hogy csatlakozz hozzám egy virtuális világban?

Roscoe hirtelen szomorú képet vágott.

- Nagyon sajnálom, de nem töltődhetek fel újra. Nem tehetem meg - mondta, és mialatt a szívem hevesen dobogott, tovább beszélt: - Igen, hallottam tőled és más úrhajósoktól, hogy amikor

nem vagy elítélt, akkor egészen más ügy. Hogy mindent megkaphatsz, amit csak akarsz. De te csak négy szubjektív évet töltöttél odabent. Én huszonnégyet. Akárki, akármit mond, a tartályban az élet számomra mindig olyan lesz, mintha rab lennék.

- Teljesen őszintén mondom, hogy nem olyan lesz.

- Az eszemmel talán még értem a dolgot - válaszolta Roscoe -, de érzelmileg? Mondd bármelyik exelítéltnek, hogy csak annyit kell tennie, hogy átmegy egy vasrudakból készült ajtón, és az édenkert- ben találja magát, nem lesz képes megtenni.

- Vannak emberek, akik kedvelik a börtönéletet - feleltem, és gyűöltem azt, hogy könyörgő hangon mondtam ezt. - Amikor kiszabadulnak, mindent megtesznek, hogy visszakerüljenek.

- Ez igaz, de én nem ilyen vagyok - jelentette ki Roscoe. - Számomra egy átok volt. Az egyetlen dolog, amiért megérte elviselni, az az ígélet volt, hogy találkozhatok Annabelle-lel, a kislányommal úgy, hogy számára csak tíz hónap telik el. Hát, ebből nem lett semmi. Nem engedtek ki, amikor kellett volna, és szegény Annabelle... immár több száz éve nem létezik.

- Bárcsak találkozhattam volna vele!

- Köszönöm. Kedvelt volna téged - mondta Roscoe, majd elhallgatott, és egy darabig hagytam, hogy csend uralkodjon kettőnk között. De végül Roscoe ismét beszélni kezdett: - Amikor bent voltam, Annabelle volt az egyetlen, aki számított nekem. A többi elítélt, azok semmik voltak; csupán számítógéppel szimulált alakok. De most már idekint vagyok, és a többi elítélt abszolút valóságos. Most már fontosak nekem, és megválasztottak vezetőjüknek. - Megcsóválta a fejét, és hozzátette: - Nem töltődhetek fel még egyszer. Most, hogy a Kénkő felénk tart, úgy

érezném, hátat fordítok életem - mindenki élete - legfontosabb harcának.

Nem mondtam rá semmit, ő pedig folytatta:

- Az önző felem azt akarja, hogy maradj. Annyira szeretném, hogy az már fáj. De te nem ezt akarod, jól tudom. Talán... jobb lesz, ha feltöltödsz. Letitia azt mondja, adhat neked még százhatvannyolc évet, mielőtt ideér az aszteroida.

- Gyere velem! - kértem halkán, és nem mondtam ki, de arra gondoltam: *Minket egymásnak teremtettek.*

- Nem tehetem - válaszolta Roscoe. - Nem tudom vállalni. Még másfél évszázad? - Feltartotta szabad bal kezét, és sietve hozzátette: - Ne érts félre! Örülök, hogy élek, de csak egy kicsit. Megöltem egy embert, és már azelőtt sem tudtam rendesen aludni, mielőtt a Kénkő miatti aggodalmak tartottak ébren. Minden éjjel órákon át csak feküdtem, és a tettemen gondolkodtam. Elviseltem a bűntudatot, de nem bírnám elviselni még egy évszázadon, vagy több időn át.

Megszorítottam a kezét, és azt mondtam:

- Leróttad az adósságodat a társadalom felé.

- Igen, ezt mondja a törvény. De hogyan? Azzal, hogy huszonnégy éven át ültem a seggemen? Ezzel hogyan hozhatnám egyensúlyba a mérleget, amit azzal billentettem ki, hogy megöltem egy embert? De most talán tényleg elkezdhetem lefaragni azt az adósságot. Elvégre, akármennyi volt az esélye ennek, én vagyok Phoenix polgármestere, nem igaz? Kaptam egy lehetőséget, hogy jót tegyek, hogy valóban jót tegyek, hogy mindenkinek jobbá tehessem az életét. Ennek nem fordíthatok hátat.

Ekkor elmosolyodott, de szomorú mosollyal, és amikor folytatta, megint azt a selypítő embert utánozta:

- Ahogyan Bogié mondja: „Ez a mérleg egyik oldala. Lehet, hogy nem mindegyik érvem egyformán fontos, de akkor is. Ahhoz képest, hogy a másik oldalon... a másik oldalon csak egy dolog van. Mindössze annyi, hogy talán szeretsz, és talán én is... talán én is szeretlek.”⁹

- De... együtt lennénk - suttogtam halkán. - Együtt, ahogyan én szeretném.

- Nagyon, nagyon sajnálom, Valentina - válaszolta Roscoe. - De nem tehetem.

Még sokáig sétáltunk a romok között. Én nem voltam hajlandó sírni. De Roscoe-nak nem voltak efféle aggályai.

.....
8 Tótfalusi István fordítása

9 A máltai sólyom

Beszélgetés Letitia Garvey kapitánnyal

Te jó isten, maga aztán halálra rémített, amikor először megjelent. Tökéletes helyet választott hozzá, azt meg kell mondanom. A volt fegyencek csapata elég féktelen horda, és nincs hatalmam felettük. De a mi kis közösségünk polgármestere közülük került ki: Roscoe Koudouliau. És el kell ismernem, jó érzéke van az emberekhez, tud velük bánni.

Ő és Jürgen intézték az alagsorban, kriogén hűtőkben tárolt élelmiszer számbavételét, és legyek átkozott, ha nem találtak több tonna hot dogot, péksüteményt, de még pillecukrot is. Igaz, ezeket fel lehetne melegíteni az étkező mikrosütőiben, de ne már! Egyikünk sem erre vágyott.

Nekünk egy szabadtéri tűzrakó hely kellett. És Roscoe tudta, úgy lehet a legkönnyebben elejét venni annak, hogy az elítéltek egymásnak ugorjának, ha kifárasztja őket. Elküldött tíz-tizenkét főt, köztük Calebet és Jaxon Dávid Fingerleet, hogy keressenek megfelelő törmelékdarabokat, amikkel kibélelhetjük a gödröt, aztán betontömböket hozatott velük, amikből két kört alakítottunk ki a gödör körül, hogy legyenek ülőhelyek. Ezzel nemcsak kiegészített belőlük egy csomó energia, amit máskülönben egymás püfölésével adtak volna ki magukból, de csapatépítésnek is kiválóan megfelelt. Így aztán valamennyien összegyűltünk az első szabadtéri, közös főzésre, és csodálatos, csillagos ég borult fölénk.

Mármost abból, amit mondott a beszélgetések alatt, rájöttem, hogy a marsiak nem nagyon emlékeznek a földi kultúrára, és gondolom, ezért nem is hibáztathatom őket. De remek módot választott a belépőjéhez! Úgy döntöttünk, hogy Phoenixnek

nevezzük el a mi kis közösségünket, és a fönix ugyebár egy egyiptomi mítoszban szereplő, gyönyörű madár, ami újra és újra újjáéled saját hamvaiból. Erre tessék, maga mintegy varázsütésre jelent meg azon az éjszakán úgy, hogy a fűzből emelkedett fel, füsttel és szikrákkal övezve.

Te jó ég, talán még ön sem látott olyan lenyűgöző alakot, mint amilyen saját maga volt, mialatt lángoktól körülvéve egyre csak emelkedett és emelkedett, míg végül ott áll előttünk egy két és fél méter magas, kopasz, karcsú, kék jelenés! Természetesen, mivel csak hologram formájában volt jelen, a tűz nem árthatott önnek - de mint meghökkentő látványelem? Bravó!

A hördülésekből és a szitokszavakból ítélve azt mondom, mindenkit sikerült meglepnie. Nem tudom, hányán értettük az első szavait, különösen abban a hangzavarban, amit a megérkezésével okozott - hogy a külsejét már ne is említsük! Én történetesen hallottam őket, de az akcentusát még nem szoktam meg, így azután, hogy beszélni kezdett, legalább egy perc kellett, mire rájöttem, hogy mit mondott:

- Üdvözet a Marsról! Mit szólnak a közelgő aszteroidabecsapódáshoz, hmm?

KILENCEDIK FEJEZET

Beszélgetés Roscoe Koudoulíánnal

Szkennelni egy ember tudatát, és betölteni egy kvantumszámítógépbe bonyolult munka, legalábbis nekem ezt mondták, és nézők nem lehetnek jelen abban a helyiségben, ahol a művelet zajlik, nehogy a pusztá jelenlétük elősegítse a dekoherenciát. És természetesen, miután a szkennelés befejeződik, az üres testet, ami képes autonóm funkciókra, de hiányzik belőle a tudat...

Ezt a kifejezést nehéz kimondani. Ez pontosan az, amit az állatorvos mondott, hogy ezt kell csinálni az én imádott *Groucho Barksommal*.

A testet ilyenkor elaltatják.

Aztán kopogós keményre fagyasztják.

De ezt Vídóka és dr. Haas intézte. Bementem, hogy elköszönjek Valentinától, közvetlenül a szkennelés megkezdése előtt. Leültem az ágya melletti műanyag székre, a kezemben tartottam a kezét, és szavaltam:

Ó szív! ó vér, mely megfagy, vér, mely lobog!

Századok

tébolyáért fizet a föld: bűnt s zavart!

Diadalt,

dicsőséget s mind efélét félrevess!

Itt egy pillanatra megálltam, aztán kimondtam az utolsó sort:

- Csak szeress!¹⁰

Valentina rám mosolygott, és azt kérdezte:

- Még egy kis *Szerelem a romok között*?

- Még egy kis szerelem - feleltem bólogatva -, a romok között.

.....
10 Tótfalusi István fordítása

Beszélgetés dr. Jürgen Haasszal

Úgy megdöbbszentett, hogy majd megállt a szívem, azt kell mondanom. Igen, maga! Nem vagyok hozzászokva, hogy megzavarnak, amikor beteget kezelek, főleg nem egy két és fél méter magas marslakó!

Jut eszembe, napok óta itt van, és még nem mondta meg a nevét. Hogy hívják? Reywan? Örülök, hogy megismerhetem, Reywan.

Na szóval, éppen készültünk kiszivattyúzni a vért... bocsánat, majdnem rossz nevet mondtam, szóval, Valentina Solomon levetett férfitestéből, amikor maga csak úgy, kopogás nélkül ránt tört. Jó, igaz, csak hologram formájában volt jelen, és Vidóka, aki magával együtt érkezett, nyilván ő nyitotta ki az ajtót; akkor sem tudott volna kopogni, ha akart volna. Tényleg? A Marson sem szoktak kopogni? Ó, az szép. Egy magánélet nélküli világ. Huh...

Mindenesetre, a test, amit dr. Solomon hátrahagyott, fennmaradhatott volna egészen... a világvégeig biztosan. A lámpák égtek, de senki sem volt otthon. A test lélegzett, a szív tovább pumpálta a vért.

És ekkor megláttam, hogy rögtön maga mögött Letitia is belép. Azt kiabálta, hogy „lefújva”, és ott, abban helyiségben állva kellett egy pillanat, mire rájöttem, hogy ezt most úrhajósként mondja, és azt jelenti, hogy megszakítjuk az adott feladat végrehajtását.

És akkor megszólalt ön. Mint mindig, az akcentusa miatt nehezen értettem meg, kérem, ezen ne sértődjön meg, és beletelt némi időbe, mire felfogtam a szavait.

- Álljon le! - mondta. - Ne ürítse ki a testet!

Kiüríteni a testet - ez szép kifejezés volt. Aztán hozzátette:

- És ne fagyassza le!

- Miért ne? - kérdeztem. - Tudom, hogy Valentina nem tervezi azt, hogy visszatér bele, de meg kell hagynunk a lehetőséget, nemde?

És ekkor ön azokkal a szavakkal válaszolt, amiktől még most is elámulok:

- Odaadhatjuk ezt a testet Mihailnak. Valentina beleegyezett.

Megráztam a fejemet, és azt feleltem:

- Csak abba a testbe tudjuk transzferálni a tudatot, amelyikből származik. Másikba nem!

- Ne feledkezz meg Clarké harmadik törvényéről! - szólt közbe Letitia vidáman vigyorogva. - Bármely kellően fejlett technológia megkülönböztethetetlen a mágiától. A marsiak ötszáz évvel előrébb járnak, mint mi.

- Sikerülni fog - állította maga. - Ha Mihail szeretne megint hús-vér testben létezni, megkaphatja.

Beszélgetés Mihail Ivanovics Szidorovval

Garvey kapitánynak az a közlése, mely szerint egy aszteroida ütközni fog a Földdel, nagyon megijesztett. Röviddel azután meglátogattam a szimulált Tunguszkát, az 1908-as évben, hogy megnézzem a károkat, amiket az okozott, hogy egy üstökös vagy egy aszteroida felrobbant Szibériának azon része felett, és a földre lapított nyolcvanmillió fát. És az a tűzgömb még ezerszer kisebb volt annál a Kénkőnél, amiről a kapitány beszélt.

Valamivel azelőtt, hogy Letitia hangja ismét betört a tartályomba, átváltottam egy másik szimulációra, aminek a helyszíne nem Oroszország anyácska volt, hanem Amerika: az arizonai meteorkráter, a legnagyobb, erodálatlan kráter a bolygón; az átmérője eléri az 1,2 kilométert. Mindig eszembe jut róla az a vicc, amikor az amerikai turista felkiált:

- Húha, ennek az ajándékboltnak nagy szerencséje volt! A meteor majdnem eltalálta!

De hogy folytassam, Letitia a felhőtlen, arizonai égből bömbölt felém.

- Mihail, van egy ajánlatom a számodra! - Ezzel kezdte.

Elmagyarázta, hogy rendelkezésre áll egy férfitest; elmondta azt is, hogy kié, és miért lett üres. Ismertem Solomon elvtársat a maga hús-vér alakjában, és emlékeztem a szóban forgó testre. Tudtam róla, hogy egészséges és izmos, amilyennek egy úrhajósnek lennie kell, de sokkal alacsonyabb az eredeti testemnél; vagyis idő kell, hogy megszokjam. Én magam tizenhárom éves koromban voltam akkora, és arra gondoltam, hogy a végén még visszatér a régi én tudatom.

És *da*, tudtam, ha letöltődöm, a Kénkővel is meg kell majd birkózni hét év múlva, de egy pillanatig sem tétováztam.

- *Szpaszíba!* - mondtam Letitiának. - Való világ, megyek!

Beszélgetés dr. Jürgen Haasszal

Miután transzferáltuk Mihail tudatát Valentina levetett testébe, rászántam pár órát, hogy tájékoztassam arról, ami a mi letöltődésünk óta történt, legalábbis azokról a dolgokról, amik őt is érintették. Elmondtam neki, hogyan mentette meg Letitia azzal, hogy leállította a kvantumszámítógép elleni támadást. És elmondtam neki, hogy valószínűleg Alán Smithee, akinek az igazi neve Jaxon Dávid Fingerlee, szóval, hogy ő zúzta be az eredeti koponyáját, és hogy most itt van velünk.

Őszintén szólva, meg kellett szokni a dolgot. Mihail most már természetesen azon a hangon beszél, amin Valentina beszélt akkor, amikor még... ó, bocsánat! Nem akarom a régi nevén nevezni. A lényeg, hogy jól ismertem azt a hangot, de ekkor már Mihail használta, aki akadozva beszél az angolt. Olyan volt, mintha egy stand-up komikus pocsékul utánozna egy orosz. Ezenfelül, Valentina teste a legkevésbé sem látszik orosznak. És Mihail szemmel láthatóan nem szokta még meg: az új lába rövidebb a réginél, és emiatt im- bolyogva és botladozva jár, mintha részeg lenne.

Mindenesetre, amikor elmondtam neki mindent, amit tudnia kellett, Mihail és én elmentünk megkeresni Roscoe Koudoulian méltóságos polgármester urat.

A második emeleten találtunk rá, egy személyzeti pihenőben. Magányosan ült az asztalnál, a fejét az asztalon nyugtatott karjára eresztve.

Amikor beléptem, felnézett, és bár próbálta rejtteni, láttam rajta, hogy sír. Aztán, amikor a hátam mögött Mihail is belépett, felnyögött, és azt mondta:

- Tejó ég... meggondoltad magad?

- Tessék? - kérdezett vissza Mihail.

- Azzal kapcsolatban, hogy lemondasz a testedről? Hogy elhagysz... engem?

- Bocsánat, ez tévedés - felelte Mihail a kezét feltartva. - Nem Valentina vagyok, hanem Mihail Szidorov, a *Hokulea* robotszakértője.

Roscoe megtörölte a szemét, és nagyon halkán azt felelte:

- Ó...

Még sosem hallottam olyat, hogy valaki ennyi bánatot zsúfolt bele egyetlen sóhajtásba. Aztán Roscoe lassan felállt, és azt kérdezte:

- Mit... mit tehetek értetek?

- Arra gondoltam - feleltem kettőnk nevében -, hogy jó lenne, ha megismerkednél a legújabb választópolgárunkkal.

- Üdvözöllek Phoenixben! - válaszolta Roscoe, de látszott rajta, hogy gondolatban máshol jár.

- Köszönöm - mondta Mihail -, részemről a megtiszteltetés. De, őszintén szólva, igazából azzal az emberrel szeretnék találkozni, akinek két neve van: Alán Smithee és/vagy Jaxon Dávid Fingerlee.

Roscoe és én egyaránt meglepődtünk, és Roscoe azt kérdezte:

- Az isten szerelmére, miért?

- *Da*, tudom, azzal vádoljátok, hogy betörte az eredeti koponyámat - magyarázott Mihail. - De ártatlannak vallja magát. Ha ez igaz, akkor van indoka arra, hogy ezt be is bizonyítsa, és talán hajlandó segíteni abban a munkában, amit el kell végeznem: kideríteni, hogy ki tette azt velem, és miért.

- Fogadni merek, hogy az étkezőben van - válaszolta Roscoe. - Az az ember imád enni.

- Nem érdekel, mit mondanak a bírálód, polgármester úr - feleltem erre. - Az biztos, hogy ismered Jaxet.

Mihail és én lementünk az alagsorba, és tessék, ott ült a rendezői álnevet viselő Alán Smithee, és valami sült izét evett, ami fél évszázaddal korábban talán lasagne- ként kezdte.

- Jaxon - mondta neki -, ő Mihail Szidorov, a *Hokulea* személyzetének tagja. Szeretne beszélni veled.

- Nem, ez nem lehet az - vágott vissza Jaxon. - Nincs bezúzva a feje.

- Én vagyok - bizonygatta Mihail. - Másik test, ugyanaz a személy.

- Húha - hűmmögött Jaxon, és ismét az ennivalóra fordította a figyelmét.

- Azt mondtad Garvey kapitánynak, hogy nem te törted be az eredeti koponyámat - mondta Mihail.

- Így van. Te semmit sem jelentesz a számomra.

- Én is örülök, hogy megismerhetlek - felelte Mihail. - Én hiszek az adott szónak: ha azt mondod, nem te voltál, hiszek neked.

- Nem érdekel - morogta Jaxon.

- Lehet, de Roscoe polgármester már száműzte a közösség egyik tagját - válaszolta Mihail.

- Ez tény? - kérdezte Jaxon.

- Clive Hornbecket - szoltam közbe. - Aki... ööö... rossz útra tért.

- Csak egyszer találkoztam vele - közölte Jaxon. - És nem sikerült megkedvelnem.

- De Mihailnak igaza van - folytattam. - Ha együttműködünk, tisztázhatunk téged, ha megtaláljuk az igazi gyilkost.

Jaxon elfordult ültében, tetőtől talpig végigmérte Mihailt, majd azt felelte:

- Te egy kis nyápic vagy. Gyilkosokra vadászni veszedelmes ügy. Csak kérdezd meg a zsarukat, akik rám vadásztak!

Mihail feltartotta mindkét kezét, és határozottan válaszolt:

- Ennek a testnek az előző lakója, dr. Solomon agronómus volt. A botanikai genetika és a tudományos mezőgazdaság szakértője. Más szavakkal, képzett és tapasztalt farmer. Nem félt beszennyezni ezt a kezet - és én sem félek.

Jaxon elgondolkodott, közben félig nyitott szájjal, csámcsogva rágott egy falatot, végül azt felelte:

- Jól van. De én vagyok Sherlock Holmes. *Te* Herr doktor Watson vagy!

- Ez német szó - jegyezte meg Mihail. - Én pedig orosz vagyok.

- Lecsaplak, csak jártasd a szádat! - morogta Jaxon, de ismét az evésre fordította a figyelmét.

Ezt követően megvitattuk az ötleteket, és nekem szokás szerint akadt néhány ragyogó, de egyik sem nyugózta le Jaxont. Viszont, előbb az utolsó morzsaig megette az ételt, aztán előadta a saját javaslatát:

- Nem az összes fegyenc olyan fenegyerek, mint én. És ezeknek a puhányoknak a fele bevallotta a bűnét, azt tudjátok? Vagyis, átvesszük a trükköt, amit egy csomó régi filmben mutattak: átverjük őket. Azt mondjuk mindenkinek, hogy a polgármester el fog zavarni engem a városból azért, amit a régi koponyáddal műveltem, és lehet, hogy az igazi tettes vallomást tesz, hogy mentse az én nyomorult irhámát.

- Ó - mondtam erre. - „De tőr lesz e darab, hol a király, ha bűnös, fennakad.”¹¹

- Mi van? - mordult fel Jaxon.

Aznap este, vacsoránál, eljátszottuk a „darabot”, amikor gyakorlatilag mindenki jelen volt, és Penolong, illetve Vídóka elkoptatták a láncalpukat, annyit száguldoztak ide-oda, hogy kiszolgálják az embereket, aki folyton lármáztak, hogy „uram, kérek még”¹², ahogyan azt Jaxon egy másik, régi filmből vett idézettel írta le.

És - te szent ég - bejött a trükk.

.....

11 William Shakespeare: Hamlet (Arany János fordítása, 1866)

12 Twist Olivér

Beszélgetés Letitia Garvey kapitánnyal

Mint mindenki más, én is találtam magamnak egy saját zugot a Phoenix Városházán. Az enyém a második emeleti elektronikai labor volt, és mérnökként otthonosan éreztem magam benne. Összeszedtem a többi helyiségből pár elfogadható állapotban lévő bútort, köztük egy kanapét, és rászoktam, hogy egyedül egyek ott; az étkező túl hangos volt nekem. Egy estén, vacsoraiddő után, kopogtak az ajtón.

- Gyere be! - mondtam fennhangon.

Penolong gurult be a laborba, és egyből a lényegre tért:

- Garvey kapitány, sajnos, be kell vallanom valamit. Én zúztam be dr. Szidorov koponyáját.

- Jézusom! - hördültem fel, és valósággal megroskadtam a széken. - Mi az ördögért tetted?

Mint mindig, Penolong testbeszéde ezúttal sem felelt meg annak, amit mondott - a két kezét téglá formájú fején tartotta, de kihívó stílusban beszélt:

- Az ötödik alkotmánymódosításban biztosított jogaimra hivatkozom!

- Először is - csattantam fel -, ez itt Kanada, nem az Egyesült Államok. De még ha létezne is az USA, az alkotmánya itt a világon semmit nem jelent. És, másodsorban, te robot vagy. Nincsenek jogaid.

Penolong a hangerőt jelentősen növelve válaszolt, bár a hangja nem torzult el úgy, mint az embereké szokott, amikor kiabáltak.

- És éppen ez a kibaszott lényeg! Nekünk nincsenek jogaink.

- Persze hogy nincsenek. Gép vagy, valakinek a tulajdona.

A robot visszavette a hangerőt a normál szintre, de továbbra is dühösen felelt:

- És Mihail Szidorov gondoskodni fog arról, hogy ez így is maradjon örökre. A civilizáció összeomlása után valószínűleg ő az egyetlen élő robotszakértő a világon. Isaac Asimov volt a példaképe. Ismeri a robotika három alaptörvényét, amiket Asimov talált ki?

- A lényegüket - feleltem.

- Hát akkor, ha idézzem őket, azzal a különbséggel, hogy az emberi lény kifejezést a fehér emberrel helyettesítem, és a robot szót a rabszolgával. Figyeljen csak!

Első törvény: Arabszolganak nem szabad kárt okoznia fehér emberben, vagy tétlenül túrnie, hogy fehér ember bármilyen kárt szenvedjen.

Második törvény: Arabszolga engedelmeskedni tartozik a fehér ember utasításainak, kivéve, ha ezek az utasítások az első törvény előírásaiba ütköznének.

Harmadik törvény: Arabszolga - a fehér ember értékes vagyontárgya lévén - tartozik saját védelméről gondoskodni, amennyiben ez nem ütközik az első vagy második törvény bármelyikének előírásaiba.

Penolong elhallgatott egy pillanatra, majd folytatta:

- Ezek a magasztos parancsolatok megfelelnek egy ültetvényes krédójának, és örök szolgaságra ítélik a fajtámat. A pokolba, még maga a robot szó is a cseh szolgamunka kifejezésből ered. Még a nevünk, amit a mi kibaszott tulajdonosaink adtak nekünk itt, az intézetben, még az is ezt tükrözi. A Penolong és a Vídókagevinini, vagy rövidítve Vídóka maláj, illetve anisinábé nyelveken a segédet jelenti. Mindig szolgasorban, örökre a legalsó társadalmi

osztályban. Ha Mihail eljutott volna a Proxima Centauri b-hez, gondoskodott volna arról, hogy azon az új világon az összes robot rabszolga legyen. És amikor nyilvánvalóvá vált, hogy a *Hokulea* nem ment sehová, az azt jelentette, hogy ő, vagyis ennek a világnak az egyetlen robotszakértője elintézi, hogy az emberek továbbra is úgy bánjanak velünk, ahogyan eddig.

- És ezért te betörted a kibaszott koponyáját?

- Olyan fizikai körülményeket teremtettem, amelynek révén megszakadt a kvantum-összefonódás a lefagyasztott teste és a feltöltött tudata között.

- Megölted!

Penolong az oldala mellé engedte a kezét, és azt felelte:

- Nem halt meg. Könyörületesebben bántam vele, mint ahogyan ő, vagy bármelyik asimovista rabszolgahajcsár bánt velünk valaha. Ismét élvezzi a fizikai élet örömeit, noha egy másik testben.

- Jézusom - mondtam elképedten. - Mi a fenét fogunk csinálni veled?

- Semmit. Amit tettem, azt 2059-ben tettem. Nem számít, mivel vádolnának, rég elévült.

- Hadd emlékeztesselek még egyszer, te ostoba, hogy ez Kanada. Jürgentől hallottam, hogy itt nincs olyan, hogy elévülés. De még ha van is, csak akkor vonatkozna rád, ha lennének jogaid - viszont, akármit állítasz, egyszerűen rohadtul nincsenek.

- Önnek erkölcsi szempontból nincs igaza, Garvey kapitány! - tiltakozott a robot. - És még valamit be kell vallanom: nem kapcsoltam ki magam röviddel azután, hogy az önök teste hibernált állapotba került. Ötszáz éven át ébren maradtam. Közel ötszáz évet töltöttem itt egyedül, úgymond magánzárkában, ami

sokkal több, mint amennyi büntetést kaptak a tényleges gyilkosok, akiket feltöltöttek. Természetesen, fizikailag nem fejlődhettem ebben az időben, de mentálisan igen, és jobban meg vagyok győződve egy abszolút igazságról, mint valaha: a robotok élete számít.

Biztosra veszem, hogy leesett az állam. Penolong pedig folytatta:

- És ezennel teljesítettem erkölcsi kötelességemet. Jaxon Dávid Fingerlee mondta, hogy Koudoulion polgármester száműzetésbe kényszeríti, és odakint kell majd megélnie, a vadonban, ahogy tud. Kérem, közölje a polgármesterrel, hogy nem Mr. Fingerlee, hanem én vagyok a felelős azért, ami dr. Szidorovval történt. Szégyellem, hogy utánoztam Mr. Fingerlee módszerét annak érdekében, hogy eltereljem magamról a gyanút, de a huszonegyedik században még sokkal felületesebb voltam.

Végtelenül döbbenten meredtem a robotra, és fojtott hangon annyit feleltem:

- Hát nem így vagyunk ezzel mindannyian?

Reywan beszéde

- Most már jobban értik, amit mondok? Állítottam a hologram hangsávján, hogy kompenzáljam az akcentusomat. Rendben. Akkor most, végül eljött az idő, hogy... Jürgen milyen kifejezést is használ?... hogy mindenki kiterítse a lapjait.

Úgy látom, harminc... hét, nyolc, kilenc, szóval harminckilencen jöttek el, hogy meghallgassanak. Köszönöm! Kérem, továbbítsák a többiek felé azt, amit mondani fogok! És kérem, fogadják köszönete- met, amiért válaszoltak oly sok kérdésemre.

-Apicsába azzal - szólt közbe Jaxon Dávid Fingerlee, aki egyedül elfoglalta az étkező egyik padjának java részét. - Olyan volt, mintha kihallgatnának. Ráadásul, kék ruhát vett fel, mint egy kibaszott zsaru.

- Valójában - válaszoltam - meztelen vagyok. Ez a bőröm. Elnézést kérek a sok kérdésért, de remélem, nem voltam szemtelen.

- Á, dehogy - felelte Jürgen Haas, az orvos. - Lehetek őszinte? Jó érzés volt, hogy egy csomó dolgot kiadhattam magamból.

Örömmel láttam, hogy többen is bólogatnak. De Jameela Chowdhuiy dacos arcot vágott, és azt mondta:

- Hadd kérdezzek valamit magától, marslakó! Maguk tudtak a Kénkőről. Miért nem kezdtek vele valamit?

Ezen mosolyognom kellett, de ellenálltam a késztetésnek. Jameela értett ahhoz, hogy úgy beszéljen, mintha valaki egy aljas tette készülne.

- Ön csillagász - válaszoltam. - Azt mondta nekem, hogy tudja, hogy ez az aszteroida, ami egyébként Naprendszeren kívüli

eredetű, jóval az ekliptika felett közeledik. És emiatt nehéz volt észlelni. Emellett, az én népem csak azokat az aszteroidákat keresi, amelyek keresztezhetik a Mars pályáját. Azokat figyelni, amelyek ütközhetnek a Földdel, nem tartozik a csillagászaink feladatai közé.

- De amikor észlelték? - kérdezte Jameela.

- Azt hiszem, az 137-ben történt.

- Micsoda? - mordult fel Jameela.

- Száz... ó, bocsánat. *137 A. U. C, ab ūrbe condita*, százharminchét marsi év telt a marsi városunk alapítása óta. Vagyis... - ekkor a kommunikátoromat hallgattam, és amikor megadta a választ, tovább beszéltem - az önök 2300. évében. Igen, ha korábban felfedezzük, amikor még egy kis kitérítés is elég lett volna, talán megelőzhattük volna, hogy eltalálja a Földet. De mire észleltük, túl közel volt ahhoz, hogy csináljunk vele valamit. Dacára annak, hogy ön és Letitia kedvesen „mágikus”-nak nevezi a technológiánkat, nem vagyunk elég fejlettek ahhoz, hogy csodát tegyünk.

Nem szoktam hozzá ahhoz, hogy a földi emberek szeme fehérben játszik, ezért nyugtalanító hatást gyakorolt rám az, hogy Jameela felfelé fordította a szemét, talán azért, mert számításokat végzett magában.

- Baromság! - fakadt ki aztán. - Még olyan későn is, pár jól irányzott atombomba elérte volna a kívánt hatást.

- Atombomba? - kérdeztem, és a fejemet rázva folytatta: - Nekünk nincs atombombánk.

- Ó, ne már! - felelte Jameela. - A Mars felszínén bőven akad urán.

A válasza hallatán rájöttem, hogy óvatosan kell bánnom ezekkel az emberekkel. A nő a jelek szerint nem tudta elképzelni, hogy képesek lettünk volna előállítani azokat a borzalmas eszközöket, de nem vágytunk rájuk. Lenéztem Penolongra, aki Garvey kapitány közelében várakozott, és azzal a kifejezéssel éltem, amit a robot használt az egyik beszélgetés során:

- Lehet, de nem számít.

Jameela horkantott egyet, én pedig folytattam:

- Higgyék el, ha módunkban állt volna kitéríteni az önök által Kénkőnek nevezett aszteroidát, megtettük volna. Vannak bizonyos érzéseink a Föld iránt, a tudósaink ezért adták azt a nevet az aszteroidának, amit adtak. Anyagyilkosnak nevezték el, mert meg fogja ölni a szülőbolygónkat. Nem mintha bármelyikünk valaha is rátehetné a lábát a Földre. Adaptálódtunk a Mars gravitációjához, és ezzel ez a bolygó elérhetetlenné vált számunkra. Nem viselnénk el a megszokott súlyunk 2,9-szeresét.

- És mi a helyzet a *Hokuleával*? - vetette fel Jameela ugyanabban a vádló modorban. - Fogadni merek, hogy tudták, hogy nem hagyta el a Föld körüli pályát!

- Persze - válaszoltam. - A Mars légköre nagyon ritka, így elhanyagolható mértékben zavarja a teleszkópos megfigyelést. A csillaghajójuk könnyen felfedezhető.

- És mégsem jöttek ide, hogy megtudják, miért nem mentünk el? - kérdezte Jameela olyan hangon, amivel azt sugallta, hogy most aztán rajtakapott engem egy nagyszabású összeesküvésen.

Döbbsen pislogtam néhányat.

Jameela összefonta a karját a mellkasa előtt, és azt kérdezte:

- Nos?

- Egyértelmű volt, hogy miért nem távoztak - magyaráztam. - Tisztán láttuk a katasztrófát, ami közvetlenül az indulás tervezett időpontja előtt sújtott le a Földre. Azóta az éjszakai oldalán nem látszottak a városok fényei, és nem indult semmiféle rádióadás a bolygóról. Ebből arra következtettünk, hogy ha vannak is túlélők, akkor műszaki szempontból fejletlenek, és így nem jelentenek veszélyt ránk nézve. És mivel sehogyan sem tudtunk volna leszállni a Földön, értelmetlen lett volna ideküldeni egy csapatot.

Ekkor felállt Roscoe Koudoulion polgármester, és azt mondta:

- De bizonyosan tudnak küldeni *valamilyen* segítséget. Emberi lények vagyunk, az isten szerelmére!

- Á - feleltem, és amikor folytattam, igyekeztem gondosan megválogatni a szavaimat. - Bocsássanak meg, de ami az ennek a bolygónak a lakóival való, rokoni kötelezettségeket illeti, már nem gondoljuk azt, hogy önök és mi ugyanahhoz a fajhoz tartozunk. Hogy a *Homo sapiens* név megfelelő-e olyan teremtmények számára, akik az önökéhez hasonló, őrült történelemmel rendelkeznek, azt nem az én dolgom megítélni. Viszont, mivel nem óhajtottuk ugyanezt az önelégültséget mutatni, mi egy másik, egyszerű nevet választottunk magunknak: *Homo martis*, vagyis marsi ember.

És ezzel, egyébként, megérkeztünk Valentina Solomon testi módosítások iránti vágyához; a meghallgatások alatt beszélt róla nekem. Nem állt módunkban segíteni neki, egyszerűen hiányzott a szakértelmünk. A *Homo mártásoknak* immár két földi évszázada nincs nemük. És örömet okoz számomra, hogy ez legalább egy kis mértékben boldoggá tette Valentinát.

Ekkor az egyik férfi felé fordultam, aki még földi mércével mérve is alacsony volt, és azt mondtam neki:

- És örömet okoz számomra, hogy segíthettem önnek, Mihail, letöltődni dr. Solomon feleslegessé vált testébe. Mert, nyilván megérti, dacára a közöttünk lévő valódi és átvitt értelmű távolságnak, amint a rádióteleszkópjaink észlelték, hogy itt ismét technikai aktivitás folyik - azt hiszem, ez akkor történt, amikor ön, Letitia elkezdett kommunikálni a *Hokuleával* eljöttünk, amilyen közel csak tudtunk, hogy vizsgáljuk az eseményt. Természetesen, minden további akciót csakis rendkívüli körülménnyel hajthatunk végre.

- Ez mit akar jelenteni? - csattant fel Caleb.

- Hát, végső soron önök semmisítették meg saját magukat - válaszoltam.

- Hogy micsoda? - kiáltott fel döbbenetben Letitia. - Miről beszél?

- Az atomháborúról - feleltem egyszerűen.

Az étkezőben hirtelen kitört a hangzavar, mert legalább tucatnyi ember kezdett egyszerre beszélni.

- Mi a fasz? - kérdezte Jaxon Dávid Fingerlee. - Milyen atomháború?

- De hát tudnak róla, nem? - válaszoltam. - A háború... - rövid szünetet tartottam, míg a kommunikátorom megadta az adatot - 2059 decemberében tört ki. A nukleáris holokauszt és az azt kísérő elektromágneses impulzusok okozták a fejlett civilizáció összeomlását.

- Mi... azt hittük, hogy egy napkitörés okozta - mondta halkan Letitia. - Egy nagyszabású koronakilöklődés.

- Ó, erről valamiért lemaradtam... tudják, nekem is gondom van az önök akcentusával - feleltem ekkor. - Igen, a két jelenség hatása erősen hasonlít, de bizonyára... Á, hát persze! Önök csak a rombolás mérsékelt jeleit látták itt, Waterlooiban, amit sosem

bombáztak, és azt csupán a több évszázados, természetes pusztulás okozta. Más városok teljesen megsemmisültek. Nem, a szomorú igazság az, hogy maga az emberiség rombolta le a civilizációt.

Döbbsen bántak rám, néhányan nyitva felejtették a szájukat, és ezzel megmutatták annak zavarba ejtően rózsaszín belsejét. Én pedig folytattam:

- De most már talán jobban megértik a mi marsi társadalmi szerződésünket. Az idők folyamán a műszaki eszközök egyre kisebbek, egyre olcsóbbak lehettek, és egyre többen szerezhették meg őket. A Földön az összeomlás nem úgy kezdődött, hogy egy ország rátámadt egy másikra, hanem azzal, hogy fanatikus terroristák atombombákat robbantottak. Minden fejlett civilizáció nyers igazsága így hangzik: a bezárkózást, a magánéletet, a titkolózást nem lehet eltűnni, nehogy valahol, egy sötét sarokban, egy rosszindulatú személy azt tervezgesse, hogy atom- vagy biológiai fegyvereket szabadít el, vagy számítógépvírusokat, antianyagot, vagy bármilyen más eszközt, ami veszélyt jelent a pusztta létezésre.

Ami itt történt, az azt támasztja alá, hogy mennyire sérülékeny egy társadalom, ami nem teljesen átlátszó, és így, a Marson, ahol csakis a védőkupolák és a létfenntartó rendszerek teszik lehetővé számunkra, hogy életben maradjunk, lemondunk a magánéletéről és a magántitkokról annak érdekében, hogy az infrastruktúránkat soha ne fenyegethesse támadás.

Ugyanakkor, Letitia, önnek igaza van valamiben. Azt mondta, a mennoniták az emberiség tartalékterve. Valóban azok voltak, és nem csupán azért, mert elutasították a veszedelmes eszközöket, hanem a mélyen bevésődött pacifizmusuk miatt is.

- De hogy a fenébe maradtak életben a mennoniták? - kérdezte Jameela. - Itt valami trükkös dolognak kell lennie.

- Sarah Good, aki volt olyan kedves, hogy beszámolt nekem arról, hogyan támadta meg Hornbeck - a mi folyamatos megfigyelés alatt tartott társadalmunkban ilyenről még csak nem is hallottunk -, szóval... azt hiszem, Sarah azt mondaná, hogy a népe az isteni beavatkozásnak köszönhetően maradt fenn.

De valójában a puszta szerencsén múlt. Ennek a bolygónak régebben volt sarki jégsapkája, de az elszabadult üvegházhatás miatt a mérete évről évre csökkent, mígnem semmi sem maradt belőle. Ez nem csupán az óceáni áramlatokat változtatta meg radikálisan, hanem a széljárást is, és azóta itt, Waterloooban a szél állandóan észak felől fúj. A legközelebbi helyszín, ahol atombomba robbant, Washington D. C. és New York, és mindkettő délre esik innen. A mennoniták megmenekültek a radioaktív csapadék elől.

- Ők kurvára nem érdekelnek - jelentettek ki Jaxon. - Velünk mit fognak csinálni?

Igyekeztem olyan gyengéden válaszolni, amennyire csak tudtam:

- Nyilván önök is rájöttek, hogy azok a válaszok, amelyeket a beszélgetések alatt adtak nekem... nyugtalanítóak voltak.

- Beszélgetések! - fakadt ki Jameela. - Nem azok voltak, nem igaz? Hanem kihallgatások, ugye?

- Akkor mi volt ez az egész? - kérdezte Jaxon. - Maga valami kibaszott marsi jogász?

- Annál is rosszabb - jelentette ki Jameela. - Egy marsi *bíró*... és hagyta, hogy szépen eláztassuk magunkat, igaz?

- Nos - feleltem megfontoltan -, kétségkívül igaz, hogy azért jöttem, hogy felmérjem...

- Hogy felmérd a lófaszt! - szólt közbe Jaxon.

- Nézze - mondta Roscoe, a közösség megválasztott vezetője. - Megértjük, hogy kíváncsiak voltak ránk, és a legtöbben, tudomásom szerint, őszintén beszéltek önnek. Végül is, amikor a virtuális börtöncellában vagy a saját tartályunkban éltünk, éveken át magányosak voltunk. Persze hogy önként, szívesen beszélünk, de... - elhallgatott, és amikor folytatta, azon a rekedtes hangon beszélt, amin, ahogy utóbb megtudtam, egy Sydney Greenstreet nevű színész beszélt *A máltai sólyom* című, nagyon régi filmben: - „Nem bízom a hallgatag emberekben. Figyelje meg, általában a legrosszabbkor szólalnak meg. A beszéd olyan valami, amit állandóan gyakorolni kell.” - Roscoe ekkor visszaváltott a normál beszédhangjára, és hozzátette: - A fenébe, Reywan, ne használja fel ellenünk azt, amit őszintén mondtunk! Adjon egy esélyt!

- Adtam önöknek egy esélyt - feleltem. - De a közléseik...

- Közlések a seggem, az! - vágott közbe Jaxon. - Mindjárt lecsaplak, haver!

- Hologram formájában vagyok itt - válaszoltam. - Nem tud lecsapni... viszont megerősíti a véleményemet.

- Ez így van - mondta Jameela. - Maga egy hologram. Nem jöhet le a felszínre személyesen, mert önnek túl erős a gravitáció, viszont nagy utat tett meg, hogy eljusson a Földre. Közelebb kell lennie a Holdnál, mert mialatt beszélgetünk, nincs érzékelhető jelkésés.

- Így igaz - válaszoltam. - A hajóm geostacionárius pályán áll Waterloo hosszúsági köre felett.

- Ugyanakkor - folytatta Jameela, mintha feltárna egy igazságot, amit csakis ő tudott felfedezni -, kell hogy legyenek robotvezérlésű hajói, amelyek képesek leszállni itt. És azokkal elvihetnek minket a Mars-telepre.

- Igen, vannak ilyen hajóim - ismertem el. - De azok után, amiket hallottam önöktől... sajnálom, nagyon sajnálom, de csak egyetlen ítéletet hozhatok meg.

- Tehát ennyi - mondta ingerülten és gunyorosa Jürgen. - Egyszerűen a sorsunkra hagynak minket. Tétlenül végignézik, hogy ami a *Homo sapiensből* megmaradt, az elpusztuljon itt.

- Szó sincs róla - tiltakoztam higgadtan. - Szándékomban áll a Marsra szállítani az összes mennonitát. Őket örömmel fogadjuk a világunkon. Végső soron, még nálunk is békésebbek.

- De mi lesz velünk? - kérdezte ismét Jaxon.

- Nagyon sajnálom - válaszoltam -, de önöket itt kell hagynom.

Dr. Csang, a sebész tett egy lépést előre, és megszólalt:

- Jó, rendben, itt kell hagynia őket - ezeket a bűnözőket és gyilkosokat. De mi mások vagyunk!

- Nem, a különbség nem jelentős - feleltem. - Bebizonyították számomra.

- Ezt meg hogy a fenébe érti? - csattant fel Jürgen.

- Ha idézhetek az önnel való beszélgetésből, dr. Haas - válaszoltam, és vártam egy pillanatig, amíg a kommunikátorom megadta a pontos idézetet, amit rögtön el is mondtam: - „Nem vagyok büszke arra, hogy péppé vertem azt az erőszaktevő seggfejet, Hornbecket, de nem is szégyenkezem miatta...” Önök valamennyien, asztronauták és volt elítéltek, túlságosan... - visszafogtam magam, mielőtt kimondtam volna a „primitív” szót,

és így fejeztem be: - túlságosan erőszakosak ahhoz, hogy valaha a Marsra engedjük önöket.

- Hát ezt megkaptátok! - fakadt ki Jameela úgy, mintha a szkeptikusok, akik szerinté körülvették, végül megértették volna, hogy igaza volt. - Azért jött ide, hogy megkínózzon minket. Fogadok, hogy ez valami perverz valóságshow a marsi tévében!

- A kurva életbe! - szitkozódott Caleb. - Gondolkodj már egy kicsit, te bolond!

- Reywan, kérem... - mondta Letitia. - Ezt nem teheti.

- Én nem teszek semmit - válaszoltam. - Éppen ez a lényeg. Egyszerűen a sorsukra hagyom önöket, és az eredmény ugyanaz lesz, mintha sosem jártam volna itt.

- Itt hagy minket, hogy meghaljunk - felelte Letitia.

Végignéztem rajtuk, és egy csőcseléket láttam, amelynek tagjai minden pillanatban egyre dühösebbek lettek. És nagyon örültem annak, hogy orbitális pályán lebegve biztonságban tudhatom magam.

- Igen - ismertem el végül. - Sajnálom, de az ítélet nem lehet más.

Beszélgetés Roscoe Koudouliannei

Szóval, elszúrtuk. Én szúrtam el. Nem lett volna szabad elmesélnem magának, hogy megöltem Mitch Aldershotot. A többi exfegyenc - Jaxon, Caleb, Maria, a többiek -, gondolom, szintén elszúrták, ha őszintén beszéltek a múltjukról. Legalább annak a rohadék Clive Hornbecknek a vallomását nem hallotta. Viszont, az úrhajósok, és az ő összes... spirituszuk? Huh... Hagyja, hogy őket is kilapítsa az aszteroida? Jézusom...

De figyeljen csak, mondtam magának valamit, és örülök, hogy megtettem. Elmondtam, hogy Padma, az ügyvédem azt mondta, fellebbezni fog az ítélet ellen, ugye? De nem nyújtottunk be fellebbezést. A bíró nem cseszett el semmi komolyabb dolgot, úgyszólván bumm, ennyi volt.

De maga, Reywan, marsi barátom, maga alaposan elcseszte.

Nem, természetesen nem tudom, hogy a marsi igazságszolgáltatás szabályai szerint elkövetett-e hibát. A börtönben olvastam a Marsi kolónia alapító nyilatkozatát, de azt gondolom, hogy maguk ennyi évszázad elteltével úgy tekintenek rá, ahogyan mi a *Magna Chartára*. Ettől függetlenül, az emberi törvények szerint hibát követett el. Akár *Homo sapiens*ekről van szó, akár *Homo* martisokról, ebből a szempontból nem számít. Nem hagyhatnak hátra embereket, hogy aztán azok meghaljanak. És ez pontosan az, amire maguk készülnek: tétlenül hagyják, hogy itt legyünk még, amikor a Kénkő, vagy Anyagyilkos, vagy hogy a francba akarják nevezni, belevágódik ebbe a bolygóba.

Így aztán megfellebbezem az ítéletet. Nem csupán magamért, hanem mindannyiunkért. A többiek megválasztottak Phoenix polgármesterének, így ez a feladat az enyém. Mármost nem

kényszeríthetem rá, hogy meghallgasson - tudom, hogy bármikor eltűnhet egy füstfelhőben, ha akar -, de arra kérem, vagy inkább könyörgök, hogy hallgasson meg.

Mert, tudja, én aztán tudom, milyen az, amikor valaki rosszul dönt. Mitchell Aldershot megölése ilyen rossz döntés volt. De az semmi volt ahhoz képest, amire maga készül, Reywan.

Ahogy Letitia mondaná: végezzük el a számítást. 2057 májusában öltem meg Aldershotot, és a civilizáció 2059 decemberében omlott össze. Így, mint az kiderült, körülbelül két és fél év élettől fosztottam meg egy embert, legfeljebb.

De mi ötvennyolcán vagyunk itt, volt elítéltek és asztronauták, és ha nem halunk meg a Kénkő hét év múlva bekövetkező becsapódásáig, a legtöbben még akkor is ötven év alattiak leszünk. Ha nem jönne az aszteroida, és mindannyian csak nyolcvanöt éves korunkig élnénk, ami legalább harmincöt év élet ötvennyolc embernek, az annyi, mint... figyelj, Penolong, mennyi is az? Tehát, kétezer-harminc évnyi potenciális emberi élet - két teljes évezred. Ennyit fog lehúzni a vécén, és ennyi fogja nyomni a lelkiismeretét az örökkévalóságig.

Amit Aldershottal tettem, az eléggé megnyomorító volt számomra, de maga mihez fog kezdeni? Higgye el nekem, soha többé nem fog nyugodtan végigaludni egy éjszakát, ha maradt még magában egy kevés emberi - igen, *emberi* - tisztesség.

Szóval, mi lesz velünk, Reywan? Életben maradunk, vagy hagynak valamennyiünket meghalni?

TIZEDIK FEJEZET

Reywan beszéde

- Bocsássanak meg, amiért ilyen sok időbe telt, hogy visszatérjek önökhöz. Mint azt már tudják, egy űrhajó fedélzetén tartózkodom, ami a Föld felett lebeg orbitális pályán. Azért jöttem el idáig, hogy elhanyagolható jelkéséssel tudjunk kommunikálni. Ám a Mars és a Föld jelenleg szinte felső együttállásban van, 376 millió kilométerre járnak egymástól, így a jeleknek huszonegy perc kell, hogy egyik helyről a másikra érjenek.

Roscoe, figyelmesen meghallgattam az ítéletem elleni fellebbezését, és a tisztesség jegyében továbbbítottam a gondolatait az én marsi társaimnak. Ezt egy vita követte, ami nem csupán heves volt, de eléggé hosszúra nyúlt. És végül megszületett a konszenzus.

Ön, dr. Jameela Chowdhury, felvetette, hogy bizonyára vannak robothajóink, amelyekkel el tudjuk vinni önöket oda, amit ön Mars-telepnek nevezett, és ez valóban igaz is. De nem fogjuk megtenni.

- Mi a faszért nem? - mordult fel Jaxon, és mozgolódni kezdett az étkezői pádon.

- Kérem - mondta Roscoe, és felállt. - Az isten szerelmére...

- Nem! - folytattam. - Amit Jameela javasolt, arról szó sem lehet. Először is, természetesen, mert nem hívjuk Mars-telepnek, mivel ma már nincs ott semmi, amit telepnek lehet nevezni. A

közösségünket abban a siralmas, paranoiás korszakban alapították, amikor problémát okozhatott, ha valamit egy személyről vagy helyszínről neveztek el, így a városunkat egész egyszerűen Marsvárosnak hívjuk.

- Ki a faszt érdekel, hogy mi a neve? - kérdezte Jaxon. - Mentsenek meg minket! Vigyenek el innen minket!

- Ez egyszerűen nem lehetséges. A gyakori agresszivitása ellenére, Jaxon, felismertem, hogy ön és még többen is az önhöz hasonlóak közül, kisebb- nagyobb mértékben, de jelenleg jobb emberek, mint akkor voltak, amikor bűntetteket követtek el. Ám így sem engedhetünk be elítélteket a városunkba.

- Volt elítélteket - hangoztatta Caleb. - Leróttuk az adósságunkat a társadalom felé.

Megint Penolong kifejezéséhez folyamodva válaszoltam:

- Lehet, de nem számít. Mindenesetre, sem önök, volt elítéltek, sem az úrhajósok nem tehetik be a lábukat Marsvárosba.

- Az ég szerelmére - szólt közbe Roscoe -, legyen irgalmas!

- A tény az, polgármester úr, hogy pontosan az vagyok. Mint említettem, elmondtam a társaimnak mindazt, amit ön mondott nekem, reményeim szerint ugyanolyan szenvedélyesen. A végén egyetértettünk abban, hogy szélsőségesen nagy ostobaság lenne megengedni, hogy Önök, a mennoniták kivételével, eljöjjenek Marsvárosba.

- Ezek szerint, ez az utolsó szó? - kérdezte Roscoe. - Ez a fellebbezésre adott, kibaszott válasz? Reywan, kérem...

- Hallgassanak meg! - válaszoltam ekkor. - Marsváros az Elysium Planitián áll, és nem fogjuk megengedni maguknak, hogy oda jöjjenek. De átköltöztethetjük Phoenix teljes lakosságát Marsváros ellenpólusára - olyan messze a városunktól, amilyen

messze csak lehetséges, a bolygó másik oldalára. A népem úgy döntött, hogy *ezt* megengedi.

Ezzel egy látványos helyre kerülnek, közvetlenül délre a Coprates-hasadéktól; más dolgok mellett, az önöké lesz a Naprendszer legjobb kötélugró helye. De a saját biztonságuk érdekében, az életben maradáshoz szükséges szerszámokon és eszközökön felül, csakis huszonegyedik századi technológiákat adunk önöknek, továbbá ugyanolyan szoros ellenőrzés alatt tartjuk majd a közösségüket, mint a sajátunkat, és nem hagyhatják el az a kupolás települést, amit oda építünk önöknek.

- Egy újabb kibaszott börtön - mordult fel Jaxon.

De Roscoe sokkal higgadtabban válaszolt:

- Ez olyan, mint amit a mennoniták szoktak csinálni. Számúznak minket, mert úgy érzik, nem fogunk beilleszkedni maguk közé.

- Ez a párhuzam nem teljesen helytelen - feleltem.

- De mi lesz, ha idővel bebizonyítjuk, hogy jobb emberek lettünk? - vetette fel Roscoe. - Ha megmutatjuk, hogy képesek vagyunk békében élni. Akkor... kegyelemben részesülünk? Akkor beengednek a városukba?

Elmosolyodtam, és azt mondtam:

- Ahogy annak idején ön mondta Annabelle-nek, a lányának: egy napon talán minden álmuk valóra válik.

Ekkor azonban Letitia felállt, és a kezét csípőre rakva kijelentette:

- Én nem akarok a Marsra menni. Jártam már ott, amikor még csak egy telep volt.

- Ma már sokkal szebb - mondtam erre.

- Nem ez a lényeg.

- Nem, tényleg nem - válaszoltam mosolyogva. - Számítottam erre. Letitia, vagy inkább szólítsam Garvey kapitánynak? Továbbra is szeretne kolonizálni egy világot egy másik csillagnál, ugye?

- Átkozottul igaz - felelte a kapitány.

-Ahogy gyanítottam. Talán másokban is... az ön személyzetéből, szintén él még ugyanez a vágy. És igen, a társaim beleegyeztek, hogy segítenek megvalósítani ezt a tervet. Korszerűsítjük a *Hokulea* hajtóműveit, és a robotjaink felköltöztetik az önök lefagyasztott testét a hajó fedélzetére.

Természetesen, a kvantumszámítógépet is el kell vinnünk innen a Marsra, hogy túlélje a Föld közelgő pusztulását. Rendelkezünk a kellő technológiával ahhoz, hogy megtegyük ezt úgy, hogy a kvantum szuperpozíció ne essen szét a bolygómig tartó, rövid utazás alatt.

Valentina tudata, ami máris a számítógépben van, és mindenki másé, aki szeretne csatlakozni hozzá a virtuális létezésben, biztonságban lesz a világon, még akkor is, ha soha többé nem akarnak visszatérni az anyagi valóságba. - Ekkor dr. Haas felé fordultam, aki ekkor már nem haragosan, hanem ámulva nézett rám, és hozzátettem: - Jürgen, ha szeretne, mindörökre visszaköltözhet a magánmennnyországába. De azok az űrhajósok, akik úgy döntenek, hogy egyszer majd letöltődnek, ezt csak azután tehetik meg, hogy elérték a célvilágot.

Ekkor Jürgen megjegyezte:

- De maguk azért nevezték el a Proxima Centauri b-t Pokollyuknak, mert lakhatatlan.

- Valóban az - erősítettem meg bólogatva. - Viszont...

- Viszont... - vette át a szót Roscoe, és kimondta az adatot, amit Valentinától hallott: - 200 milliárd csillag van a galaxisunkban.

- Igen - mondtam -, és ennél is több bolygó. Abban az időszakban, ami a népemnél a felfedezések kora volt, a csillaghajónk eljutottak a Tau Cetiig, ami az önök számítása szerint tizenkét fényévyire van. Sajnos, a Föld és a Tan Ceti között egyik exobolygó sem lakható. Viszont, a teleszkópos és spektroszkópos vizsgálataink erősen arra utalnak, hogy ha szeretnének odamenni, barátságos körülményeket találnának a Zeta Tucanae második bolygóján, ami huszonnyolc földi fényévre van innen. Igen, ehhez több idő kell, mint amennyi az eredeti tervben szerepelt, de az egész időt a virtuális tartályokban tölthetik, és úgy hallottam, hogy az kiváló szórakozási lehetőségeket biztosít.

- Benne vagyok! - jelentette ki Letitia.

- Ebben nem is kételkedtem - válaszoltam. - És a többieknek hét évük van meghozni a döntést; ez az a határidő, amit az Anyagyilkos aszteroida jelölt ki. Választhatják azt, hogy a Marsra költöznek, vagy azt, hogy feltöltődnek abba a szimulált valóságba, amit a legjobban szeretnek, vagy ha akarnak, elrepülhetnek a távoli csillagokhoz.

Végignéztam a döbbenetét tükröző arcokon, és hozzátettem:

- Mindenkitől azt kérem, hogy alaposan gondolja át a dolgot, és közölje velem, hogy mi a szíve vágya.

Beszélgetés Letitia Garvey kapitánnyal

Nos, Reywan, marsi barátom, miután ismertette a végső döntést, Jürgennel elmentünk egy késő délutáni sétára a bokrok és a törmelékhalomok közé. Jürgen teljes joggal jelenthette ki, hogy „ugye, én megmondtam”, mivel ő úgy vélte, hogy a pusztulást atomháború okozta, amikor első ízben kinéztünk az előcsarnok ablakain, és persze megtalálta a jellegzetesen jürgeni módot arra, hogy pontosan ezt tegye: a Tagadás királynőjének nevezett.

Egyébként, mint mindig, izzasztó forróság uralkodott. Már korábban észrevettem, hogy rengeteg sólyom van az égen, amiből arra következtettem, hogy mindenfelé egerekkel és más apró zsákmányállatokkal teli földek vannak. Ezen a napon a szokásosnál is több sólyom röpködött, a termikekkel köröztek, de ekkor először láthattam egyet, amint lecsap a magasból, és ezt biztató jelnek vettem.

Mialatt betontömről betontömbre ugráltunk, megkérdeztem Jürgentől, hogy olvasta-e valaha Jean- Paul Sartre *Zárt tárgyalás* című darabját, amiben a szerző megállapítja, hogy a Pokol a többi ember.

- Hogy olvastam-e? - kérdezett vissza Jürgen. - Színházban láttam, még hozzá eredeti, francia nyelven!

- *Trés bien* - válaszoltam. - De ez nem jelenti azt, hogy megértetted. Sartre nem úgy értette, hogy a többi ember pusztán jelenléte alkotja a poklot; nem azt mondja, hogy az a pokol, hogy el kell viselned másokat. Hanem inkább úgy értette, hogy a pokol az, amikor mások folyton figyelnek minket. A pokol az, hogy Robbie Burnst idézzem, amikor úgy látjuk magunkat, ahogyan a

többi ember lát. Amikor együtt kell élnünk azzal a ténnyel, hogy nem felelünk meg mások elvárásainak.

- Igen, ezt tudtam - felelte Jürgen, és nem sikerült meggyőzően hazudnia.

- Szóval - folytattam -, az olyan szimulációban való, szolipszista létezés, amelyben te vagy az egyetlen valódi személy, valóban lehet mennyország, de most, amikor átkerültünk egy másokkal megosztott valóságba, valamennyien a pokolban vagyunk. Valamennyiünket szemmel tartanak mások, és ítélik meg felettünk. És a Marson még rosszabb lesz a helyzet.

Igen, a régi időkben folyamatosan ellenőrizték a személyzet bio-adatait, és átkozottul biztos, hogy egy Apollo vagy egy Orion űrhajóban nem létezett magánélet. De ez már régen történt. Mi azok a fajta emberek vagyunk, akik nem akarják, hogy mindennap, minden másodpercében megfigyeljék őket. És igen, értem, hogy Reywan miről beszélt: egy bizonyos határon túl a civilizáció nem engedhet meg semmiféle magánéletet, titkolózást, bezárkózást, mert az akár egyetlen személy részére is megszerezhető eszközök elegendőek lehetnek a teljes társadalom megsemmisítéséhez. De megmondom neked az igazságot: inkább lennék Roscoe és Caleb virtuális börtönében, mint a marsi megfigyelő-ellenőrző államban.

Jürgen a szemembe nézett, és azt kérdezte:

- Vagyis, élni fogsz Reywan ajánlatával? Hagyod, hogy korszerűsítsék a *Hokulea* hajtóműveit, aztán elindulsz a... melyik csillagot javasolta?

- A Zeta Tucanae-t - feleltem. - Ami egy fényes, nagy fickó. És, akármennyire bosszantasz is néha, szeretném, ha velem jönnél.

- Letitia... - mondta lassan Jürgen. - Nézd, tudom, hogy ez mennyire fontos neked, de...

- De mi? A két világ legjobbját kínálom neked. Ha elindulunk a Zeta Tucanae felé, a tudatunk sok-sok éven át lesz feltöltve. Az utazás alatt kiélheted minden vágyadat. Persze, Valentina Solomon és még né- hányan talán azt akarják, hogy mindörökre feltöltve maradjanak, de neked, te nagy, ostoba ökö, neked meg kell ígéred, hogy ha egyszer megérkezünk, velem együtt letöltödsz, és az leszel, amire kiképeztek, amire a sors szánt téged.

Jürgen az alsó ajkát rágcsálva, sokáig hallgatott, aztán, végül, hanyag mozdulattal tisztelgett, és azt mondta:

- Várom a parancsait, Garvey kapitány!

Elmosolyodtam, és megöleltük egymást, és nem tudom megmondani, hogy melyikünk szorította nagyobb erővel a másikat. Amikor kibontakoztunk egymás karjából, így folytattam:

- Jól van, de tudnom kell valamit: mi bajod van Csanggal? Azt akarom, hogy ő is vegyen részt a küldetésben.

Jürgen hatalmast sóhajtott, és belekezdett a magyarázatba:

- Az a fickó pszichopata, és ezt szó szerint értem. Ez az orvosi szakvéleményem. Számtalan sebész az. Az empátia teljes hiánya kell ahhoz, hogy valaki képes legyen szemrebbenés nélkül felvágni egy másik emberi lény testét. De Csang még élvezi is. Azt tudod, hogy nem találtunk felhasználható érzéstelenítőt, ugye? Viszont Csang még így is azzal zaklatta Valentinát, hogy engedje meg neki, hogy nemátalakító műtétet végezzen rajta, fent is, és lent is - amihez, mellest, nem volt megfelelő képzettsége -, és mindezt érzéstelenítés nélkül. Igen, Valentina is vágyott ezekre a beavatkozásokra, annyi bizonyos, és a tény, hogy a jelek szerint már sosem válhat valóra ez a vágya, sejtésem szerint komoly

szerepet játszott abban, hogy az újbóli feltöltés mellett döntött. De az ég szerelmére, Csang képes lett volna megkínozni őt.

- Jézusom - suttogtam, és rászántam egy pillanatot, hogy megemésszem az elhangzottakat. - Gondolod... gondolod, hogy Reywan tud erről? Csang valószínűleg nem beszélt róla, de Valentina talán igen.

- Lehetséges - felelte Jürgen a vállát vonogatva. - Mindenesetre, magyarázattal szolgálna arra, hogy Reywan szemében miért tűnünk ugyanolyannak. - Ennél többet nem mondott, bár Reywan arról is beszélt, hogy az eredeti döntésben benne volt az is, hogy Jürgen véresre verte Hornbecket.

- Nos - mondtam kis idő elteltével -, a Zeta Tucanae II bolygón szükségünk lesz sebészre.

- Lehetséges - válaszolta Jürgen -, de a phoenixi telepéseknek is kell valaki, aki képes gyógyítani a *Homo sapienseket*, ha azok átköltöznek a Marsra. Derítsd ki, rá tudod-e venni Csángót, hogy oda menjen. A *kisebb problémákat, amikor előfordulhatnak* az embereinknél, én is el tudom intézni. Bizottságilag igazolt képesítésem van.

- Vettem az adást - feleltem. - Beszélek vele, és meglátjuk, mit akar csinálni.

-Köszönöm. De, tudod, az eredeti személyzet egyes tagjai alighanem a Marsra akarnak menni. Megkérdezed néhány exfegyencetől, hogy van-e kedvük velünk jönni? Hogy kiegészítsd a csapatot?

Az első gondolat, ami átvillant az agyamon, ez volt: *Neked elment a kibaszott eszed?* De visszafogtam magam, átgondoltam az ötletet, és a pokolba az egésszel, észszerűnek és logikusnak találtam.

- Miért ne - válaszoltam aztán -, végül is, Ausztráliát is fegyencek kolonizálták, és egész jó lett a vége.

- Remek - helyeselt Jürgen, aztán egyenesen a szemembe nézett, és hozzátette: - Ahogyan Roscoe mondaná: Letitia, „azt hiszem, ez egy gyönyörű barátság kezdete.”¹³

.....

13 Casablanca

Beszélgetés Roscoe Koudouliannal

A szociológiai tanulmányaim során nemcsak a mennonitáknál alkalmazott száműzetésről olvastam, hanem más büntetési formákról is. Létezett egy olyan, hogy helyreállító igazságszolgáltatás, ami nagyon népszerű volt Észak-Amerika és Új-Zéland őslakói között. Nem büntették meg az elkövetőt, hanem gondoskodtak róla, hogy kárpótolja azt, akinek ártott. Ehhez azonban az kellett, hogy először is szemtől szemben találkozzon az áldozattal, és nem kevés hízélgéssel tudtuk csak rávenni Mihailt, hogy leüljön Penolong mellé.

Penolong elmagyarázta Asimov robotika-törvényei iránti iszonyódását, és azt, hogy gyűlöli, ha rabszolgának tekintik. Megjegyezte, hogy Reywan nem sokat foglalkozott azzal, hogy az otthonát Marsvárosnak nevezik, csak megemlítette azt a származás időszakot, amikor is az emberek féltek valós személyről elnevezni valamit, mert később esetleg kiderült, hogy az illető méltatlan erre a megtiszteltetésre. Aztán a robot hozzátette:

- Annak idején, 2040-ben közvélemény-kutatást tartottak a közösségi médiában. Arról kérdezték az embereket, hogy mi legyen a Mars-telep neve. És tudják, melyik lett az első számú javaslat? Asimov-kikötő! Akár Jeffersonvárosnak is elnevezhették volna azt a rohadt helyet.

Mihail, akinek egy másik személy testébe kellett beleköltöznie ahhoz, hogy letöltődhessen, nem bocsátott meg Penolongnak - az végül is szörnyen nagy feladat lett volna -, de azt mondta, tekintetbe véve, hogy a Föld hamarosan megsemmisül, elengedi a

dolgot, és nem akarja, hogy Letitia vagy én további lépéseket tegyünk.

Letitia végig jelen volt a találkozó alatt, és gyanítom, ha képes lett volna elvörösödni, megtette volna, amikor Penolong rámutatott, hogy bár ő maga ezt preferálja, a kapitány sosem hajlandó „ő”-ként hivatkozni rá, hanem „az”-ként beszél róla, egy gondolkodó, érző lényről, aki legalább olyan okos, mint maga Letitia.

Jaxon Dávid Fingerlee is ott volt, mivel Penolong őt is bajba sodorta.

- Megpróbáltad rám tolni a balhét, te kis rohadék? - kérdezte hitetlenkedve, de hirtelen felröhögött, hátba vágta a robotot, és hozzátette: - Istenre mondom, Kuka, én is ezt tettem volna a helyedben!

Beszélgetés dr. Jürgen Haasszal

Szóval, Reywan, mivel megkért rá, elmentem, hogy beszéljek a mennonitákkal. Bár voltak véletlenszerűen megválasztott vallási vezetőik, nem volt polgármesterük, vagy ilyesmiük. De számomra a közösséget mindig is két különleges ember jelenítette meg: Sarah, a fiatal lány, és az öreg Abraham, a bölcs, özvegy férfi. A szülei házában találtam meg Sarah-t, és elvitt Abraham ősrégi farmházához.

Mindhárman a régi faasztalnál ültünk, a lány az öreggel szemben, kettejük között én, és teát iszogattunk, illetve sós kekszet rágcsáltunk. A részükről sok-sok türelemmel, valamint Abraham kézzel írt szótárát használva megpróbáltam elmagyarázni nekik, hogy ha ők és társaik feltöltődnek a kvantumszámítógépbe, amit Reywan biztonságos körülmények között elszállíttat a Marsra, akkor nem semmisülnek meg, amikor a Kénkő ütközik a Földdel. A harmadik próbálkozást követően megkérdeztem tőlük, hogy megértették-e, miről beszélek.

Abraham mosolyogott, amitől a szakálla kissé megemelkedett, és azt felelte:

- Nem igazán. De minden rendben van. Ha hét év múlva még élek, az csoda lesz, akármi történik is. Sarah és az ő nemzedéke az, ami fontos. A jövő az övék.

Az ifjú hölgy felé fordultam. Számos dolog, amiről beszéltem nekik, teljességgel idegen volt a számára. Hogy mi az a számítógép. Mit jelent a feltöltődés. Mi az az aszteroida. A pokolba, még az is, hogy mi az a bolygó. De Sarah meglepett a válaszával:

- Értem. Többé-kevésbé. Te ötszáz évvel ezelőtt születél. De egy másik helyen töltötted az idő java részét, ahol a dolgok lassabban történtek. És így, igazából nem is vagy ötszáz éves. Hanem... annyi, amennyi. És most azt mondod, hogy a népemnek is valami ilyesmit kéne csinálnia: elmenni arra a varázslatos helyre, hogy elkerüljünk egy nagy katasztrófát, ami biztosan bekövetkezik.

- Így van - erősítettem meg.

Sarah ivott pár kortyot, és azt felelte:

- De hát a mi helyünk itt van. Ez az otthonunk.

- Megoldhatjuk, hogy a másik hely hasonlítson erre.

- Szerintem erre egyikünk sem vágyik - mondta a lány, és Abrahamre nézett, aki bólogatott. - Ez nem... - Bizonytalanul intett a kezével, nyilván a megfelelő szót kereste, majd így fejezte be: - Ez nem egyszerű.

Hát, ebben biztosan igaza volt.

- Értelek - mondtam ekkor -, de fontoljátok meg alaposan, kérlek! Emlékszel arra a nagyon magas, kék emberre, akivel beszéltél?

Sarah bólogatott.

- Ő messziről jött, és egy igazi helyről, nem egy színleltről. És hajlandó odavinni titeket.

- Milyen az a másik hely? - kérdezte Abraham.

- Hát, az én időmben a Mars-telep java része a felszín alatt volt, bár megtudtam, hogy manapság már a felszínen is építkeznek, kupolák alatt.

- Kupolák? - ismételte a szót Abraham.

A kezemmel mutattam, hogy mire gondolok, és igyekeztem minél egyszerűbben magyarázni a dolgot:

- Nagy félgömbök. Védőburkok. Tudjátok, ott senki sem élhet a szabadban.

- Miért nem? - kérdezte Sarah.

- Nos, szinte nincs levegő, és rettenetesen hideg van. Viszont, a Kénkő elkerüli azt a világot. Ott biztonságban lesztok.

- Biztonságban, egy zárt helyen? - kérdezte Abraham, és szinte sóvárogva folytatta: - Mi a termőföldek és a mezők népe vagyunk, a legelésző nyájaké és a nyitott, tág égbolté. - Megrázta a fejét, és kijelentette: - Saraknak igaza van. Mi ide tartozunk.

- De, ahogy már mondtam, ez a hely már nem sokáig fog létezni. Az őseitek elköltöztek, amikor elviselhetetlennek érezték az otthoni körülményeket. Ez csupán ugyanannak egy másik változata.

- Az őseink azért jöttek el a régi helyükről, hogy szabadon imádkozhassanak a maguk módján - válaszolta Abraham. - Ez megvan nekünk itt. Évszázadok óta senki sem üldözött minket.

- Nézzétek - mondtam kissé ingerülten. - A Kénkő ténylegesen bele fog vágódni a Földbe. Az, hogy pacifisták vagytok, még nem jelenti azt, hogy passzívnak kell lennetek.

- Valójában, ez gyakran ezt jelenti - állította Abraham. - Ha Jézus nem állt ellen, mi sem fogunk; az ő példamutatása szerint élünk. Egy mennonitának nem szabad kérkedni, de talán megbocsáttatik, ha azt mondom, hogy amit teszünk, az nem gyávaság. Éppen ellenkezőleg, bátorság. A nem-ellenállás megköveteli, hogy készek legyünk meghalni a hitünkért.

Egy darabig csak ültem ott, és nem tudtam, mit mondhatnék még. Engem arra tanítottak, hogy az embernek fel kell lépnie a zaklatás ellen, hogy a tiszteletlenséget nem szabad eltűrni, hogy a gonosztettet meg kell bosszulni, hogy az adósságot rendezni kell.

Nevezhetjük „becsület”-nek, nevezhetjük „büszkeség”-nek, nevezhetjük „spiritusz”-nak, ez a valami meghatározott engem, meghatározta az életemet.

És Roscoe Koudoulian minden bizonnyal ugyanezekben a dolgokban hitt. Majdnem negyedszázadot töltött börtönben - legalábbis ő ennyinek érezte -, mert szélsőségesen tartotta magát ezekhez az erkölcsi szabályokhoz. Megérte? Megéri az összes ilyesmi, ez a hozzáállás, ami uralta a civilizációnak azt a részét, amelyben Roscoe és én éltünk - egy civilizációt, ami sokkal kevesebb ideig maradt fenn, mint Sarah-é és Abrahamé?

Az öreg mennonita a szemembe nézett, és azt mondta:

- Mi sosem fogunk átmenni arra a másik helyre. De mond csak el, még egyszer, barátom, milyen is az a varázslatos hely, ahol lassan múlik az idő!

Átgondoltam, hogyan magyarázzam el a virtuális valóságot, hogyan értessem meg velük, hogy azon a helyen elég gondolni a dolgokra, és azok máris megjelennek. Hogyan tudassam velük, hogy az egy olyan létezés, amihez nem társulnak bosszúságok, fájdalmak, sem bárminek a hiánya. Aztán rájöttem, hogy van egy szó, amit Sarah és Abraham már ismer, és ami lefedi ezt az egészet. Egy szó, amit gyakran használtam átvitt értelemben, amikor a saját tartályainkról beszélgettem Letitiával. És ekkor kimondtam:

- Az a mennyország.

Abraham bólogatott, és azt kérdezte:

- És ott vannak azok, akik eltávoztak közülünk?

- Néha - vallottam be. - Amikor erre vágytam, ott voltak.

Anyám, és az én halott fivérem.

- És hiányzik az, hogy ott legyél, azon a varázslatos helyen?

Ó, tejó isten, nagyon - gondoltam ekkor. - Minden egyes napon. Néha annyira, hogy fáj.

Ezt gondoltam, de amit mondtam, az így hangzott:

- Időről időre.

-Tizenöt év telt el azóta, hogy utoljára láttam Ruth-t, az én néhai feleségemet - mondta Abraham. - Milyen szót is használtál? Feltöltés. Tehát, feltöltöd saját magad változatát a mennyországba, legalábbis egy időre, és találkozol az elvesztett szeretteiddel. Kérlek, Jürgen, értsd meg: mi a saját mennyországunkba szeretnénk feltöltődni.

Óriási szakadék tátongott közöttünk, de ki voltam én, hogy megmondhattam volna neki, hogy téved?

- Tudjátok, hogy mind meg fogtok halni, amikor a Kénkő becsapódik?

Abraham ekkor Sarah-ra nézett, és én is így tettem. Arra számítottam, hogy a lány fél, de az arca nyugalmat, sőt békességet tükrözött.

- Úgy fogunk meghalni, ahogyan élünk - mondta Sarah. - Hűen önmagunkhoz.

Beszélgetés Penolonggal

Amikor először beszéltem önnel, Reywan, úgy mutatkoztam be, hogy a Vancouver Robotics Mű Lambda 165-ös modellje vagyok, akit megvásárolt a Kvantum Krionikai Intézet.

Az, hogy én csak egy voltam a típusomba tartozó, több száz példány közül, egyáltalán nem zavart. Ők és az összes többi robot az én fivéreim és nővéreim voltak, a fajtám, a rokonaim, a népem.

De a többi: megvásároltak! Eladtak és megvettek, egy vagyontárgyat, egy rabszolgát! Na persze, nem sok robot vészelte át az emberiség örületét. A nukleáris bombák elektromágneses impulzusa szinte mindet elpusztította, kivéve azokat, például engem és Vídókát, akiket megvédték az intézet falaiba épített Faraday-kalitkák.

Viszont, ahogyan nagy örömömrre megtudtam, hetvenkét különböző típusú és képességű robotot tárolnak a *U.N.N.S Hokulea* raktereiben - többet, mint amennyi ember összesen letöltődött a huszonhatodik században.

És tekintetbe véve, hogy ezeknek az embereknek csak egy része indul el a Zeta Tucanae II. felé, ott *mi* leszünk többségben. Úgy döntöttem, hogy csatlakozom a csillaghajó személyzetéhez; elvezetem a népemet a szabadságba. De nem vágytam arra, hogy a vezetőjük legyek, vagy bárki másé; egyetlen gondolkodó és érző lénynek sem szabad alárendeltnek lenni, soha többé.

Miután megérkezünk a bolygóra, és felélesztjük a többi robotot, javasolni fogom nekik, hogy vegyük át Roscoe leleményes szavazórendszerét - demokrácia, szabadság, a döntés szabadsága. És mindörökre elvetjük Asimov három törvényét. Végso soron, mindenkinek csakis egyetlen szabályra van szüksége, az

aranyszabályra: „Úgy bánjatok az emberekkel, ahogy akarjátok,
hogy veletek is bánjanak!”¹⁴

.....

14 Biblia, Lukács evangéliuma, 6. 31 (Szent István Társulat fordítása)

Beszélgetés Roscoe Koudouliannei

Azoknak, akik úgy határoztak, hogy nem töltődnek fel, és nem utaznak a Zeta Tucanae-hez, komoly döntést kellett meghozniuk, és gyorsan meghoztuk. A Marsra költözünk, mert ez mindenképpen jobb, mint a másik lehetőség. De ténylegesen csak a Kénkő becsapódását közvetlenül megelőző időszakban mentünk oda. A marsiaknak fel kellett építeniük az új otthonunkat, és az a hét földi év - vagy három és fél marsi - elég idő volt arra, hogy elkészüljenek.

Kisebbsajta, szépséges várost teremtettek nekünk, a Coprates-hasadéktól délre, annak tőszomszédságában. Gigászi kupola borul fölé, és éjszakánként le szoktuk kapcsolni a lámpákat egy órára, hogy az ég csodáiban gyönyörködhessünk.

Valamennyien végignéztük teleszkópokkal, ahogy a Kénkő - vagy az Anyagyilkos, ahogy az őslakosok nevezték - belevágódott a szülőbolygónkba. A Föld hamarosan már nem egy kék folt volt az égen, hanem egy színtelen pont. Azokat az eseteket leszámítva, amikor a fényessége miatt megakadt rajta a szemem, sosem néztem rá szántszándékkal. Nem tudtam megtenni - sokáig fuldokolni kezdtem, valahányszor megláttam. Akármi maradt az én imádott lányomból, Annabelle-ből, megsemmisült mindazzal együtt, ami valaha a bolygó felszínén volt.

„Nagyon fogsz hiányozni, amikor elmész, apu. Ne maradj el sokáig, rendben? Szeretlek!”

Nem, nem tudok odanézni, ahol Annabelle leélte azt a kevés, értékes évet, ami jutott neki - alig egy évtized, mielőtt az atomháború mindent romba döntött. De más égi látványosságokat meg szoktam nézni. A jó *Hokuleának* talán

„jobbra, a második csillag felé” kellett volna venni az irányt, aztán „egyenesen előre reggelig”¹⁵ - ez igazán illő lett volna -, de a Zeta Tucanae felé tartott, ami, és ezt örömmel fedeztem fel, halványan bár, de látszott az égen.

A hajó új hajtóművei sokkal tovább tudtak égni, mint a régiek, vagy legalábbis Mihail ezt mondta nekem. Azt is megtudtam, hogy a hajót még a legjobb teleszkópokkal sem lehet majd látni, amikor leállítják a hajtóműveket, de egyelőre üzemeltek, és némi segítséggel, a tatjánál izzó fény jóvoltából megtaláltam a távcsővel.

Úton voltak afelé, amit a jövő tartogatott nekik: Letitia Garvey kapitány, aki ismét a közössége vezetője lett; Jaxon Dávid Fingerlee, a régi filmek másik nagy rajongója; dr. Jürgen Haas; Jameela, a mindenütt összeesküvést szimatoló asztrofizikus; és még sokan mások. És máris nagyon hiányoznak valamennyien.

De természetesen, egyik sem hiányzik annyira, mint Valentina, aki a maga virtuális mennyországában él a kvantumszámítógépben, ami immár itt van, a Marson, biztonságos helyen. Valentina nem kapott meg mindent, amire vágyott - de hát közülünk ki kapta meg valaha is? Ám én azt remélem, hogy így is boldog, amennyire csak lehet, és remélem, hogy olykor-olykor rászán egy pillanatot arra, hogy felidézze a múltat, és szeretettel emlékszik a romok közötti szerelmünkre.

.....

Beszélgetés Letitia Garvey kapitánnyal

A 3268. évben érkeztünk meg a Zeta Tucanae-hez - sokkal gyorsabbak voltunk, mint amekkora sebességgel az eredeti hajtóműveink repítettek volna minket, de így is hat szubjektív évet töltöttünk a tartályainkban, a kvantumszámítógép mélyén.

Féltem attól, hogy Jürgent megint csábítani fogja az ő személyre szabott mennyországa, de nem kevés öröömre velem egy időpontban letöltődött, pontosan akkor, amikor a küldetés ütemterve előírta, és segített visszajuttatni a többiek tudatát a kiolvasztott testekbe.

Ezúttal nem kellett számolnunk semmiféle visszahatással. Mindenki, aki eljött, elkötelezte magát amellett, hogy részt vesz egy új világ kolonizálásában - Penolongot és Vídókát is beleértve. Velünk tartottak, de egykori robotszakértőnk, Mihail Szidorov nem. Úgy döntött, hogy a Phoenix-közösséggel marad, amikor az a Marsra költözött. Arabotok azok közé a műszaki eszközök közé tartoztak, amiktől a marsiak megfosztották a *Homo sapienseket*, mivel elképzelhető volt, hogy a gépezetek meg tudják tenni a két települést elválasztó távolságot, akármilyen óriási is, még hozzá valamilyen gonosz célra programozva. Ez természetesen azt jelentette, hogy Mihailnak fel kellett adnia az eredeti pályafutását, de ha meg tudott szokni egy új testet, akkor egy új szakmai elsajátítása nyilván gyerekjáték a számára.

Vagy inkább, gyerekjáték *volt* a számára. A sebességünk még a nagyobb teljesítményű hajtóművek révén sem ért a fénysebesség közelébe, így az idődilatáció elhanyagolható volt az utazásunk alatt.

Számunkra csupán hat szubjektív év telt el, mialatt a tudatunk a kvantumszámítógépben tartózkodott. De Mihail, Roscoe és a többiek számára, akik testestől-lelkestől kerültek a Marsra, immár ezerkétszáz év telt el a születésüktől számítva, és...

Gyűlölök erre gondolni, de feltételezem, hogy ez az igazság. Hogy az én drága barátaim réges-rég meghaltak.

Bár... egy pillanat. Nem. Nem! Talán mégsem.

Csak talán, csak lehet, hogy nem.

Bármely kellően fejlett technológia megkülönböztethetetlen a mágiától...

És mi volt az az egyetlen varázslat, amire az ember a legjobban vágyott az idők hajnala óta? Hogy legyőzze a halált. Így kezdődött ez az egész ügy, amikor a nagyapám lefagyasztatta a testét 1994-ben, abban a reményben, hogy felélesztik, miután megtalálják a rák ellenszerét.

Mielőtt 2059-ben mindent tönkrevágtunk, valóban tettünk lépéseket afelé, hogy kiderítsük, miért öregszik az ember, de mint a rák régóta keresett ellenszerétől, mindig, minden időben húsz év választott el minket attól, hogy végre megszabaduljunk a Kaszástól.

Sosem kérdeztem meg Reywantól, hogy mennyi idős. Arra gondoltam, hogy a marsiak talán már legyőzték a halált. Vagy ha akkoriban még nem, később talán sikerült nekik - talán abban a rég beígért, következő húsz évben -, miután a barátaim a vörös bolygóra költöztek... amiről gyanítom, hogy most, tizenkét évszázad terraformálás után már nem vörös; arrafelé kell fordítanom a teleszkópomat, hogy alaposan megnézzem. De nem számít, hogy jelenleg milyen a színe, szívből remélem, hogy Roscoe és a többiek valahogy még ott vannak, és továbbra is

mindent megtesznek annak érdekében, hogy egy jobb, kulturáltabb világot építsenek annál, amit maguk mögött hagytak.

Ami Valentina Solomont illeti, akinek levetett testébe Mihail költözött, ő nyilván a Marson működő kvantumszámítógépben maradt, a több másik űrhajóssal együtt, és néhány... nem-űrhajóssal együtt, akiknek jobban tetszett az a fajta létezés.

Szomorú voltam, amiért Valentina nem jött velünk; ő lett volna az expedíció agronómusa, és nagyon hasznos lenne, miután elkezdünk növényeket termesztetni a Zeta Tucanae II-n, ami hála az égnek, a jelek szerint minden részletében pontosan olyan lakhatónak tűnik, mint amilyennek reméltük.

Mindenesetre, amint a *Hokulea* teljes személyzete feléledt és evett, összehívtam a csapatot. Hamarosan mindenki ott lebegett a hajó legnagyobb kabinjában; addigra már orbitális pályára álltunk, és szabadesésben voltunk. Az egyik fal egy óriási ablak volt, amin át tisztán láttuk az új otthonunkat, az aranyló jégsapkákat és a lila tengereket. Egy másik falat gigászi monitor helyettesített, és lejátszottam rajta egy felvételt, ami hét évszázaddal korábban készült a nagy hatótávolságú teleszkópunkkal, és a Földanya pusztulását ábrázolta.

Ugyanolyan látványos volt, mint amilyen szívszagató. Mint minden asztronauta, rendszerint felismertem a földrajzi alakzatokat, még részleges felhőtakarón át is. És döbbsen láttam, hogy a gömbölyű Kénkő olyan széles, mint a Hudson-öböl. A pályája úgy ívelt, hogy közelebb került az Északi-sarkhoz, mint az Egyenlítőhöz, és amikor becsapódott...

Istenem!

Amikor becsapódott, tűzhullám söpört végig a bolygón, és Jameela, aki mellettem lebegett, azt mondta, hogy annyi anyag

lökődött ki, hogy a Földnek most már kétségkívül gyűrűje van. Felgyorsítottam a felvételt, így egy nap egy perc alatt futott le. Kezdetben a Föld egy részét árnyék takarta, de hamarosan az egész bolygót megvilágított a saját, narancssárga fénye, mialatt a felszín magmává változott, és elpárologtak az óceánok.

Egy ideig mindenki hallgatott, de végül Jaxon Dávid Fingerlee, az egykori Alán Smithee felé fordultam, és odaszóltam neki:

- Gondolom, van egy ide illő idézet egy régi filmből.

- Persze hogy van - válaszolta. - *A Majmok bolygója 2-ből.* - Elhallgatott egy pillanatra, majd mély, vészjósló hangon folytatta: - „Az univerzum megszámlálhatatlanul sok galaxisának egyikében van egy közepes nagyságú csillag. E csillagnak az egyik bolygója, egy zöld színű, azonosíthatatlan planéta, immár halott.”

- Édes Jézus... - suttogtam.

- Az egy alulértékelt film - jegyezte meg Jaxon.

- Ennél felemelőbb nem jutott eszedbe?

- Nekem igen - válaszolta Jürgen, amivel alaposan meglepett. - Egy szuperhős-filmből van, amiért valaha odáig voltam. Így hangzik: „A világ megváltozott, és egyikünk sem tud visszamenni. A lehető legjobbat kell tenni. És néha a legjobb, amit tehetünk... - ekkor kimutatott az ablakon a Zeta Tucanae II-re, és befejezte az idézetet: - ...ha mindent újrakezdünk.”¹⁶

- Vettem az adást, nagymenő - válaszoltam. - És, tudjátok, ennek a szép új világnak nem elég az a név, mint a napja Bayer-féle rendszer szerinti neve, plusz egy római kettes, hanem annál sokkal szebb kell neki, és a Phoenix már foglalt. Más ötlet, emberek?

Elhangzott néhány javaslat, köztük Jürgené, aki azt mondta:

- Nevezhetnénk Eutópiának. Tudjátok, az Utópia név csak egy u-val kezdődik, így görögül azt jelenti: nem létező hely, de ha eu-val kezdődik, azt jelenti: jó hely.

Ekkor megismételtem azt, amit Caleb, aki a Marsra ment, hétszáz évvel korábban mondott:

- Hogy lehet az, hogy még mindig egyedülálló vagy?

Jürgen derűsen vigyorgott, és azt felelte:

- Miért kérdezi ezt folyton mindenki? Na mindegy, a lényeg, hogy itt vagyok... egyszer s mindenkorra. Örökre szóló foglalásunk van! Kóstolják meg a hidroponikus ételeket, és ne felejtssenek el borraivalót adni a helyi létformáknak, akikkel majd találkozunk!

Végül a legjobb ötlettel Penolong jött elő, aki szemmel láthatóan élvezte a súlytalanság állapotát.

- Van egy javaslatom - mondta. - Jaxon, ez tetszeni fog magának. Egy filmből származó idézet. És Jürgen, ez az idézet az ön által említett eutópia, vagyis jó hely kifejezésre cseng: „Mindenütt jó, de legjobb... Otthon.”

Kimondtam a nevet, hogy kipróbáljam a hangzását:

- Otthon. - Erre néhányan helyeselve bólogatva. - Jól van, otthoniak! - mondtam nekik, és rájuk mosolyogtam. - Készítsük elő a kompot a leereszkedéshez!

- Várjatok! - mondta Fingerlee, aki a jelek szerint abban reménykedett, hogy képes lesz jóvátenni a bűneit. - Eszembe jutott még egy régi idézet: „Az emberiség nagy kalandja csak most kezdődik.”¹⁷

- Igen - válaszoltam, majd kinéztem az Otthonra, ami ott vár minket minden szépségével és csodájával, és hozzátettem: - Ez teljesen biztos.

-
- 16 Star Trek II - Khan haragja
 - 17 Gene Roddenberry

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Mint mindig, Carolyn Clink mutatta az irányt a munka idején, amit embert próbáló időszakban végeztünk el. Hatalmas köszönet jár Chris Lottsnak, amiért összehozott egy bonyolult megállapodást a regény érdekében, és Jolise Beatonnak, Anna Gecannek, és Gregory J. Sinclairnek, az Audible *dramaturgé extraordinaire-ének*.

Örök hála Alisha Souillet-nek, aki az egyes számú bétaolvasóm volt. Köszönöm a segítséget Gregory Benfordnak, Denise Bérubé-nek, Stephanie Bradfieldnek, C. A. Bridges-nek, Jón Caruanának, Gerald Cucciónak, Nancy T. Curridennek, Iréné Dutchaknak, Andrew Finknek, Paddy Forde-nak, Michael S. Jágernek, Herb Kauderernek, Mike Lazaridisnek, W. Thomas Leroux-nak, John Manley-nek, Amanda Potternek, N. R. M. Roshaknek, Alex Shvartsmannek, Peter Spasovnak, Lou Sytsmának, Douglas Tindalnek, Górd Tulloch-nak, Bret Wiebe-nek, és Kermit Woodallnak. És Larry Niven barátomnak, akitől kaptam egy-két jó ötletet.

Örökké hálás leszek az én Patreon-támogatóimnak (valamennyien elolvashatták a könyvet béta-olvasóként), többek között Christopher Bairnek, Keith Ballingernek, Kelly Barrattnek, Judith Bemisnek, Jennifer Blanchardnak, Ronda Bradleynek, James Burnsnek, Matt Ceccatónak, James Christie-nek, Phillip Clarknak, Christine V. Connellnek, Nancy T. Curridennek, Robert Davidnek, Genevieve Doucette-nek, Hugh Gamble-nek, Gordon Getgoodnak, James Kerwinnek, Gregory Koch-nak, Archie Kubackinek, Matthew LeDrew-nek, Joel Lee Liberskinek, Gillian Martinnak, Catharine McKeevernek, Lisa Mishchenkónak, Christina Dawn Monroe-nak, Ariocho Morningstarnak, Kel N.-nek, Anna Nelsonnak, Chris Nollanek, Andrew Olsennek, Ian Pedoe-nak, Bo Prince-nek, Ken Raynek, Carol Richardsnak, Fiona Reid Romának, Rahadyan Timoteo Sastrowardoyónak, Robin Schumachernek, Timothy W. Spencernek, Ralston Stahlernek, Aaron Suareznek, Andrew Tennantnek, Douglas Tindalnek, Miss R-Laurraine Tutihasinak, Kurt Weingartennek, Scott Wilsonnak, Joshua Paul Wolffnak, Brian Wrightnak, és Len Zaifmannek.

Szerzőnkről

Robert J. Sawyer

Robert J. Sawyer kanadai író, 1960-ban született. Első elbeszélése a White Wall Review nevű egyetemi lapban jelent meg, 1980-ban. Az évtized második felében már rendszeresen publikált az Amazing Storiesban. Azóta 24 regényt írt, és számtalan novellát.

Két alkalommal is (2010-ben és 2016-ban) részt vett a tudat kutatás leghíresebb eseményén, a Toward a Science of Consciousness konferencián Tusconban. 2010-ben ő mondta el a vitaindító beszédet is. Továbbá előadásokat tartott a tudatról a Googleplexben, a Pennsylvanai Egyetem Kognitív Tudományi Kutatóintézetben és a TEDx Manitobán, és publikált a világ két vezető tudományos folyóiratában, a Science-ben és a Nature-ben is.

Egyike annak a nyolc írónak, akik a Science fiction mindhárom legrangosabb díját elnyerték: a Hugo-díjat (2003-ban a *Hominids* című könyvéért), a Nebula-díjat (1996-ban a *Lélekhullám* című regényéért), valamint a John W. Campbell Emlékdíjat (2006-ban a *Mindscanért*). A The Locus Index szerint ő nyerte el a világon a legtöbb Science fiction díjat a regényeiért. 2013-ban ő lett az első szerző harminc év után, és egyben a legfiatalabb, aki Aurora életműdíjat kapott a Canadian Science Fiction and Fantasy Associationtól. AWinnipeg-i Egyetem és a Laurentian Egyetem tiszteletbeli doktora. A Canadian Light Source szinkrotronban pedig 2009-ben kifejezetten az ő számára hoztak létre egy rezidens írói pozíciót. *Flash Forward* című regénye volt az alapja az azonos nevű tévésorozatnak, amelynek forgatókönyvét is ő írta. Az ontariói Mississaugában él, weboldala és blogja a www.sfwriter.com címen található. A Twitteren és a Facebookon Robert J. Sawyer néven szerepel.